

**TÜRKİYE'DE SOSYAL AĞLARIN
KULLANIMINA YÖNELİK YAZILMIŞ
TEZLERİN VE AKADEMİK MAKALELERİN
İNCELENMESİ**

Sibel DUMAN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU

İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

Ocak, 2019

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE'DE SOSYAL AĞLARIN KULLANIMINA YÖNELİK
YAZILMIŞ TEZLERİN VE AKADEMİK MAKALELERİN
İNCELENMESİ

Sibel DUMAN

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU

İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

Ocak 2019

TEZ ONAY SAYFASI

Sibel DUMAN tarafından hazırlanan “Türkiye’de Sosyal Ağların Kullanımına Yönelik Yazılmış Tezlerin ve Akademik Makalelerin İncelenmesi ” adlı tez çalışması lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 18/01/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından **oy birliği** ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Abdullah BALIKÇI
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Eğitim Fakültesi

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU
Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Salih PAŞA
Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

İmza

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun
...../...../..... tarih ve
..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....
Prof. Dr. İbrahim EROL
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI

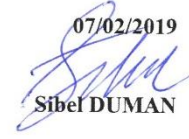
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

07/02/2019

Sibel DUMAN

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE SOSYAL AĞLARIN KULLANIMINA YÖNELİK YAZILMIŞ TEZLERİN VE AKADEMİK MAKALELERİN İNCELENMESİ

Sibel DUMAN

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU

Bilişim sistemleriyle birlikte teknolojinin hızla gelişmesi, internet çağının başlamasına ve internet kullanımının artmasına neden olmuştur. İnternet kullanımındaki artışla beraber sosyal ağlarının da giderek yaygınlaştığı görülmektedir.

Sosyal ağlar, insanların internet üzerinde, sanal ortamda iletişim kurmaya yarayan ağlara denir. Sosyal ağlar, kullanıcılara istediği zaman istediği bilgiye ulaşma, farklı kültürden farklı kullanıcılarla iletişime geçme, kendi içeriklerini oluşturma olanakları sağlamaktadır. Günümüzde internet kullanımıyla doğru orantılı olarak, sosyal ağ kullanıcılarının sayısının da giderek arttığı görülmüştür. Sosyal ağ sitelerinin, öğretmenlerin öğretim ve değerlendirme sürecinde kullanması, öğretim deneyimlerini zenginleştirilmesi, öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemesi gibi özelliklerden dolayı eğitim amaçlı kullanılmasında giderek artış göstermektedir. Buna bağlı olarak, sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasını konu edinen akademik çalışmaların artış gösterdiği düşünülmektedir.

Yapılan araştırma ile 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili yazılmış tezlerin ve makalelerin incelenerek içerik analizi yapılmıştır. Bu araştırma ile ülkemizdeki sosyal ağ kullanımının eğitime katkı sağlaması, yapılan hataların ortaya çıkartılması, alandaki eksiklikler açısından ışık tutması, bu alanda

Çalışanlara rehberlik etmesi, alana yönelik farkındalık yaratması ve bu alanda literatüre katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek için “Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılmış akademik çalışmalar içerik açısından nasıldır?” problemine cevap aranmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi, durum çalışması deseni kullanılmıştır. Böylece 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makalelerin derinlemesine incelenmesi ve yorumlanması yapılmıştır.

Bu çalışmanın çalışma grubunu, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yayımlanan bütün tez ve makaleler oluşturmaktadır. Çalışmanın konusunu yansıtan en uygun yayınlara ulaşabilmek için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış 59 yüksek lisans tezi, 9 doktora tezi ve 56 akademik makale olmak üzere toplamda 124 çalışma oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak belirli kriterler belirlenmiş ve daha önce Türkan (2015) tarafından geliştirilen “Din Eğitimi Tezleri İnceleme Formu” (DETİF), Göktaş vd. (2012) tarafından geliştirilen “Eğitim Teknolojileri Yayın Sınıflama Formu”, Benzer ve Erümit (2017) tarafından geliştirilen “Tez İnceleme Formu ve Bulgu Özetleri” formlarından faydalanılarak veri toplama formu oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan veri toplama formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Veri toplama formunun yeterli geçerlik ve güvenirlik oranına sahip olduğunu görülmüştür. Araştırmada edilen sonuçlar frekans ve yüzde dağılımları ile ifade edilmiştir. Araştırmada yapılan içerik analizinde, tezlerin ve makalelerin içerik analizi 31 kriter ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma bulgularına göre en fazla akademik çalışma 2015 yılında Hacettepe Üniversitesinde yapılmıştır. Araştırmalarda en fazla nitel araştırma yöntemi ve deneysel model kullanılmıştır. Çalışmaların genellikle yükseköğretim kademesinde yapıldığı belirlenmiştir.

2019, xvi+ 173 sayfa

Anahtar Kelimeler: Sosyal ağlar, sosyal ağların kullanımı, eğitimde sosyal ağlar

ABSTRACT

M.Sc Thesis

INVESTIGATION OF THESES AND ARTICLES WRITTEN FOR THE USE OF SOCIAL NETWORKS IN TURKEY

Sibel DUMAN

Afyon Kocatepe University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Internet and Information Technologies Management

Supervisor: Asst. Prof. Muhammet Emin TÜRKOĞLU

The rapid development of technology with the information systems has started the internet age and caused an increase in the use of internet. It is clear that social networking have become more common with the use of internet. Social networks are the platforms where people can communicate with each other in virtual environments via the internet. With social networks, the users can reach the information whenever they want, communicate with the users from different cultures and create their own content. With the common use of internet, the number of social network users has increased. The use of social networks for educational purposes has increased because they enrich the education experiences, supports the students' learning processes and they are used by teachers during teaching and evaluation processes. Because of this, there is an increase in academic studies on the use of social media for educational purposes.

In this study, content analysis of the theses and articles about the use of social networks for educational purposes between 2009 and 2017 was performed. With this study, it was aimed to make use of social network in our country to contribute to education. Thus, it was aimed to bring out the mistakes made, to shed light on the deficiencies in the field,

to guide the employees, to create awareness for the field and to contribute to the literature in this field.

In the study, the answer for the following question was sought: “How are the academical studies about the usage of social networks for educational purposes in terms of content?” Qualitative research method was used in this research. In this way, thesis and articles written between 2009-2017 about the use of social networks in education was examined and commented deeply.

This study consists of all the thesis and articles published between 2009-2017. The purposeful sampling method was used to reach the most suitable publications which reflect the subject of the study. The research sampling consists of 124 studies on the use of social networks for educational purposes, 59 postgraduate thesis, 9 doctorate thesis and 56 academical articles. The criteria were determined to collect the data; and the data collection form was created by making use of 3 forms: These are “Religious Education Theses Examination Form” which was developed by Türkan (2015), “Educational Technology Publication Classification Form” developed by Göktaş *et al.* (2012), “Thesis Examination Form and Abstracts of Findings” developed by Benzer and Erümit (2017), respectively. The validity and reliability studies of the data collection form used in the study were conducted. It was observed that the data collection form had an adequate validity and reliability ratio. The results are expressed by frequency and percentage distributions. Content analysis of theses and articles was limited to 31 criteria.

According to the findings of the study, the highest number of academic studies (12 studies) was conducted in 2015, in Hacettepe University. Qualitative research method and experimental model were used mostly. Social networking studies were mostly made through university research.

2019, xvi+ 173 pages

Key Words: Social networks, the usage of social networks, social networks in education.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince deneyim ve bilgisi ile beni yönlendiren, bilimsel katkılarının yanı sıra sonsuz hoşgörüsü, anlayışı, desteği için değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Emin TÜRKOĞLU'na çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca ders aldığım, ders döneminde ve sonrasında fikirlerinden istifade ettiğim ve üzerimde emeği olan bütün hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırma süresince tüm sıkıntılarımı paylaşan, yaşamımı kolaylaştıran, maddi, manevi desteğini benden esirgemeyen, hayatımda olduğu için mutluluk duyduğum sevgili eşim Bekir Fatih DUMAN'a, hayatımın her döneminde bana destek olup, sevgileriyle beni güçlendiren, hep yanımda olan canım annem, babam ve kardeşime teşekkür ederim.

Son olarak yaşlarının üstünde olgunlukla bana anlayış gösteren canım kızlarım Melisa ve Eda Elif'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Sibel DUMAN
AFYONKARAHİSAR, 2019

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xiv
RESİMLER DİZİNİ	xvi
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	4
1.2 Araştırmanın Amacı.....	5
1.3 Araştırmanın Önemi	8
1.4 Sınırlılıklar	10
1.5 Tanımlar.....	10
2. LİTERATÜR BİLGİLERİ	12
2.1 Eğitim ve Öğretim Kavramları	12
2.1.1 Eğitim Nedir?	12
2.1.1.1 Eğitim Türleri	13
2.1.2 Öğretim Nedir?.....	16
2.1.2.1 Öğretim Yöntemleri.....	17
2.1.3 EğitimTecnolojisi.....	18
2.1.4 Eğitimde Bilgisayar, İnternet ve Web Tecnolojilerinin Kullanımı.....	22
2.2 Sosyal Ağ.....	29
2.3 Sosyal Ağların Tarihçesi.....	31
2.4 Sosyal Ağlar ve Eğitim	34
2.5 Sosyal Ağ Ortamları	35
2.5.1 Facebook	35
2.5.2 Blog	36

2.5.3 Twitter	39
2.5.4 Instagram.....	40
2.5.5 Pinterest.....	41
2.5.6 Edmodo	42
2.5.7 Wiki.....	44
2.5.8 WebQuest	46
2.5.9 Youtube	48
2.5.10 Podcast	49
2.6 İlgili Araştırmalar	51
2.6.1 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasına Yönelik Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	51
2.6.2 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasına Yönelik Uluslararası Yapılan Araştırmalar.....	58
3. YÖNTEM	64
3.1 Araştırmanın Deseni	64
3.2 Çalışma Grubu	68
3.3 Verilerin Toplanması	69
3.4 Geçerlik-Güvenirlilik Çalışmaları.....	70
3.4.1 Güvenirlilik Çalışmaları	70
3.4.2 Geçerlik Çalışmaları.....	71
3.4 Verilerin Analizi	73
3.5 Araştırmacının Rolü.....	74
4. BULGULAR	75
4.1 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılan Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı	75
4.2 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı.....	75
4.3 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılmış Çalışmaların Yazıldıkları Üniversiteye Göre Dağılımı	77

4.4 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmaların Amacının Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı	80
4.5 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmaların Öneminin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı	81
4.6 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmalarda Anahtar Kelimelerin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı	82
4.7 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Hipotez Oluşturulma Durumuna Göre Dağılımı	83
4.8 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Problemin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı	83
4.9 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Sayıltı ve Sınırlılıklarının Belirtilip Belirtilmeme Durumuna Göre Dağılımı.....	84
4.10 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Yöntem Durumuna Göre Dağılımı	86
4.11 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Model Durumuna Göre Dağılımı	87
4.12 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Evren, Örneklem Durumuna Göre Dağılımı	88
4.13 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Örneklem Sayılarına Göre Dağılımı	90

4.14 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Veri Toplama Araçları/Tekniklerine Göre Dağılımı.....	91
4.15 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Veri Çözümleme Tekniklerine Göre Dağılımı.....	93
4.16 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Yürütüldüğü Kademelere (ilköğretim/ortaöğretim/üniversite) Göre Dağılımı	95
4.17 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Ölçüm Araçların Geçerlik Çalışmalarının Durumuna Göre Dağılımı.....	96
4.18 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Ölçüm Araçların Güvenilirlik Çalışmalarının Durumuna Göre Dağılımı	97
4.19 2009-2017 YıllarArasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçların Geçerlilik Türlerine Göre Dağılımı	98
4.20 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçların Güvenilirlik Türlerine Göre Dağılımı.....	99
4.21 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Öğretimsel Uygulamaların Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı.....	100
4.22 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Amacı Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı	101
4.23 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yöntemi Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı	101

4.24 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Sonucu Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı	102
4.25 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Pilot Çalışma Yapılmasının Durumuna Dağılımı	103
4.26 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Sonuç’un Belirtilme Durumuna Dağılımı	104
4.27 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Öneriler’in Belirtilme Durumuna Dağılımı	105
4.28 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yararlanılan Ulusal Kaynak Sayısına Göre Dağılımı.....	105
4.29 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yararlanılan Uluslararası Kaynak Sayısına Göre Dağılımı	106
4.30 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ders Planı ya da Materyal Durumuna Göre Dağılımı.....	108
4.31 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Çalışmanın Konu Durumuna Göre Dağılımı	108
5. SONUÇ ve TARTIŞMA	111
6. ÖNERİLER	121
7. KAYNAKLAR.....	123
EKLER	148

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

TÜİK	: Türk İstatistik Kurumu
FATİH	: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
BT	: Bilişim Teknolojileri
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
BDE	: Bilgisayar Destekli Eğitim
HTML	: Hiper Metin İşaret Dili
ÖİYS	: İçerik Yönetim Sistemleri
YÖK	: Yükseköğretim Kurumu
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi

TABLÖLAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 2.1 Örgün Eğitim ve Yaygın Eğitim Arasındaki Farklılıklar (Fidan, 2012)	15
Tablo 2.2 Eğitim Teknolojisinin Gelişim Dönemleri	20
Tablo 2.3 Sosyal Medya Araç Çeşitleri ve Siteleri	33

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 1.1 Eğitim Çeşitleri	14
----------------------------------	----

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 4.1 İncelenen Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	75
Çizelge 4.2 İncelenen Çalışmaların Yazım Yıllarına ve Türüne Göre Dağılımı	76
Çizelge 4.3 İncelenen Çalışmaların Yapıldıkları Üniversite ve Türüne Göre Dağılımı	77
Çizelge 4.4 İncelenen Çalışmaların Amacının Belirtilme Durumunun Türüne Göre Dağılımı	81
Çizelge 4.5 İncelenen Çalışmaların Öneminin Belirtilme Durumu ve Türüne Göre Dağılımı	81
Çizelge 4.6 İncelenen Çalışmaların Anahtar Kelimelerin Belirtilme Durumunun Türüne Göre Dağılımı	82
Çizelge 4.7 İncelenen Çalışmalarda Hipotez Oluşturulup Oluşturulmama Durumu ve Türüne Göre Dağılımı.....	83
Çizelge 4.8 İncelenen Çalışmalarda Problemin Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı.....	84
Çizelge 4.9 İncelenen Çalışmalarda Sayıltı Belirtilip Belirtilmeme Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı	85
Çizelge 4.10 İncelenen Çalışmalarda Sınırlılık Belirtilip Belirtilmeme Durumu ve Türüne Göre Dağılımı	85
Çizelge 4.11 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Yöntem ve Tür Durumuna Göre Dağılımı	86
Çizelge 4.12 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Model Durumu ve Türüne Göre Dağılımı	87
Çizelge 4.13 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Evrenin Belirtilme Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı	89
Çizelge 4.14 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Örneklem Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı	89
Çizelge 4.15 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Örneklem Sayılarına ve Türüne Göre Dağılımı	90
Çizelge 4.16 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı.....	91
Çizelge 4.17 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Çözümleme Teknikleri ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	93

Çizelge 4.18 İncelenen Çalışmalarda Çalışmaların Yürütüldüğü Kademelere (ilköğretim / ortaöğretim / üniversite) ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	95
Çizelge 4.19 İncelenen Çalışmalarda Ölçüm Araçlarının Geçerlik Durumlarının Belirtilmesi ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	96
Çizelge 4.20 İncelenen Çalışmalarda Ölçüm Araçlarının Güvenilirlik Durumlarının Belirtilmesi ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	97
Çizelge 4.21 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçlarının Geçerlilik Türlerine Göre Dağılımı	98
Çizelge 4.22 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçlarının Güvenilirlik Türlerine Göre Dağılımı	99
Çizelge 4.23 İncelenen Çalışmalarda Öğretimsel Uygulamanın Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	100
Çizelge 4.24 İncelenen Çalışmalarda Amacı Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	101
Çizelge 4.25 İncelenen Çalışmalarda Yöntemi Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	102
Çizelge 4.26 İncelenen Çalışmalarda Sonucu Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	102
Çizelge 4.27 İncelenen Çalışmalarda Pilot Çalışmanın Yapılması Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	103
Çizelge 4.28 İncelenen Çalışmalarda Sonuç'un Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı.....	104
Çizelge 4.29 İncelenen Çalışmalarda Öneriler'in Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı.....	105
Çizelge 4.30 İncelenen Çalışmalarda Yararlanılan Ulusal Kaynak Sayısının Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	106
Çizelge 4.31 İncelenen Çalışmalarda Yararlanılan Uluslararası Kaynak Sayısının Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	107
Çizelge 4.32 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ders Planı ya da Materyal Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı	108
Çizelge 4.33 İncelenen Çalışmalardaki Konu Türüne Göre Dağılımı.....	109

RESİMLER DİZİNİ

Sayfa

Resim 2.1 Dünyada 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar	50
Resim 2.2 Türkiye’de 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar.....	51

1. GİRİŞ

Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler ülkeleri kaçınılmaz bir yarışın içine sokmuştur. Bu yarış, yeni teknolojik olanakların geliştirilmesini bir ayrıcalık olmaktan çıkarıp zorunluluk haline getirmiştir (Şimşek vd. 2008). Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, teknolojik araçların değişimine ve gelişimine sebep olmuştur. Bu gelişmeler, insanlar arası iletişimin ve etkileşimin değişmesine, iletişim ortamlarının farklılaşmasına, bilgiye duyulan ihtiyacın giderek artmasına, bilginin küreselleşmesine sebep olmuştur. Bilgi çağı olarak da adlandırılan 21. yüzyılda, bilgiye erişimde yeni iletişim teknolojileri ortaya çıkmıştır (Seferoğlu 2009). Bireyler, yeni iletişim teknolojileri ile istediği bilgi, yenilik ve gelişmelerden anında haberdar olabilmektedirler. Yeni iletişim teknolojileri insanlara, düşüncelerini ve eserlerini paylaşacakları olanaklar yaratan, paylaşım ve tartışmanın esas olduğu bir medya sunmaktadır (Vural ve Bat 2010). İstenilen bilgi, yenilik ve gelişmelerden anında haberdar olma, bilgiyi farklı yönleri ile ele alıp, eleştirip, analiz ederek yeni bilgilerin üretilmesine neden olur. Üretilen bir bilginin kısa bir süre içerisinde paylaşıp, hızla yayılmasıyla, bilginin iletişimini sağlayan teknolojileri ve bu teknolojilerin kullanabilmesi becerilerinin ortaya çıktığı ve geliştiği görülmektedir. Bilgi ve iletişim alanında yaşanan gelişmelerin baş aktörü internettir. İnternet, özellikle de web, iş ve yaşam alanımızın her noktasına bilgiyi gönderme ve erişirme özelliği bakımından bir iletişim devrimi gerçekleştirmiştir (Neumann *et al.* 2005).

Bilişim sistemleriyle birlikte teknolojinin hızlı gelişmesi internet çağının başlamasına sebep olmuştur. İnternetin çağımızın en önemli buluşlarından biri olmasıyla beraber, neredeyse insan hayatının vazgeçilmez bir parçası olmuştur. İnternetin dünyada ve ülkemizde kullanıcı sayısının giderek arttığı görülmektedir. TUIK 2017 verilerine göre, Türkiye’de internet kullanan bireylerin oranının % 66,8 olduğu görülmektedir (İnt.Kyn.1). İnternet, bireylerin arkadaşlarıyla buluşabileceği, birlikte iş yapabileceği, beraber eğlenebileceği ve eğitimle ilgili ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir yer olarak belirtilmektedir (Scherer 1997). İnternet, önemli bir iletişim ve bilgi paylaşım aracı olup, ev ve iş ortamında günlük yaşamımızı değiştiren birçok etkinliği içermektedir (Yellowlees and Marks 2007). Dolayısıyla internet kullanımı, öğrencilerin sosyal ve akademik yaşamlarını etkilemektedir (Anderson 2001, Yıldırım ve Bahar 2008). Gelişen

teknolojiyle birlikte insanlar sadece bilgisayar üzerinden değil telefon veya tabletlerinden de istedikleri yerlerde internete girebilir duruma gelmişlerdir. Dolayısıyla bu araçların eğitim açısından kullanımının önemi giderek artmaktadır. Eğitimcileri bu gelişim sürecinin dışına bırakmamak gerekmektedir. Özellikle öğretmen eğitiminde, öğretmenlerin yetiştirilmesi aşamasında, öğretmen adaylarının sınıflarında bu uygulamaları etkili kullanma fırsatı sağlamanın ve onları bu sürece hazırlamanın önem taşıdığını görülmektedir (Albion 2008).

İnternet kullanımındaki artışa paralel olarak; kullanıcılara kendi içeriklerini oluşturma, sosyalleşme gibi olanaklar sağlayan sosyal paylaşım ağlarının da giderek yaygınlaştığı görülmektedir (Amichai-Hamburger and Vinitzky 2010). WeAreSocial ve Hootsuite tarafından yayınlanan “Digital in 2017 Global Overview” raporu internet, mobil ve sosyal medya kullanıcı istatistikleri konusunda önemli bilgiler sunmaktadır. Buna göre Türkiye’de 2016 Ocak ayından bu yana internet kullanıcı sayısının % 4 ile 2 milyon, aktif sosyal medya kullanıcısı sayısının ise % 14 ile 6 milyon arttığını görülmektedir. Son yıllarda sosyal ağ uygulamalarının esnek ve kullanıcı dostu olması, basit adımlarla gruplar oluşturulabilmesi, kullanıcılarının kendi aralarında paylaşımlar yapabilmeleri vb. gibi sağladığı olanaklarla, kullanımı her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Günümüzde, birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve insanların etkileşimini, iletişimini, iş birliğini, çalışmasını ve öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir (Gülbahar vd. 2010).

Sosyal ağlar günümüzde en gelişmiş iletişim araçlarından birisidir. Sosyal ağ ortamları, öğrenim ve öğretim süreçlerini video, ses, metin gibi materyallerle zenginleştirmektedir. Bu da öğrencilerin öğrenme sürecine ve öğretmenin öğretim ve değerlendirme sürecine destek olma imkânı sağlamaktadır (Pollara and Zhu 2011). Sosyal ağ siteleri, esnek ve kullanıcı dostu olması, basit adımları takip ederek bir topluluk oluşturma, kendi aralarında paylaşım gerçekleştirebilmeleri sebebi ile diğer öğretim yönetim sistemlerine göre daha kolay kullanılabilir (Özmen vd. 2012). Sosyal ağların iletişim kurma, dönüt alma açısından da oldukça kolaylıklar sağlama eğitim alanında kullanımını arttırmaktadır. Sosyal ağların eğitimsel süreçlere etkilerinin/girdilerinin yoğun olduğu ve bu durumun günümüz koşullarında kaçınılmaz olduğu görülmüştür (Polat ve Arabacı 2014). Buna bağlı olarak da sosyal ağların eğitim alanında kullanılmasına yönelik

akademik çalışmalarının yapıldığı görülmektedir. Türkiye genelinde sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yapılan çalışmalara bakıldığında sosyal ağların birçok özelliğinin öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerini desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci etkileşimi arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözüme becerilerini destek olduğu görülmektedir (Gülbahar vd. 2010).

Günümüzde sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yapılan çalışmaların giderek artması, alan yazında pek çok makale, bildiri, tez ve kitap gibi bilimsel ürün ortaya çıkmasına neden olmuştur. Alanın bu birikimine bağlı olarak, alanı bütüncül görebilmek, bilgi birikimine kolay ve hızlı ulaşabilmek araştırmacılar için de problem oluşturmaktadır. Bu alandaki bilimsel ürünlere dair, künye bilgilerini içeren bibliyografya çalışmaları ve konuları içeren derleme çalışmaları önem arz etmektedir. Fakat sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tezlerin ve akademik makalelerin içerik ve yöntem dağılımına dair detaylı ve geniş çapta bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Oysaki içinde bulunduğumuz teknoloji çağında, teknolojinin eğitimde kullanılması ülkelerin gelişmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, bu alanla ilgili araştırma ve geliştirme çalışmalarının aralıksız yapılmasını gerekli kılmaktadır. Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tezlerin ve akademik makalelerin içerik incelemesinin yapılması, konu dağılımını görmenin yanında, araştırılacak konu ve konuya uygun metot uyumunu sağlama, araştırmaların yöntem dağılımını ve alanın bütüncül görülmesini sağlayarak, bilgi birikimine kolay ve hızlı ulaşılmasını sağlayacaktır. Böylece bu alanda daha fazla araştırma yapılmasının sağlanacağını düşünülmektedir. Bu sayede sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik alanyazınındaki mevcut durumu daha net görülerek, hatalardan arınmış, özgün ve yeni çalışmalar için imkân sağlanmış olacaktır.

Bundan hareketle ülkemizde 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili yazılmış tezlerin ve makalelerin incelenerek içerik analizinin yapılması, sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı alan yazınına hızlı, kolay ulaşım ve alan yazınına bütüncül görme problemine çözüm arayışının bir ürünüdür. Çalışma bu sayede, alanda önemli bütüncül bir kaynak olacaktır. Bu bağlamda; bu alanda yapılan araştırmalardaki yönelimlerin/eğilimlerin ne olduğunun araştırılması, bu alandaki

eksiklikler ve diğer araştırmacılara yapılması gerekenler bağlamında örnek olabilir, bu alanda farkındalık yaratabilir, bu alada çalışma yapacak olanlara rehber olabilir ve literatüre katkı sağlayabilir.

1.1 Problem Durumu

Günümüzde sürekli olarak gelişmekte olan teknolojinin, hayatın her alanını olduğu gibi eğitimi de etkilediği görülmektedir. Bu etkilerden birisi de teknolojinin kullanılmasıyla birlikte kullanımı artan sosyal ağlardır. Sosyal ağlar, insanların internet üzerinde oluşturdukları sanal bir yaşamdır. Bu ağlar ile kişiler, insanlarla internetin sunduğu olanaklar aracılığı ile kendilerini tanımlayarak, aynı yaş, kültür, eğitim seviyesindeki insanlarla iletişim kurarak rahatlıkla anlaşabilirler. Kullanımının kolay, ucuz, hatta ücretsiz olan, internet bağlantısı ile istenilen zamanda istenilen yerden erişilebilen sosyal ağ ortamları, özellikle son yıllarda milyonlarca kullanıcıya sahip bir hale gelmiştir (İşman ve Hamutoğlu 2013). Sosyal ağ kullanıcılarının çoğunu gençler ve öğrencilerin oluşturması ve kullanıcılara zengin etkileşim imkânı sunması, bu ortamların eğitim amaçlı kullanımını akla getirmektedir (Acar ve Yenmiş 2014). Günümüzde ve gelecekte, sosyal medyanın önemli hale geleceği alanlardan biri eğitim olarak görülmektedir (Sarsar vd. 2015).

Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılan çalışmaların artmış olmasıyla alan yazında, pek çok makale, bildiri, tez ve kitap gibi bilimsel ürün ortaya çıkmıştır. Alanın bu birikimine kolay ve hızlı ulaşabilmek ve alanı bütüncül görebilmek eğitim araştırmacıları için problem oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın problemini; sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılmış akademik çalışmaların içeriği, araştırma konuları, araştırma yöntemi ve öneriler açısından incelenmesi oluşturmaktadır. Söz konusu çalışmalar, yıllara göre odaklandığı konuların incelenmesi ve güncel eğilimlerin ortaya çıkarılması bakımından önemli görülmektedir. Bu çalışmalar sayesinde, sosyal ağların eğitimde kullanılmasının mevcut durumu daha net görülerek, tekrarlardan ve hatalardan arınık, yeni ve özgün çalışmalar için imkân sağlanmış olacaktır. Böylece, hangi konuların daha çok çalışıldığı, eğitimde etkili olarak

kullanıldığı ve sonuçları belirlenebilecek ve dolayısıyla gelecekte çalışılabilecek konulara vurgu yapılabilecektir. Araştırmanın bilim politikalarının gelişme sürecine katkı sağlaması beklenmektedir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada sosyal ağların eğitimde kullanılmasının getirdiği değişim potansiyeli ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada Türkiye’de 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili yazılmış tezlerin ve makalelerin içerik açısından değerlendirilmesi yapılarak, mevcut durumu aydınlatmak ve ileride yapılacak çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların, türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların, yazım yıllarına göre dağılımı nasıldır?
3. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların yapıldıkları üniversiteye göre dağılımı nasıldır?
4. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda araştırmanın amacı belirtilmiş midir?
5. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda araştırmanın önemi belirtilmiş midir?
6. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda anahtar kelimeler verilmiş mi?

7. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda hipotez oluşturulmuş mu?
8. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda problemin belirtilme durumuna göre dağılımı nasıldır?
9. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların sayıltı ve sınırlılıklarının belirtilip belirtilmeme durumuna göre dağılımı nasıldır?
10. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
11. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların kullanılan modele göre dağılımı nasıldır?
12. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların evren, örneklem durumuna göre dağılımı nasıldır?
13. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların örneklem sayısına göre dağılımı nasıldır?
14. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların veri toplama araçları/tekniklerine göre dağılımı nasıldır?
15. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaları veri çözümleme tekniklerine göre dağılımı nasıldır?

16. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların yürütüldüğü kademelere (ilköğretim/ortaöğretim/üniversite) göre dağılımı nasıldır?
17. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçlarının geçerlik çalışmaları yapılmış mı?
18. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçlarının güvenilirlik çalışmaları yapılmış mı?
19. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda hangi tür geçerlik kullanılmış?
20. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda hangi tür güvenilirlik kullanılmış?
21. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda öğretimsel uygulamalar verilmiş mi?
22. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda amacı kapsayacak bir özet kısmı var mı?
23. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda yöntemi kapsayacak bir özet kısmı var mı?
24. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda sonucu kapsayacak bir özet kısmı var mı?

25. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların pilot çalışma yapılıp yapılmama durumuna göre dağılımı nasıldır?
26. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların sonuç kısmı var mı?
27. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda öneriler kısmı var mı?
28. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda yararlanılan ulusal kaynak sayısı kaçtır?
29. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda yararlanılan uluslararası kaynak sayısı kaçtır?
30. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda kullanılan ders planları veya materyaller varsa bunlar ekte verilmiş mi?
31. 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda çalışmada kullanılan/araştırması yapılan sosyal ağ nedir?

1.3 Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi ve 20. yüzyılın sonuna doğru ortaya çıkan internetin günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır. İnternet, pek çok alanda olduğu gibi insanların iletişimini, çalışmasını, etkileşimini, öğrenmesini de etkilemiştir. İnsan ilişkilerinde yüz yüze iletişimin yerini teknolojik araçlarla yapılan iletişim şekilleri almaya başlamıştır (Öztürk ve Talas 2015).

Yaşadığımız yüzyılda ortaya çıkan teknolojik gelişmelerden en önemlisi sosyal ağlardır. Sosyal ağ siteleri, harmanlanmış öğretim deneyimlerini zenginleştirilmesi, öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemesi, öğretmenin öğretim ve değerlendirme sürecine destek olması gibi özelliklerden dolayı kurumlara da yarar sağlamaktadır (Gülbahar vd. 2010).

Ajjan ve Harsthone (2008), sosyal paylaşım sitelerinin öğrenmeyi artırdığını, okul-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında etkileşim sağladığını, öğrencilerin derslere ilişkin memnuniyetlerini artırdığını belirtmiştir. Ayrıca sosyal ağ uygulamalarının, derslere entegrasyonun kolay olduğunu ortaya koymuştur.

Munoz ve Towner (2009), öğrenciler için konulara uygun resimlerin, mesajların, derslere ait ödevlerin, olayların ve uygulamaların Facebook sosyal paylaşım sitesinde eğitim amaçlı kullanılabileceğini belirtmiştir. Bu çalışma; ülkemizde 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili yazılmış tezlerin ve makalelerin incelenerek içerik analizinin yapılması, ülkemizde sosyal ağların kullanımının eğitime katkısının olup olmadığı, yapılan hataların ortaya çıkartılması ve yapılan hataların tekrarlanmaması açısından önemlidir. Bu bağlamda; bu alanda yapılan araştırmalardaki yönelimlerin/eğilimlerin ne olduğunun araştırılması, bu alandaki eksiklikler ve diğer araştırmacılara yapılması gerekenler bağlamında örnek olabilir, bu alanda farkındalık yaratabilir, bu alanda çalışma yapacak olanlara rehber olabilir ve literatüre katkı sağlayabilir.

Sosyal ağlar, bilgiye kolay ulaşma, bilgiyi paylaşma, geliştirme gibi hizmetler sunarken, sosyal ağ siteleri sayesinde öğrenciler birbirleriyle ve öğretmenleriyle de kolayca iletişim kurabilirler. Ayrıca sosyal ağ siteleri sayesinde öğretmenler de pek çok kullanıcıyla iletişime geçerek yeni bilgiler öğrenip öğrencilerine daha yararlı hale gelebilirler. Sosyal ağların iletişimsel ve etkileşimsel özellikleri öğrenenlerin birbirleriyle ve öğretmenleriyle girecekleri etkileşimi kolaylaştırarak sosyal bir yapı sunmaktadır (Dursun ve Çuhadar 2015).

Günümüzde sosyal ağların artması ve buna bağlı olarak eğitim amaçlı kullanımının hızla artış göstermesiyle birçok uygulama, tez, makale, bildiri ve kitap gibi bilimsel ürünlerin

ortaya çıktığı görülmüştür. Alanın bu birikimine kolay ve hızlıca ulaşabilmek ve alanı bütüncül görebilmek araştırmacılar için de problem oluşturmaktadır.

Dolayısıyla 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili yazılmış tezlerin ve makalelerin incelenerek içerik analizinin yapılması ile eğitime katkısının olup olmadığı, yapılan hataların ortaya çıkartılması ve yapılan hataların tekrarlanmaması için diğer araştırmacılara yapılması gerekenler veya alandaki eksiklikler açısından ışık tutması, bu alanda çalışanlara rehberlik etmesi, alana yönelik farkındalık yaratması ve bu alanda literatüre katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda, araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek için “Sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yapılmış akademik çalışmalar içerik açısından nasıldır?” problemine cevap aranmıştır.

1.4 Sınırlılıklar

1. Araştırma Eğitim alanında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezleri ve akademik makaleler ile sınırlıdır.
2. Kütüphane ve internet ortamından ulaşılabilen 59 yüksek lisans, 9 doktora tezi ve 56 makale ile sınırlıdır.
3. İncelen çalışmalar 2009-2017 yılları ile sınırlıdır.
4. Tez ve makalelerin içerik analizi incelemesi 31 kriterle sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

İçerik analizi: İçerik analizi, toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temanın saptanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek 2013).

Tez: Üniversitelerde ve yüksekokullarda öğrencilerin veya öğretim üyelerinin hazırlayıp sınav kurulu önünde sundukları bilimsel eser (Parlatır vd. 1998).

Makale: Makale, orijinal araştırma/deneme/analiz sonuçlarını o konuda uzman bir hakemlerin değerlendirmesinden sonra ortaya çıkan bir rapordur (Tiryaki 2014).

Sosyal Medya: Kullanıcıların ağ teknolojileri kullanarak birbirleriyle etkileşimini sağlayan hizmet, uygulama ve araçların bütünüdür (Öztürk ve Talas 2015).

2. LİTERATÜR BİLGİLERİ

2.1 Eğitim ve Öğretim Kavramları

Eğitim ve öğretim kavramları çoğu zaman birlikte kullanılmasına rağmen bu iki kavram birbirinden farklıdır.

2.1.1 Eğitim Nedir?

Bireyin yaşantısını istikrarlı bir şekilde devam ettirebilmesi ve içinde bulunduğu topluma ayak uydurabilmesi için bazı davranışları kazanmış olması gerekmektedir. Bu da ancak eğitimle gerçekleştirilebilir. Eğitim, “eğmek” kökünden türetilen ve bükmek, öğretmek, uygulamak, geliştirmek, yetiştirmek, alıştırmak, egemenlik altına almak, yönlendirmek gibi anlamlara gelen bir kelimedir (Eyüpoğlu 1989). Eğitim Terimleri Sözlüğünde ise eğitimin tanımı, bireyde davranış değiştirme süreci, bireylerin kasıtlı olarak davranışlarında istedik değişimler meydana getirme süreci olarak belirtilmiştir (Demirel 1993). Eğitim kelimesi eski Türkçe’de ise “terbiye” olarak ifade edilmekteydi. Güzel ahlakı ve davranışlarıyla toplum tarafından benimsenen kişiye terbiyeli, hal ve hareketleriyle toplumda benimsenmeyen kişiye terbiyesiz denildiği düşünülürse, eğitim kavramı insan davranışlarının istenilen niteliklere dönüştürülmesi olarak ifade edebiliriz. Bu tanımlamalar sonucunda, en genel anlamıyla eğitim; belirli bir süreçte, belirli bir amaca göre, bireye belirli davranışlar kazandırabilmek için geçen süreçtir diyebiliriz. Bu süreç bireyin kişiliğinde yaşadığı topluma göre farklılıklara neden olur. Bu farklılığın nedeni bireyin, yaşadığı topluma göre kazandığı bilgi, beceri, tutum, davranış ve değerlerin farklılık göstermesidir. Eğitimin bir süreç özelliği taşıyor olması, insanın eğitilebilirliğinin sınırlı olmadığını göstermektedir (Keyifli 2013).

Eğitim kavramının farklı şekillerde yapılan tanımlarını incelediğimizde, kavramın farklı farklı şekillerde tanımlandığını görmekteyiz. Bu farklı tanımlamaların nedeni, eğitim kavramının soyut bir kavram olması, çok geniş bir kapsamının olması, bir süreç özelliği olması ve farklı teorik temellere dayanmasından kaynaklanmaktadır (Özkan 2006). Eğitim kavramının tanımlarından bazıları şunlardır: Gökalp (1992)’e göre eğitim, bir

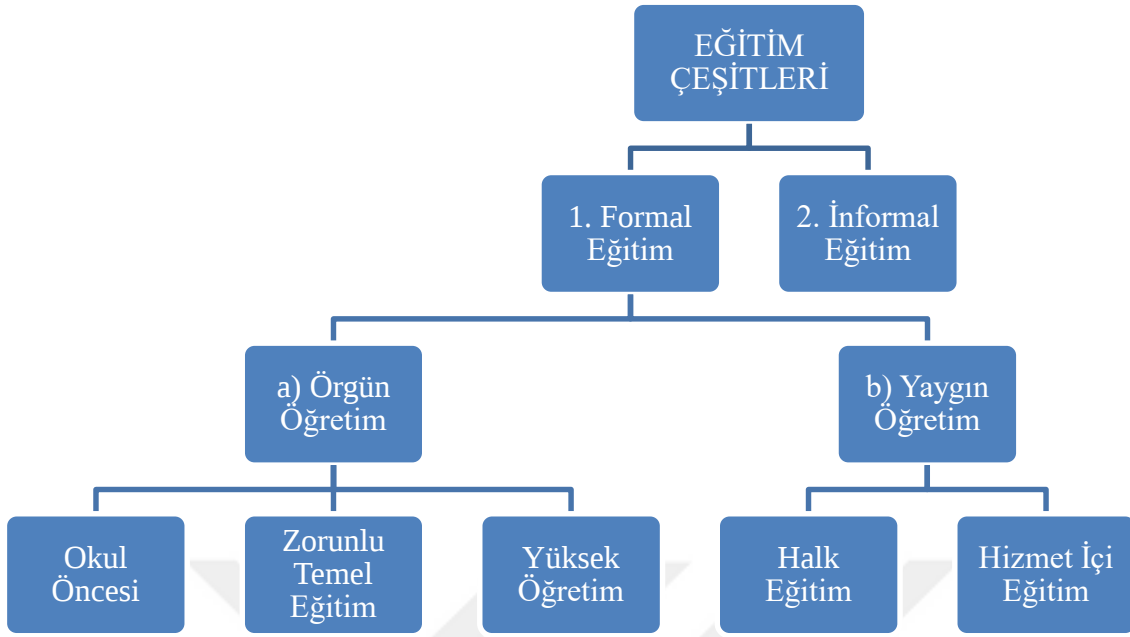
cemiyette yetişmiş neslin, yetişmekte olan nesiller üzerindeki etkisidir. Fidan (1986) eğitimi, insanları belli amaçlara göre yetiştirme süreci olarak tanımlarken, Bilhan’a göre eğitim, “çocuğu veya ergeni bedensel, ruhsal, zihinsel, toplumsal ahlaksal yönleri ile oluşturmak ve geliştirmek için onun varlığındaki değer kaynaklarını ortaya çıkarmaya yönelik yöntem ve tekniklerinin eyleme dönüştürülmesi”dir (Bilhan 1996).

2.1.1.1 Eğitim Türleri

Eğitim, bireyi belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme işidir (Hançerlioğlu 1992). Geçmişten günümüze eğitimin çok çeşitli tanımlamaları yapılmıştır. Özçelik (1992), eğitimin tanımlamalarındaki ortak noktaları şu şekilde ortaya koymuştur:

1. Eğitimin süreç yönü vardır. Eğitim etkinliklerinin gerçekleşmesi için belli bir zamana ihtiyaç vardır.
2. Eğitimin özü davranış kazandırmadır.
3. Eğitim bireyde gelişme ve ilerleme yaratmalıdır.
4. Eğitim süreci ancak değerlendirilerek kontrol edilebilir, geliştirilebilir.

Eğitim, genellikle formal ve informal olmak üzere iki şekilde gerçekleşir. Yiğit (1997)’in eğitimin genel yapısını özetlediği şema, Şekil 2.1’de görülmektedir.

Şekil 2.1 Eğitim Çeşitleri

Formal Eğitim

Amaç ve kurallar önceden belirlenerek, belirli bir plan ve program doğrultusunda yürütülen etkinlikleri kapsar. Bireyde davranış değişikliği meydana getirmek için, kasıtlı biçimde, konusunda uzman, profesyonel kişiler tarafından okullar ya da eğitim merkezleri gibi belli mekânlarda gerçekleştirilir. Dolayısıyla eğitimin kurumsallaştırılmış halidir. Formal eğitim öğretim yoluyla gerçekleştirilir, ölçme değerlendirme yapılır. Formal eğitim önceden hazırlanmış belli bir programın belirlenmiş aşamalarla yürütüldüğü ve sonunda değerlendirme yapıldığı, amaçlı ve planlı eğitim şeklidir (Fidan 2012). Formal Eğitim, 1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Örgün ve Yaygın Eğitim olmak üzere 2'ye ayrılır.

a-Örgün Eğitim: Belirli bir yaş grubundaki bireylere, bireylerin iş ve meslek hayatına başlamadan önce milli eğitimin temel amaçları doğrultusunda hazırlanmış eğitim programlarıyla, okul ya da okul niteliği olan yerlerde bilgi ve beceri kazandırmak için düzenli bir biçimde yapılan eğitimidir. Örgün eğitim; belirli bir yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli

olarak yapılan eğitimidir (Yağmur 2009). Örgün eğitimi oluşturan basamaklar birbirinin önkoşulu şeklinde kademeli olarak uygulanır.

b-Yaygın Eğitim: Örgün eğitim sistemine hiç gitmemiş ya da tamamlamamış, bir meslek kazanmak isteyen kişilere, örgün eğitim sistemine devam eden ancak kendini geliştirmek isteyen, farklı yaş gruplarındaki bireylere ilgi, yetenek ve ihtiyaçları doğrultusunda, planlı ve programlı bir şekilde okul dışı ortamlarda verilen eğitimidir.

Yaygın eğitim, örgün eğitimin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden ayrılmış kişilere, ilgi ve gereksinim duydukları alanlarda verilen eğitimidir (Tosun 2006). Yaygın eğitimde gönüllülük esastır. Yaygın eğitim, okuma-yazma öğretmeyi, bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal gelişmelere uyum sağlamayı, milli kültürümüzü koruyucu, tanıtıcı eğitim yapmayı, bireylerin toplu yaşama alışkanlıkları kazandırmayı, istihdam politikasına uygun meslek edinmelerini sağlayıcı imkânlar hazırlamayı amaçlamaktadır (Yağmur 2009). Yaygın eğitime, halk eğitim, hizmet içi eğitim, seminer ve kurslarını örnek olarak verebiliriz.

Örgün eğitim ve yaygın eğitim arasında birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Örgün eğitim ve yaygın eğitim arasındaki farklılıklar Tablo 2.1’de açıklanmıştır.

Örgün Eğitim	Yaygın Eğitim
- Aynı yaş gruplarına yöneliktir - Süreklilik gösterir - Aşamalı ve kademelidir - Diploma verilir - Uzun sürelidir - Okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar devam eder	- Farklı yaş gruplarına yöneliktir - Süreklilik yoktur - Aşamalı ve kademeli değildir - Sertifika ya da katılım belgesi verilir - Kısa sürelidir - Kişilerin ilgi ve gereksinimlerine yöneliktir

Tablo 2.1 Örgün Eğitim ve Yaygın Eğitim Arasındaki Farklılıklar (Fidan 2012)

İnformal Eğitim

Bir amaca ve plana bağlı olmadan kişinin çevresindeki bireylerden, iletişim araçlarından etkilenecek, sistematik bir yapıya sahip olmayan, plansız programsız olarak, doğal ortamlarda kendiliğinden gelişigüzel gerçekleşen eğitimidir. Bozdoğan (2007)'a göre, insanların öğrenme süreçleri içerisinde yenilikleri keşfetmesi, beceriler kazanması, tecrübelerini artırması informal öğrenmedir. Kazanılan beceriler kişiden kişiye farklılık gösterir. Öğreticiler profesyonel değildir, değerlendirme yapılmaz. İnformal eğitimde zaman ve ortam farklılık gösterebilir. Bu tür öğrenmeler ailede, okulda, sosyal medya ortamlarında, kısacası yaşam boyu doğal seyrinde gerçekleşmektedir (Fidan 2012). Örneğin informal öğrenme, bazı kurumlarda, bazı organizasyonlarda veya televizyon izleme gibi günlük durumlarda gerçekleşebilir (Gerber and Marek 2001).

Aynı eğitim kurumu için de hem formal hem de informal eğitim gerçekleşebilir. Örneğin, okulda teneffüslerde gizli gizli sigara içmeyi öğrenen bir öğrenci informal eğitim gerçekleştirmiş olur. Bu eğitim plansız ve programsız, kendiliğinden oluşur.

2.1.2 Öğretim Nedir?

Öğretim, eğitimin bir kurumda planlı programlı olarak yapıldığı, formal eğitim süreci içindeki öğretme faaliyetleridir. Öğretim kavramı öğrenme kavramı ile birlikte düşünülmelidir. Öğretim öğrenmeyi gerçekleştirdiği takdirde bir eğitsel değeri vardır (Güngördü 2002). Tosun (2006)'a göre öğretim kavramı, öğrenci gelişimini teşvik etme stratejisi, öğrencilerin belli davranışları kazanabilmesi için düzenlenen planlı etkinlikler süreci, öğrencilerin planlı öğrenme yaşantılarına katılmasıdır.

Öğretimdeki amaç, öğrenciye öğretilen bilgilerle bir şeyler kazandırmak, öğrenciyi geliştirmektir. Öğretilen bilgilerin, öğrencinin ihtiyaç ve hazır bulunuş düzeyine uygun olması, bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora, somuttan soyuta, yakından uzağa doğru olması, öğretilenlerin açık ve anlaşılır, hayata yakın örneklerle, süre ve araç-gereç bakımından en verimli ve ekonomik şekilde verilmesi sağlanarak, öğrencinin yaparak, yaşayarak öğrenmesi için aktif hale getirilmesidir (Binbaşoğlu 1983).

Öğretim, öğretmen, eğitmen, doçent, profesör vb. gibi profesyonel kişiler tarafından verilir. Anne babanın çocuğuna yeni bilgiler öğretmesi öğretim değildir, bu yapılan eğitimidir, hatta profesyonel olmayan kişiler tarafından plansız programsız yapılan informal eğitimidir.

Öğretimin başlıca özelliklerini Açıkgöz (2003): “Öğretim sürelidir, planlıdır, öğrenciye bir şeyler kazandırmak ve geliştirmek amacındadır, öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermektedir” şeklinde özetlemiştir. Öğrenmenin gerçekleştirilebilmesi için amaç, süreç ve değerlendirmenin belli bir program dâhilinde uygulanması gerekir (Duruhan 2002). Öğrenme işinin gerçekleştirilmesi için öğretimin araçlarının, amaçlarının, programlarının, yöntemlerinin ve planlarının önceden saptanması gerekir.

2.1.2.1 Öğretim Yöntemleri

Öğrenme, teorik bilgilerin, bireyde kalıcı davranış değişiklikler meydana getirmesidir. Bu kalıcı davranış değişikliklerinin okullarda sağlanması ise öğretme sürecinde uygulanan uygun öğretim yöntemleriyle gerçekleştirilebilir. Öğretme ise, öğrenme aşamasında rehberlik etme etkinliğidir (Erden ve Akman 1995). Bu etkinliğin sağlanabilmesi de yine öğretim sürecinde ve doğru öğretim yöntemi ile gerçekleştirilebilir.

Günümüzde, öğrencilere bilgiyi depolamak yerine bilgiye nasıl ulaşacakları ve bir problemle karşılaştıklarında, problemi çözmek için probleme nasıl yaklaşacaklarını öğreten bir eğitim anlayışı içine girilmiştir. Bu anlayışı kazandırmak ve öğrenmeyi verimli hâle getirebilmek için farklı farklı öğrenme modelleri oluşturulmuş birçok yöntemler geliştirilmiştir (Çelikkaya 2008).

En iyi öğretim yöntemi dersin konusu, amacı, hedeflerine ve öğrencilerin yeterliliğine uygun, yaratıcılığını geliştirebilecek olanıdır. Yöntem ve tekniklerin etkisi öğretmene, öğrenci özelliklerine, konu alanına, kazandırılmak istenilen hedeflere göre değişmektedir. Bu nedenle öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin öğretim yöntem ve tekniklerini çok iyi bilmesi ve kullanacağı duruma en uygun yöntemi seçmesi gerekir (Erden 1997). Ders

konusuna uygun farklı öğretim yöntemlerini yerinde ve zamanında uygulanması, dersin verimli işlenmesine ve öğretimde kalıcılık sağlamasına yardımcı olacaktır.

Yeşilyurt (2013) tarafından yapılan bir araştırma sonucunda, öğretmenlerin en fazla kullandıkları öğretim yöntemlerinin anlatım, soru cevap, gösterip yaptırma ve tartışma yöntemleri; en az kullandıkları yöntemlerin ise, işbirlikli öğrenme, proje, kavram haritası yöntemi ile beyin fırtınası tekniği olduğu tespit edilmiştir. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar (bkz. Aktepe ve Aktepe 2009, Kılıç 2010, Sansar 2010, Sağlam 2011, Saracaloğlu ve Karasakaloğlu 2011) bu sonuçlarla tutarlık göstermekte ve öğretmenlerin en fazla anlatım, soru-cevap, tartışma, gösterip yaptırma yöntemlerini kullandıklarını ortaya koymaktadır.

2.1.3 Eğitim Teknolojisi

Günümüzde teknoloji çok hızlı bir ilerleme içerisinde ve içinde bulunduğumuz çağ bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Teknoloji kullanımı, çağımızın vazgeçilmez bir parçası olarak günlük yaşantımızda önemli bir yer tutmaktadır. Dünyada ve Türkiye’de teknolojiye hızlı gelişmeler, eğitim sistemi ve öğrenme öğretme faaliyetlerini de etkilemektedir. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz çağa ayak uydurabilmek için, eğitim etkinliklerinde teknolojiye verimli biçimde yararlanmayı gerektirmektedir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin aksine öğrenci merkezli, öğrencinin etkin olacağı öğrenme ortamları oluşturmak, öğrenme-öğretme süreçlerinin öğrenenler açısından etkili ve kalıcı izli olacak öğretimsel etkinlikler geliştirmek, uygulamak çağdaş eğitim anlayışının temel hedeflerindendir. Zira bilim ve teknolojinin hızla geliştiği günümüzde bilginin geleneksel öğretim yöntemleri ile aktarılması ve öğretilmesi söz konusu değildir (Yılmaz vd. 2010). Akkoyunlu (2002) ise, teknolojinin eğitimde ilerlemeyi sağlamak için önemli bir role sahip olduğunu ve bu yüzden eğitimcilerin kendi çalışma alanlarıyla teknolojiyi birleştirmelerine gereksinimi olduğunu belirtmiştir. Bu manada, günümüzde eğitim teknolojisi kavramı ülkelerin eğitim sistemlerinde çok önemli bir role sahiptir.

Eğitim teknolojisi; öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması ve geliştirilmesi sürecidir (Alkan 1997). Eğitim teknolojisinin cevabını aradığı soru, değer

verilen eğitim sonuçlarına nasıl ve hangi araç-gereç, yöntem ve personelle ulaşılabileceğidir (Alkan 1997). Eğitim Teknolojisi bireyi geliştirme ve ona öğretme için etkili yöntemler, ortamlar bulmak görevini üstlenmiştir (Varol 1997).

Eğitim teknolojisinin amacı bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeleri, eğitim-öğretim faaliyetleri içerisinde kullanmak ve öğrenmeyi etkili ve kalıcı bir biçimde sağlamaktır. Alpar vd. (2007)'de eğitim teknolojisinin eğitimde kullanılmasının amaçlarını şu şekilde sıralamaktadır.

1. Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere götürmek,
2. Öğretme ve öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmek,
3. Öğretme ve öğrenme etkinliklerini bireyselleştirmek,
4. Öğretme ve öğrenme ile ilgili uygulama süreçlerini düzenlemek,
5. Eğitim ihtiyaçlarını ve imkânlarını bilimsel araştırma konusu yapmak,
6. Eğitim kurumlarını uygulamalı hale dönüştürmek,
7. Öğretim programlarında sürekliliği sağlamak,
8. Eğitim personelinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak,
9. Çevre faktörlerini düzenlemek ve kontrol etmek,
10. Öğretme - öğrenme süreçlerini öğrenci yeteneklerine uyarlamak
11. Eğitimle ilgili sorunların çözümünde uygulamaya koymak.

Eğitim teknolojilerinin tarihsel gelişimi Alkan (1997) tarafından beş döneme ayrılarak Tablo 2.2'deki gibi incelenmiştir:

Dönem	Kronoloji	Eğitim Türü	Geliştirilen Eğitim Teknolojileri
Sözlü-yazılı dönem	15.yüzyıla kadar	İnformal- Formal geçiş	Kâğıt Alfabe İlk öğretmenler Karatahta
Görsel-işitsel araçlar dönemi	16-20.Yüzyıllar	Kitlesel eğitim	Slayt Projektör Kütüphane Mektupla uzaktan eğitim İlkel bilgisayar Radyo
İkilem dönemi	20.yüzyıl sonlarına kadar	Kitlesel veya bireysel eğitim	TV Bilgisayarın yaygınlaşması Bilgisayar Destekli Öğretim CD ROM İnternetin gelişmesi
Otomasyon dönemi	21.yüzyıl	Kitlesel ve bireysel eğitim	Akıllı sınıflar ve tahtalar Sanal ağlar ve medya Yaygın Uzaktan Eğitim
Sibernasyon dönemi	Gelecek yüzyıllar	Eğitim reformları	Semantik web teknolojileri Holografik ve fiber teknolojiler

Tablo 2.2 Eğitim Teknolojisinin Gelişim Dönemleri

Çağımızın teknolojik gelişmeleri sayesinde, eğitim uygulamalarına yeni imkânlar sağlayan eğitim teknolojisinin kavramsal gelişimi dört aşamadan geçmektedir (Alkan 1984). Bunlar; araç, ortam, teknoloji ve sistemdir.

Araç : Video, televizyon, radyo, film makineleri gibi görsel-işitsel olabilir.

Ortam : Araç + ortam gibi düşünülse de fiziki anlamdaki ortamın yerini teknoloji kavramı almıştır.

Teknoloji : Araç + ortam + teknoloji bileşkesi olmuştur.

Sistem : Yukarıda oluşturulan bileşkenin tabanını oluşturur.

Günümüzde bilgisayar, internet, web teknolojileri ve sosyal medyanın eğitim hayatına girip çok hızlı şekilde yaygınlaşması, eğitim-öğretimi yapısal değişiklere zorlamış, eğitim teknolojilerini bir zorunluluk olarak öne çıkarmış ve kullanılmaya başlanmıştır.

Literatüre bakıldığında da eğitim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasının olumlu etkilerine rastlanmıştır. Alkan (1997), eğitim teknolojisinin sağladığı yararları, kitle eğitimi, bireysel eğitim, eğitim yaşantılarını zenginleştirme, eğitimde yüksek kalite, yaratıcılığı arttırma, birinci kaynaktan bilgi temini sağlama ve öğrenme hızını arttırma şeklinde sıralamıştır. Alpar vd. (2007), eğitim teknolojisinin öğrencinin algılama kapasitesini arttırdığını söylemiştir. Ayrıca öğrenci başarısının objektif olarak ölçölüp değerlendirilmesine olanak sağladığını, her öğrenciye öğrenmede kendi özelliklerine uygun olanaklar verdiğini, öğrencinin öğrendiklerini unutma olasılığını azalttığını belirtmiştir. Çağdaş öğretim ortamı koşulları hazırlayarak öğrenciyi güdülediğini, öğretim etkinliğine katılmaya özendirdiğini ve bireylere yaşam boyu eğitim görme olanakları sunduğunu söylemiştir. Yılmaz (2005), eğitimde teknoloji kullanımının öğrenci başarısına ve tutumuna olan etkisini değerlendirdiği çalışmasında, teknolojik araç gereçlerin başarıya ve tutuma olan olumlu etkisini belirlemiştir. Sevindik (2006), akıllı sınıfların yükseköğretimde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına olan olumlu etkilerini tespit etmiştir.

Ülkemizde de gelişen teknolojinin sınıflarda etkin kullanımını artırmak amaçlı Kasım 2010'da Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı'nın işbirliği içinde yürüttüğü, Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi isimli (FATİH projesi) projeyi hayata geçirmiştir. 3 yılda tamamlanması planlanan projenin, ilk yılında ortaöğretim okulları, ikinci yılında ilköğretim ikinci kademe, üçüncü yılında ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının bilişim teknolojileri donanım ve yazılım altyapısı, e-içerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlanması hedeflenmektedir (İnt.Kyn.2). Bu proje kapsamında sınıflara gerekli internet altyapısı oluşturularak, her sınıfa internete bağlı bilgisayar, akıllı tahta ve projeksiyon cihazı konularak öğrencilerin artık ihtiyaç duydukları bilgiye hızlı ve kolay bir şekilde ulaşmaları sağlanmıştır. Türk Eğitim Sistemi için reform niteliğinde değişimler içerdiği iddia edilen FATİH projesiyle her sınıfa bilgisayar dönemine geçiş amaçlanmıştır. (Kayaduman vd. 2011). Bu proje, ülkemizin bilgi toplumu olma aşamalarındaki eylemlerini tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, MEB Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanan, “e-Dönüşüm Türkiye Projesi”dir (Akıncı vd. 2012). Bu bağlamda 2011- 2012 öğretim yılında proje hayata geçirilmiş öncelikli olarak 17 ilde ve 52 okulda pilot uygulama olarak uygulanmaya başlatılmış, bu okullarda geniş bant internet altyapısı kurulmuş, öğretmen eğitimleri tamamlanmış, okullardaki pilot sınıflara etkileşimli tahtalar kurulmuş, öğrencilere de tablet bilgisayarlar dağıtılmıştır (Güllüpınar vd. 2013). Ülkemizde FATİH projesi çalışmaları halen devam etmektedir.

2.1.4 Eğitimde Bilgisayar, İnternet ve Web Teknolojilerinin Kullanımı

Teknolojinin hızla gelişmesi, teknolojik araçların eğitim-öğretimde kullanılmasının gerekliliğini ortaya koymuştur. Teknolojinin eğitime katkısı olarak da ilk akla gelen bilgisayar ve bilgisayar teknolojisinin kullanımı olmuştur (Çelik ve Bindak 2005). Günümüzde bilgisayar ve bilgisayar teknolojilerinin eğitim-öğretim sürecinde araştırma, ders materyali hazırlama, çizim, ölçme-değerlendirme, rehberlik, öğrenci işleri, uzaktan eğitim vb. alanlarda etkin olarak kullanıldığı ve gelişen program ve uygulamalarla daha çok kitleye hizmet ettiği görülmektedir. Bilgisayarların eğitim-öğretim sürecinde

kullanımı çok geniştir. Varol (1997)'a göre, eğitim amaçlı kullanılan bilgisayarların yararlarını şöyle özetlemek mümkündür:

1. Bilgisayarlar öğrencilere birbirleriyle etkileşimde bulunma imkânı sağlar,
2. Paket Programların yardımıyla öğretimde kalite standartlarının korunmasını sağlarlar,
3. Bilgisayarlar, her öğrencinin ihtiyacı, hızı, kapasitesi, algısı doğrultusunda esnek bir öğretim sağlar. Doğacak öğrenme farklılığını da ortadan kaldırır,
4. Öğrencinin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına karşı istenildiği kadar tekrar yapma şansı vardır,
5. Bilgisayarlar yeni öğrenme ortamları oluşturur,
6. Bilgisayar kullanılan donanım parçalarıyla ses, animasyon, renk, çizim gibi elemanları bir araya getirerek öğrenmeyi çabuk ve kalıcı kılar,
7. Bilgisayarlar bir eğitim ortamı olarak kullanılabilir, kullanılmaktadır,
8. İnternet aracılığıyla literatür taramadan tutun da güncel olaylara, resmi gazetelere vb. çabuk ve doğrudan ulaşma imkanı sağlar,
9. Bilgisayar, öğrenciyi çalıştığı konuya motive eder, bilgiyi pekiştirmeye yardımcı olur.

Bilgisayarlar eğitim ortamında araç ve amaç olarak kullanılmaktadır. Bilgisayar okuryazarlığı uygulaması, bilgisayarın eğitim ortamında amaç olarak kullanılması iken bilgisayar destekli eğitim ise bilgisayarın araç olarak kullanılmasıdır. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) bilgisayarın eğitimde kullanılmasıdaki en etkili seçeneklerin başında bulunmaktadır. Bilgisayar destekli eğitim; bilgisayar teknolojisinin sunduğu imkânların

eğitim s¼recinde etkin olarak kullanılmasıdır. Bilgisayar destekli eğitim ile ¼đretmen konuyu işledikten sonra, dersi kaçıranlar, anlamayanlar ya da tekrar etmek isteyenler i¼in bireysel ¼đrenme ihtiyaçına g¼re ¼đrenme ortamı yaratarak, etkili ¼đrenme fırsatı oluşturabilir. ¼đretmen değerlendirme yaparken bilgisayar yardımıyla kontrol ve geri d¼n¼t kolayca yapılabilir. S¼zle anlatılması zor olan konuları anlatmak i¼in m¼kemmek bir ara¼tır. Ses, animasyon, renk, ¼izim gibi elemanları bir araya getirerek ¼đrenciyi motive eder, ¼đrenmeyi ¼abuk ve kalıcı kılar. Ezberci ¼đretimin ¼n¼ne ge¼er. ¼đrenciye etkileşimde bulunma imkânı sağlar. Her ¼đrencinin ihtiyaçı, hızı, kapasitesi, algısı farklılıklarından doğacak ¼đrenme farklılığını da ortadan kaldırır. İstenildiği kadar tekrar yapma şansı vardır. Diğer bir tanıma g¼re, ¼đretim s¼recini ve ¼đrenci motivasyonunu g¼çlendiren, ¼đrencinin kendi ¼đrenme hızına g¼re yararlanabileceği ve kendi kendine ¼đrenme ilkesinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir ¼đretim y¼ntemidir (şahin ve Yıldırım 1999).

Bilgisayar destekli eğitimin yararlarını Yanpar ve Yıldırım (1999) şu şekilde sıralamışlardır:

1. ¼đrencilerin konuyu kendi hızlarına g¼re ¼đrenmelerini sağlar,
2. ¼đrencilerin derse etkin katılımlarını sağlar,
3. ¼đretimsel etkinliklerin niteliğini ve niceliğini artırır,
4. ¼đrenciler performanslarını izleme olanağı bulurlar,
5. ¼đrencilere ders saatlerinin dışında uygulama ve tekrar imkânı sağlar.

Bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının ger¼ekleřtirilebilmesi ve BDE'nin getirdiği olanaklardan yararlanmak i¼in BDE i¼in kullanılacak eğitsel materyaller eğitim ortamına hizmet edecek şekilde organize edilmeli ve eğitim ortamının fiziki şartlarının iyi durumda olması beklenir.

Bilgi çağında çağdaş eğitim modelinin uygulanabilmesi için fırsatlar sunan Bilgisayar Destekli Eğitimin bazı sınırlılıkları da vardır. Bazı uzmanlara göre bilgisayar başında uzun süre oturmanın çocukların gelişimine zarar vereceğinden, kişiler arası iletişimi engellediğinden bahsedilmiştir. Bunun nedeni çocukların diğer çocuklarla, ebeveynleriyle ve diğer yetişkinlerle olan ilişkilerinde, geçirdiği zamanın ve paylaşımların azalmasındandır. Bilgisayar Destekli Eğitimde çok bilgisayar başında kalmak sağlık problemlerine, ilginin başka yöne kaymasıyla zamanı kötü yönlerde harcamaya sebep olabilir. Ayrıca olası bir elektrik kesintisi, donanım arızası, yazılım yetersizliği nedeniyle eğitimde aksaklıklar yaratabilir.

Varol (1997)'a göre Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları:

1. Okullarda eğitim amaçlı kullanılacak bilgisayar donanımları ile ilgili standartlar farklılıklar göstermektedir. Bilgisayar donanımları alanındaki çok hızlı gelişmeler, ayak uydurmada sıkıntı yaratabilir,
2. Yazılım programlarını her sistem desteklemeyebilir. Donanım ve yazılım olarak maliyeti yüksektir,
3. Bilgisayar Destekli Eğitim uygulamalarında bilgisayarla ilgili teknik uzmanlarla, eğitimciler arasında yeterli bir eşgüdüm sağlama çalışmaları henüz istenilen seviyede değildir. Yapılacak seminerlerle bu durum aşılabılır,
4. Derslerin işlenmesinde her şeyin bilgisayarla yapılması, bilgisayarın öğretmenin yerini alacağı endişesini doğurmuştur. Yerlerini ve rollerini kayıp etme korkusu öğretmenlerin bir bakıma bilgisayarı rakip olarak görmelerine neden olmuş, bu nedenden dolayıdır ki; klasik yöntemi takip etmeleri tutkularını bırakmada güçlük çekmektedirler. Lisans eğitiminde fakültelerde müfredata mutlaka BDE'e dayalı dersler yerleştirilerek öğrenciler mesleğe başlamadan bilinçlendirilebilir,
5. Öğretmenler programlar veya bilgisayarlar bozulur kaygısıyla teknolojiyi kullanmak istemeyebilirler. Dolayısıyla öğretmenlerin yazılım ve donanım alanında yeterli hizmet içi eğitimden geçirilerek bilinçlendirilmelidir.

Yanpar ve Yıldırım (1999), BDE'in sınırlılıklarını şu şekilde sıralamışlardır:

1. Öğrencilerin sosyo- psikolojik gelişimlerini engeller,
2. Özel donanım ve beceri gerektirir,
3. Eğitim programını destekler nitelikte olmayabilir,
4. Öğretimsel niteliği zayıf olabilir.

Halis (2002)'e göre bu sınırlılıklar şöyle sıralanabilir:

1. Öğretim etkinliklerinde kullanılan materyallerin veya programların müfredattaki programlarla bağdaşmaması,
2. Ekonomik açıdan pahalı olması,
3. Bilgisayar kullanıcılarının gerekli programları temin edememesi,
4. Bağımlılık durumunda sosyal etkileşimi olumsuz etkileyebilmesi,
5. Yanlış ve aşırı kullanımdan ötürü doğabilecek sağlık problemleri,
6. Teknik açıdan bilgisayar kullanımındaki zorluklar ve aksaklıklar.

Çağımızın en önemli bilimsel ve teknolojik gelişmelerinden biri olan bilgisayarlarla birlikte ilk akla gelen teknolojik gelişme internettir. İnternet günümüzde bilginin yayılmasında ve paylaşılmasında önemli araçlardan biridir. Ayrıca bilginin sunum çeşitliliği, hızı, kapasitesi ve daha birçok olanaklar göz önüne alındığında eğitimde internetin sahip olduğu önem tartışılmaz bir duruma gelmiştir (Ekiz vd. 2003). 2017 yılı hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması verileri dikkate alındığında ülke genelinde bilgisayar ve internet kullanımı 16-74 yaş grubundaki bireylerde sırasıyla

% 56,6 ve % 66,8 olmuştur (İnt.Kyn.3). Bu oranlar 2016 yılında sırasıyla % 54,9 ve % 61,2, 2015 yılı Nisan ayında 16-74 yaş grubundaki bireylerde sırasıyla % 54,8 ve % 55,9 iken 2014 yılında % 53,5 ve % 53,8 idi (İnt.Kyn.4). Dolayısıyla internet kullanım oranının giderek arttığı gözlenmiştir. İnternetin hızlı gelişim ve kullanım oranının artmasıyla birlikte, internetin eğitimsel amaçlar ve çağdaş eğitim uygulamalarında kullanılmasını hızla yaygınlaştırmaktadır (Gündüz ve Özdiç 2008).

İnternetin eğitimde kullanılmasıyla birlikte öğrenci ezberleyen değil bilgiyi araştırıp bulan, anlamlandırıp kullanarak öğrenen, öğretmen otorite figürü değil, kolaylaştıran yol gösteren sıfatlarını almıştır (Karasar 2004). İnternetin eğitimde kullanılması, öğrenmeyi öğretme, bireysel farkları dikkate alma, katılımcılık, keşfetme, modüler programlama yapma fırsatları da sunabilmektedir (Erturgut 2008). İnterneti kullanan öğrencilerin iletişim kurma, araştırma yapma, bilgiye ulaşma ve paylaşma becerileri daha çok gelişmekte ve bu alandaki becerileri artan öğrenciler mezuniyet sonrası bilgi teknolojilerini kullanma konusunda daha avantajlı konuma gelmektedir (Altun 2000). Yeni internet ortamlarında, öğrencilerin problem çözme ve yazma, iletişim, eleştirel düşünme yetenekleri artarken bunun yanında yaş, sınıf, cinsiyet, milliyet, din ve özel ihtiyaçlar gibi farklar internet kullanımıyla önemli ölçüde ortadan kaldırılabilir (Ergün 1998).

İnternetin icat edildiği ve yaygın olarak kullanılmaya başladığı 1990 yılından bu yana web teknolojileri de gelişti, değişti ve hayatımızı değiştirdi. Web teknolojileri, Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 olarak adlandırılan gelişimler yaşandı. Web 1.0 1995-2000, Web 2.0 2000-2010 yılları arasında, Web 3.0'ın ise günümüzde halen uygulanmaktadır.

Web 1.0: Kullanıcıların, bilgi vermek ve dosya indirmek amacıyla kullandığı, ancak yorum yapmadığı, dönüt alamadığı, paylaşımında bulunamadığı tek yönlü bir iletişim sistemiydi. Temel amaç, kitleler için oluşturulan içeriklerin ulaştırılması ve bir kaynaktan birçok kişiye yayın yapmaktı (Selwyn 2007). Bu ortamlar kullanıcıyla herhangi bir etkileşimin olmadığı, kullanıcıya arama yapmaktan başka hiçbir işlem yapma olanağı vermeyen standart HTML sayfalardan oluşmaktaydı (Odabaşı vd. 2012). İçeriklerin yetersizliği ve gelişen teknolojiyle beraber, Web 1.0'ın bilgi alış verişinde bulunmak,

deneyimleri paylaşmak gibi farklılaşan ihtiyaçlara cevap verememesi Web 2.0'a geçilmesine sebep olmuştur. Kullanıcıyla etkileşim gereksinimi, bilişim teknolojisindeki gelişmeler ve alt yapı ihtiyaçlarının hızla karşılanarak gelişmesi Web 1.0'dan Web 2.0'a geçişi sağlamıştır (Atıcı ve Yıldırım 2010).

Web 2.0 veya Dinamik Web: Web 2.0 kavramı ilk olarak 2004 yılında bir konferansta, beyin fırtınası oturumunda ortaya çıkmıştır. Web 2.0 kavramı, web tabanlı etkileşimli ansiklopedileri, sosyal ağ sitelerini, iletişim araçları haline gelen sosyal ağları ve öğrenme toplulukları ile paylaşım olanağı sunan ikinci nesil web servislerini kapsamaktadır (Şendağ 2008). Web 2.0 kullanıcılara yorum yapmak, içerik oluşturmak, paylaşım yapmak gibi aktif ve üretici rol üstlenmelerine olanak vermiştir. Wikipedia ve Youtube Web 2.0 'ın ilk uygulamalarıdır. Web 2.0 bir tür yazılım veya programlama dili olmamakla birlikte, var olan web teknolojisini daha kullanılabilir ve daha fonksiyonel hale getirmiştir (Aslan 2007, Karaman vd. 2008). Web 2.0 metinler, sesler, fotoğraflar, videolar gibi çoklu ortam araçlarının paylaşılmasını sağlayan uygulamaları sayesinde kullanıcılar arasındaki iletişimi ve işbirliğini destekler (Gülbahar vd. 2010). Ayrıca Web 2.0 'la ortaya çıkan uygulamalar, kullanıcıların hiçbir tasarım bilgisine sahip olmadan kendi içeriklerini yaratarak diğer kullanıcılarla paylaşabilmelerini de sağlar (Şendağ 2008)

Web 3.0: Web 3.0 diğer ifade ile anlamsal (semantik) web, web teknolojilerinin gelişimi ve geleceği açısından önem taşımaktadır. Yağcı (2011)'ya göre Web 3.0, günümüzde kullandığımız web'in geliştirilmiş hali olup, hangi bilginin anlamının ne olduğunun, aranılan bilginin bilgisayarlar tarafından daha iyi anlaşıldığı ve insanların daha çok işine yaradığı, web'in ileriye yönelik konumlandırılmasıdır. Yani web 3.0 sayesinde bilgisayarlar web sayfasını yorumlayarak, aranılanın bulunma olasılığı artarak, daha kısa zamanda ve en doğru sonuçlarla erişim sağlanacaktır. Web 3.0, internet üzerindeki içeriklerin birbiriyle ilişkilendirildiği ve cümlelerle ifade edilebilir hale geldiği, internetin dev bir veri tabanına dönüştüğü, makinelerin birbirleriyle iletişime geçip konuşarak sorulan sorulara cevap arayabildiği, servis ve sunucu merkezli yaklaşımların yerini kullanıcı merkezli dağıtık bir yapıya bıraktığı yeni yapı olarak tanımlanmaktadır (Doğan ve Kesken 2007). Teknolojinin hızlı gelişimine bakıldığında kullanıcıların değişen

ihtiyaçları ve artan beklentileriyle doğru orantılı web teknolojilerinin sürekli güncelleneceği düşünülmektedir.

Web 3.0'ın ötesinde 2020 yılında hayatımıza girmesi beklenen Web 4.0 ile fiziksel dünya ile sanal dünya arasındaki sınırların ortadan kalkarak, tüm gerçek ve sanal araçların birbirleri ile sürekli bağlantı halinde olacağı, yapay zekanın sanal ortama gireceği varsayılmaktadır. Web 4,0'ın ardından geliştirilen Web 5,0 ile insanlar ve bilgisayarlar arasında bir duygusal etkileşim oluşturulacağı düşünülmektedir.

2.2 Sosyal Ağ

İnternet ortamında, kullanıcıların farklı kültürden farklı kullanıcılar ile iletişime geçtiği, yaşamlarında kullandıkları jest ve mimik hareketlerini simgeleyen sembollerle duygu ve düşüncelerini sanal olarak ifade ettiği ve bu şekilde sosyal iletişim kurduğu ortamlara “sosyal ağ” denilmektedir (Tektaş 2014). Sosyal ağ, sosyal teknolojiler sayesinde insanlar tarafından kullanılan etkinlikler bütünü olarak da tanımlanmaktadır (Hamid *et. al* 2009). Başka bir tanımda ise sosyal ağ kavramı; ortak bir amaç doğrultusunda insanların düşüncelerini paylaşmalarını ve birbirleriyle etkileşime girmelerini kolaylaştıran internet üzerinden bir topluluk oluşumu olarak ifade edilmektedir (Preeti, 2009). Sosyal ağ kavramı ilk kez 1954 yılında Barnes tarafından, kullanılmıştır. Barnes'a göre sosyal ağlar, birbirleriyle iletişimde olan ve birey için duygusal, psikolojik öneme sahip kişilerden oluşmaktadır (Aksüt vd. 2012).

2000'li yıllarla birlikte bilgisayar aracılı iletişimin günlük yaşamın bir parçası haline gelmesi ile web teknolojisindeki gelişmeler devam etmiştir. Web 1.0'dan Web 2.0'a geçiş ile birlikte günümüzde daha farklı internet ortamları kullanılmaya başlanmıştır. Web 2.0 tabanlı teknolojiler içinde en popüler paylaşım ortamlarından biri olarak kabul edilen sosyal ağ siteleridir (Köseoğlu 2012).

Sosyal ağ siteleri; kullanıcılara, kullanıcı adı ve fotoğraf gibi profil bilgileri göndermelerine, genel veya özel evrimii mesaj gönderimi veya evrimii fotoğraf, video paylaşımı olanağı sağlayarak, diğerleriyle iletişim kurmasına izin veren ye tabanlı

internet topluluklarıdır (Pempek *et. al* 2009). Literatürde sosyal ağ siteleri için yapılan; informal öğrenme ortamı (Stevenson and Liu 2010), çevrimiçi topluluk türü (Buss ve Strauss 2009), reklam ve halkla ilişkiler ortamı (Onat ve Alikılıç 2008), 2000’li yıllara damgasını vuran internetin yeni fenomeni ve pazar ortamı (Akar 2010) gibi farklı tanımlamalara rastlanmaktadır. Yine literatürde sosyal ağ sitelerinin temel amacının; sosyal bir ortamda kendilerini tanıtmak, oluşturdukları içeriği (fotoğraf, video, blog vb.) paylaşma olduğu savunulmaktadır (Kim *et. al* 2010).

Günümüzde sosyal ağ uygulamaları, her kültürden, her kesimden, her yaştan kitleler tarafından etkin olarak kullanılmaktadır. Sosyal ağ uygulamaları, sürekli güncellenebilmesi, çoklu kullanıma açık olması, sanal paylaşım alanı tanınması, kullanıcıların günlük düşüncelerini yazabilmeleri, bu düşünceler üzerine tartışabilmeleri ve yeni fikirler ortaya koyabilmeleri, kişisel bilgilerinin yanında çeşitli fotoğraflar, videolar, paylaşabilmeleri sayesinde hızla yükselen bir etki alanına sahiptir. Sosyal ağlar genel olarak aşağıdakileri içerir (Dawley 2009):

1. Sosyal siteler: MySpace (2003), Facebook (2004), Twitter (2008),
2. Fotoğraf Paylaşım Siteleri: Flickr (2004), PhotoBucket,
3. Wikiler: Wetpaint, PBWiki,
4. Video Paylaşım: YouTube,
5. İçerik etiketleme: MERLOT, SLoog,
6. Profesyonel Ağ Siteleri: LinkedIn (2003), Xing,
7. Bloglar: Blogger.com, Wordpress,
8. Sanal Kelime: SL, Active Worlds, There, Whyville, Club Penguin, HiPiH.

Sosyal ağ uygulamalarını birçok kişinin sadece eğlence ve paylaşım amacı ile değil iş amaçlı ya da reklam amaçlı olarak da kullandığı görülmektedir. Sosyal ağ sitelerinin, olumlu özelliklerinin yanı sıra birey üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Fazla zaman geçirmeme düşüncesiyle kullanımına başlanan sosyal ağ siteleri ilerleyen zamanlarda gereksiz vakit harcama aracına dönüşmektedir. Buna ek sosyal ağ siteleri kullanımının bireyleri asosyalleştirmekte ve gerçek hayatta iletişim sorunlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Son dönemde oluşan sanal iletişim yollarıyla gerçek yaşama ayrılan zaman azalmakta; çocuklar ve gençler gelişimleri açısından kendilerine rol model olabilecek kişilerle yüz yüze iletişim kurmamakta; giderek yalnız ve içe dönük hale gelmektedirler (Yıldız 2012).

Bilgisayarın, internetin ve sosyal ağların hayatımıza girmesi, bilgiye anında ulaşabilme, bu bilgileri kişisel hesaplarımızda paylaşabilme ve iletişimde olduğumuz kişilerle etkileşime geçebilme imkânı sağlamaktadır. Günümüzde sadece evimizdeki bilgisayarlardan değil, her an elimizin altında olan akıllı telefonlarımızdan, tabletlerimizden sosyal ağlara bağlanarak, günün her saati diğer insanlarla iletişime geçebiliyor; yorumlarımızı dile getirebiliyor ve güncel haberleri takip edebiliyoruz. Bu sayede hayat akışımızı şekillendirerek kendimize yeni bir yön tayin edebiliyoruz.

2.3 Sosyal Ağların Tarihçesi

Sosyal ağın tarihçesinin ilk olarak 1971 yılında e-posta ile başladığı söylenebilir. Acar ve Polonsky (2007)'e göre, sosyal ağların kökeninin tarihsel açıdan 1978 yılında New Jersey Teknoloji Enstitüsünde Freeman ve ekibi tarafından kurulan ve kullanıcıların birbirlerine elektronik posta atmasına ve “listserver” hizmetinden yararlanmalarına olanak tanıyan Elektronik Enformasyon Değiş Tokuş Sistemi'ne (Electronic Information Exchange System, EIES) kadar gitmektedir.

Web ortamlarının sosyal hale gelmesi ilk olarak 1994'te ilk blog'la başladı. 1994 yılında ilk Network Sosyal Sitesi “GEOCITIES” kurulmuştur. Sosyal paylaşım ağı tanımına uygun tipteki ilk site örnekleri “Classmates.com” (1995) ve “SixDegrees.com” (1997) siteleridir. Eski sınıf arkadaşlarını bulmak amacıyla kurulan Classmates.com ile insanlar

arasındaki sosyal ilişkilerin dijital bir platform üzerinden olabileceğini ortaya koyuldu. SixDegrees.com ise kullanıcılarına profil yaratma, arkadaşlarını listeleme olanağı sunmuştur.

İlk olarak ICQ ve bilmediğimiz kişilerle farklı kanallar içerisinde MIRC üzerinden mesajlaşmak sosyal ağların başlangıcını oluşturulmuştur. 2000'lerden sonra, milenyum çağının başlangıcı ile birlikte önce Friendster, ardından MySpace çıktı. 2009 yılında sosyal ağ siteleri dünya internet nüfusunun % 70'ine erişmiş durumdadır (Şener 2010).

Classmates ve Six Degrees ile ortaya çıkan sosyal ağ siteleri; Ryze, Friendster, Hi5 ve MySpace, Bebo, Facebook ve Twitter gibi yeni ve farklı görünümlere ve fonksiyonlara sahip siteler ile gelişimine devam etmektedir (Karal ve Kokoç 2010). “MySpace”, “Facebook”, “Hi5” ve “Cyworld” gibi pek çok sosyal ağ hizmeti siteleri kullanıcılarına gruplara katılma ya da grup oluşturma yoluyla benzer ilgi alanlarına sahip diğer insanlar ile etkileşim sağlamaya olanak tanır (Kwon and Wen 2010). Sosyal medyanın gelişiminde önemli dönüm noktaları şu şekilde sıralanabilir (Öncel 2012):

1. WWW'nin 1991'de ortaya çıkması,
2. 1994 yılında ilk blog oluşturuldu,
3. 1995 yılında Classmates.com kuruldu,
4. 1997 yılında weblog kavramı ortaya çıktı. Blogger ve LiveJournal alt yapıları oluşturuldu,
5. 2000 yılında Wikipedia açıldı,
6. 2001 yılında Stumbleupon açıldı,
7. 2002 yılında Friendster açıldı,
8. 2003 yılında Myspace açıldı,
9. 2004 yılında Facebook açıldı.

Dedeoğlu (2013)'na göre sosyal medya araç çeşitleri ve siteleri:

Sosyal Medya Araç Çeşitleri	Sosyal Medya Araç Siteleri
Blog siteleri	Blogger, WordPress, Blogcu, Livejournal, Open Diary, Typepad
Mikro bloglar	Twitter, Plurk, Jaiku, Tumblr, Yammer
Sosyal ağlar	Facebook, MySpace, Hi5, LinkedIn, Bebo, Orkut, Yonja, Netlog
Sosyal ağ toplayıcılar Etkinlikler	Friendfeed, Nutshellmail, Nsyght, Orsiso Eventful, Zvents, Upcoming
Wiki siteleri	Vikipedi, SocialText, MediaWiki
Sosyal etiketleme	Delicious, Marrows, Oyyla, StumbleUpon, Google Reader
Sosyal haberler	Digg, Reddit, Mixx, Social News Turkey, Slashdot
Fotoğraf paylaşımı	Flickr, Photobucket, Picasa, Fotokritik, Fotki, Webshots, Deviantart
Video paylaşımı	Youtube, Metacafe, Dailymotion, Vimeo, İzlesene
Müzik, ses paylaşımı	Lastfm, Fizy, Playlist, Hype Machine, Kavun
Ürün ve iş değerlendirme	Epinions, Yelp, Sikayetvar, Tıklayaz
Soru ve cevap toplulukları	Yahoo, Answers, Answerbag, Sorucevap,
Sanal dünyalar	Secondlife, ActiveWorlds, Yoğurtistan
Oyun paylaşımı	Miniclip, King.com
Bilgi toplayıcılar	Netvibes, Twine
Sosyal medya izleme ve analiz	Sysomos, Ubervu

Tablo 2.3 Sosyal Medya Araç Çeşitleri ve Siteleri

2.4 Sosyal Ağlar ve Eğitim

Bilgi ve teknoloji çağı olarak adlandırılan yirmi birinci yüzyılda teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte sosyal ağların gelişmesi ve yoğun bir şekilde kullanılması eğitimi ve öğretimi de etkilemiştir. Sosyal ağların eğitim alanında popülerleşmesindeki sebep, içinde bulunduğumuz dijital çağın gereksinimlerine ayak uydurma çabasıdır. Sosyal ağlar, içerisinde barındırdığı etkileşim ve iletişim araçları, yaygın kullanım oranı ile eğitimsel anlamda önemli etkiye sahiptir (Ekici 2012). Sosyal ağların eğitimde kullanılması, eğitimde kaliteyi arttırmak, etkili bir öğrenme ve öğretim ortamı hazırlamak, öğrencilerin arkadaşları ve öğretmenleri ile arasındaki etkileşimi, iletişimi, işbirliği ve sosyalleşme olanakları arttırmak, zaman ve mekân bağımlılığını ortadan kaldırarak katılımı genişletmek için önemli bir hal kazanmıştır. Sosyal ağ siteleri çeşitli konularda bilgiye ihtiyaç duyan bireylerin eğitimsel anlamda gelişmelerine katkıda bulunduğu gibi profesyonellerin meslektaşlarıyla iletişim halinde bulunmalarına, yeni ilişkiler kurmalarına, bilgi paylaşımına ve işbirlikleri kurulmasına olanak sağlar (Özmen vd. 2012).

Sosyal ağ siteleri, esnek ve kullanıcı dostu olması sebebi ile diğer öğretim yönetim sistemlerine göre daha kolay kullanılabilir. Sosyal ağlar, öğrenciler, öğretmenler, öğrenme toplulukları, sosyal ağ katılımcıları ve diğer bireylerle iletişim ve etkileşimlerinin sağlanması, aktif katılımlarının gerçekleşebilmesi, bilgi ve kaynak paylaşımları sosyal ağların ve beraberinde gelen teknolojik uygulamaların, eğitim-öğretim ortamlarına sağladığı önemli katkılar arasında gösterilebilir (Özgür 2013). Sosyal ağ sitelerinin görsel, çok kullanıcı, esnek olması, basit adımlar ile bir topluluk oluşturulabilmesi, iletişimin kolay olması, paylaşımlara imkân vermesi ve dönüt açısından kolaylıklar sağlaması gibi olanakları olması eğitimde değişimi başlatan girişimlerden biri olmuştur. Sosyal ağlar, sahip olduğu özellikler ile eğitim ortamlarında, öğrenci, öğretmen ve içerik etkileşimi kurmasını kolaylaştırmakta ve işbirlikli öğrenme ile öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmalarını, geliştirmelerini desteklemektedir (Özmen vd. 2012).

Sosyal ağların kullanıcılarının çoğunun gençlerden ve öğrencilerden oluştuğu ve kullanıcılara zengin bir etkileşim ortamı sunduğu düşünülürse değişen bilgi teknolojilerine ayak uydurmak için sosyal paylaşım sitelerinin eğitsel kullanımına yönelik fikirlerinin ve bu yönde çalışmalarının olması gereklidir. Sosyal ağların ve içerik paylaşım sitelerinin eğitim öğretim ortamı haline gelmesiyle; öğrenmeyi amaçlayanlar ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlayacağı, bunun yanında birbirlerini tanıma olanaklarının artacağı söylenebilir (Öztürk ve Talas 2015).

2.5 Sosyal Ağ Ortamları

Son yıllarda internet üzerindeki sosyal ağ siteleri Türkiye’de de tüm dünyada olduğu gibi giderek popüler hale gelmiştir.

2.5.1 Facebook

Facebook, insanların sanal ortamlarda birlikte zaman geçirebilecekleri, birlikte eğlenebilecekleri paylaşımlarda bulunabilecekleri bir platform sunan bir sosyal ağıdır (Kobak ve Biçer 2008). Mark Zuckerberg’in ilk kurduğu site olan facemash, Harvardlı öğrencilerin bilgilerini ve resimlerini içeren ilk sosyal ağ içerikli sitesidir. Fakat bu site Zuckerberg bilgileri ve resimleri okul yönetiminden izinsiz aldığı ve yayınladığı için kısa bir süre sonra okul yönetimi tarafından kapatılmıştır. Facebook, Zuckerberg’in kurmuş olduğu ikinci sitedir. Bugünkü adıyla Facebook, 2004 yılının Şubat ayında Harvard Üniversitesi’nden dünyaya merhaba dedi. Facebook kurulduğunda adı “The Facebook” idi (İnt.Kyn.5). Facebook üyelerinin birbiri ile bağlantı kurmasını, gruplara katılmasını, uygulamalar kurmasını sağlayan çevrimiçi bir ağ sitesidir (Gülbahar vd. 2010). Üyelerin kendi aralarında fotoğraf, video paylaşımları yapabildiği, birbirleriyle sohbet edebildiği sitesidir. Ayrıca kullanıcılar, ücretsiz bir şekilde gruplara üye olabilir, ücretsiz uygulamalar ekleyebilir, oyunlar oynayıp arkadaşlarını davet edebilir (Ellison *et. al* 2007). Facebook’un kullanımı kullanıcılarının kültür farklılığına göre değişiklik göstermektedir. Örneğin Fransa’da öğrenciler arkadaşlarıyla irtibatla kalmak ve eski ilişkilerini tazelemek için Facebook’u kullanmakta eğlence içeren uygulamaları ve gruplara üyeliği tercih etmemektedirler (İnt.Kyn.6). Mazman (2009), kullanım kolaylığı, sosyal etki,

kolaylaştırıcı faktörler ve topluluk kimliği gibi etmenlerin de Facebook'un Türkiye'de benimsenmesinde etkili olduğu sonucuna varmaktadır.

2.5.2 Blog

Blog, adını weB-LOGin kelimelerinin kısaltmasından alan, tanım olarak “ağ günlüğü” veya “web günlüğü” olarak ifade edilen, web tabanlı bilgi paylaşım ağıdır. Blog kelimesi Web ve Log kelimelerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmıştır (Dilmen 2007). Weblog kelimesi, ilk olarak 1997 yılında Jorn Barger tarafından kullanılmıştır (Ducate and Lomicka 2005).

Blog insanların bildiği, öğrendiği ve paylaşmak istediği paylaşımları aktarmayı sağlayan kullanılması kolay internet sayfasıdır. Kolay hazırlanabilir bir web sayfası, çevrimiçi günlükler olarak da tanımlanabilir (Eastment, 2005). 2003 yılında Google'ın blogger sitesini satın almasıyla birlikte popüler hale gelmiştir (Sezer ve Yılmaz, 2013). Bu işle uğraşanlara blogcu ya da blogger, blog üzerinden metin yazıp gönderme işlemine de bloglama ya da blogging denilmiştir. Blog kullanıcıları blogger, blog yazma eylemleri ise blogging, bloglar ve kendi aralarındaki bağlantıları ise blogosfer olarak adlandırılmıştır (Duffy and Bruns 2006).

Kişisel internet sayfası sahibi olmak isteyenler, kod bilgisi olmadan hazır tasarım halinde bulunan binlerce blog seçeneği arasından isteğine göre bir blog tercihi yaparak, ya da kod bilgisi varsa kendi yazdıkları kodlarla kendi blog sayfalarını oluşturabilirler. Herkes bedava veya çok pahalı olmayan yazılımlar aracılığıyla, bir web sayfası üzerinde bir günlük oluşturabilir (Özata ve Öztaşkın 2005).

Duffy ve Bruns (2006)'a göre bir blog genellikle şu bölümlerden oluşur:

1. Gönderi tarihi: Gönderinin yayınlandığı tarih ve saat yazılır,
2. Kategori: Gönderi etiketlenir,

3. Başlık: Gönderinin ana başlığı yazılır,
4. Gövde (metni) : Gönderinin ana metni yazılır,
5. Geri izleme: Diğer sitelerin linkleri yazılır,
6. Yorumlar: Okuyucular tarafından eklenen yorumlar bulunur,
7. Kalıcı bağlantı (link): Kişisel yazının Url'si yazılır,
8. Alt bilgi: Çoğunlukla gönderinin altında bulunur, burada gönderinin tarihi/saati, yazarı, kategorisi, okuyucu sayısı, yorumlar ve geri izlemeler gibi istatistikleri gösterir (Duffy and Bruns 2006).

Kullanımı ve yönetimi kolay kişisel web alanları olan bloglar, kullanıcılarının hem yazılı hem görsel üretimlerini internet ortamında tüm dünyaya ulaştırmalarına olanak sağlamaktadır (Alikılıç ve Onat 2007). Bloglar genellikle web sayfalarını, diğer blogların içeriklerine ve konularına göre medya araçlarını bir araya getirmektedir (Yu 2007).

Dünyada çokça kullanılan Blog hizmeti veren sağlayıcıların en yaygın olanlarından bazıları şunlardır:

Blogger: İnternetteki ilk blog hizmet sağlayıcısı olup, en çok ziyaret edilen web sayfalarından biridir. Blogger kullanıcıları kendi içeriklerini oluşturabilir ve içeriklere yorum, etiketleme yapabilirler. Ayrıca Blogger, API, RSS gibi teknolojileri de bünyesinde bulundururlar (Kesim ve Ağaoğlu 2007).

Wordpress: Dünyada en çok kullanılan blog sitelerinden biri olan wordpress, açık kaynaklı bir kişisel web sistemidir. Ücretsiz olarak kullanılabilir. Ücretli kullanıcı üyelik seçeneği de mevcut olup, gelişmiş site seçenekleri ile içerik ekleme, yayınlama imkânları sunmaktadır.

Microblog: Mayfield (2008) microblog kavramını, anında mesajlaşma ve bloglamayı birleştiren araç olarak tanımlamıştır. Blog teriminin bir sonraki adımı olan microbloglardır (Ebner and Schiefner 2008). Microblogun blogdan farkı, içeriğinin kullanım biçimi ve dosya büyüklüğünün farklı olmasıdır. Microbloglar, kullanıcıların anlık fotoğraflar, video linkleri, küçük cümleler paylaşımlarına ortam sağlar. Holotescu ve Grosseck (2010), microblogların çoğu kaynakta üzerinde durulan özelliklerini şu şekilde listelemektedir:

1. Farklı düşüncelerin tartışılması için ortam sağlar,
2. Sanal ortamlarda grupların oluşmasını sağlar,
3. Kullanıcıların birbirleriyle yardımlaşmalarını sağlar,
4. Farklı disiplinler arası ilişkileri ve normalleşmeyi sağlar,
5. Proje yönetiminde yardımlaşmaya, iş bölümüne ve katılımcıların düşüncelerini değerlendirmelerine olanak sağlar,
6. Sosyal etkinliklerde destekleyici faktör olur,
7. Bireysel öğrenmede etkili rol oynar,
8. Yabancı dil öğrenimine yardımcı olur,
9. Eğitim öğretimde etkin bir araç olarak kullanılabilir.

Bloglar, öğretim ve öğrenme için dönüşümsel teknoloji potansiyeline sahiptir (William and Jacobs 2004). Bloglar, çevrimiçi birlikte çalışma ortamları ve olanakları sunduğu, öğretmen ve öğrenciler arasında işbirlikçi öğrenme ortamları oluşturdukları, öğrencilerin bilgiye nasıl ulaşabileceklerine yol gösterdiği için eğitimde de kullanılmaya başlamıştır.

Eğitimciler, blogların kullanımına yönelik dünya genelindeki eğilimden etkilenmektedir (Ducate and Lomicka 2008).

2.5.3 Twitter

Günden güne kullanıcı sayısını artıran, en önemli mikroblog ortamlarından biri sayılan, popüler Web 2.0 teknolojilerinden biri de Twitter sosyal ağ uygulamasıdır. İlk olarak 2006 yılında Evan Williams, Jack Dorsey ve Biz Stone tarafından geliştirilmiştir.

Twitter, insanların web ortamında bilgilerini, duygularını, düşüncelerini, yaptıklarını anlık kısa ifadelerle yazarak paylaştıkları bir sosyal ağ sitesidir. Yazılan anlık kısa mesajlara “Tweet” adı verilmiştir. İfade ve durumların metin ile aktarılmasının 140 karakter ile sınırlı olması Twitter’ın mikroblog özelliğini, takipçiler aracılığı ile ağ içinde yayılması da, sosyal ağ özelliğini göstermektedir (Odabaşı vd. 2012). Kullanıcılar Twitter üzerinden takip etmek istedikleri kişileri ekleyerek kendilerine bir ağ oluşturabilir hatta kendi profesyonel öğrenme ağlarını kurabilirler (Greenhow 2009). Twitter’ın anında iletişim kurma, kendi düşüncelerini paylaşma, çevrede olup bitenlerden haberdar olma ve ilgileri doğrultusunda takipler yapma gibi özel amaçlarla kullanılır. Ayrıca daha geniş kitlelere hitap etmek için pazarlama, siyaset, medya ve eğitim gibi daha genel amaçlarla kullanıldığı da gözlenmektedir (Grosseck and Holotescu 2008). Ayrıca Conole ve Alevizou (2010)’e göre, Twitter eğitimde var olan olaylar ya da bireylerin kendileriyle ilgili görüş paylaşımı için bir yayın aracı olarak kullanılabileceği gibi, aynı zamanda anket gibi bilgi toplamak amacıyla da kullanılabileceği belirtilmiştir.

Twitter’ı diğer sosyal ağlardan ayıran temel özellikler şöyle sıralanabilir (Blake *et. al* 2010):

1. Kullanıcıların karşılıklı takiplerinin zorunlu olmaması,
2. İleti uzunluğunun en fazla 140 karakter olması,

3. Çok sayıda mobil cihaz, bilgisayar, vb. gibi araçlar tarafından destekleniyor olması,
4. Masaüstü uygulamalarına (widget) ve çeşitli web uygulamalarına sahip olması.

Sonuç olarak, Twitter ilgilendiğimiz konuları takip edebileceğimiz kendi bilgilerimizi, fikirlerimizi, düşüncelerimizi sosyal ağ ortamında paylaşabileceğimiz bir ortam sağlamaktadır. Twitter'ın markalaşmasında önemli bir yere sahip olan simge şirketin logosunun “Larry” isimli mavi kuş olduğu ve 2012 yılında Twitter markasını oluşturan “Larry” kuşun kanatlarının daha geniş oluşu, başını daha yükseğe kaldırmış olması gözle görülür değişikliklerdendir. Twitter yeni logosu ile özgürlük, umut, evrensellik ve sınırsızlık gibi kavramları daha iyi vurgulamak istemiştir (İnt. Kyn.7).

2.5.4 Instagram

Instagram, yaratıcı görseller kullanarak kendini ifade etmeye ve iletişim kurmaya yardımcı olmaya yarayan bir sosyal ağ sitesidir. İngilizce anlık anlamına gelen “instant” kelimesi ile telgraf anlamına gelen “telegram” kelimelerinin birleşiminden meydana gelmiştir.

2010 yılında kullanıma sunulan Instagram; kullanıcıların profil sayfalarının bulunduğu, üyeliğin zorunlu olduğu, kullanıcıların fotoğraf, kısa video paylaşabildikleri bir sosyal ağ olarak tanımlanabilir (Öztürk vd. 2016). Instagram, Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından kurulan ve akıllı telefonlar için geliştirilmiş bir uygulamadır (Çetinkaya ve Özdemir, 2014). İlk çıktığı yıllarda sadece fotoğraf çekme ve bunu paylaşma imkânı sunan Instagram, daha sonra özellikleri arasına video çekimini de eklemiştir. Instagram 2012 yılında Facebook tarafından satın alınmıştır (Yeniçifti 2016). Aynı yıl Android işletim sistemi olan akıllı telefonlarda da kullanılmaya başlanmıştır ve 2013 yılında uygulamaya dâhil edilen “etiketleme” özelliği ile fotoğraflar sınıflandırılarak, sosyal ortamda daha kolay erişilebilir hale getirilmesi sağlanmıştır (Türkmenoğlu 2014). Ayrıca bu uygulama ile kullanıcılar gönderilen mesajlara yorum yapabilmekte ve her kullanıcı

beğendiği kişi, kurumu onay vererek veya onay verilmeden takip edebilmektedir (Çakır ve Tufan 2016).

Temelinde fotoğraf paylaşımını olan Instagramın filtreleme özelliği ile fotoğraflarda değişiklik yapıp onları profesyonel fotoğraflara dönüştürebilmesi, son zamanlarda da e-ticaret ortamlarında kullanılması da instagram'ı özel ve önemli yapmıştır.

2.5.5 Pinterest

Pinterest, kullanıcıların bilgisayar, tablet ya da akıllı telefonlar aracılığı ile internet üzerinde, beğendikleri fotoğrafları veya videoları paylaşmasına olanak sağlayan görsel bir sosyal medya sitesidir. Pinterest yaratıcı fikirlerin yer aldığı, paylaşım ve işaretleme yapabileceğiniz ve kategorilerine göre panolar düzenleyebileceğiniz bir uygulamadır (Uluçay 2017). Bu site adını Pin ve interest kelimelerinin birleşiminden almaktadır. Kullanıcının beğendiği görseli kendi panosuna alması için yapılan işleme “Pin”leme denilmektedir, interest ise ilgi çekici anlamında kullanılmaktadır.

Bu uygulamada kullanıcılar beğenilerine ve ilgi alanlarına göre, panolarda farklı kategoriler oluşturarak, paylaşmak istedikleri fotoğraf ve videoları bu kategoriler altında toplayabilmektedirler (Aydın 2015). Kullanıcılar Pinterest'te gördükleri fotoğraf ya da videoları beğenip, bunların içerikleriyle ilgili yorum yazabilme veya pinleyerek diğer kullanıcılarla paylaşabilme olanağına sahiptirler. Hatta bu fotoğraf ve videoların kaynağına ulaşmak istenirse, görselin üzerine tıklanarak hikâyesi öğrenilebilir.

Bu uygulamada, kullanıcıların içerikleri diğer kullanıcılarla paylaşabilmesi için “repin” özelliği bulunmaktadır ve bu özellik sayesinde beğendikleri paylaşımları kendi sayfalarındaki panolara gönderebilmektedirler. Bununla birlikte kullanıcılar internette beğendikleri görselleri bilgisayarlarına kaydetmek yerine panolarına gönderebilmekte ve internetin olduğu her yerden Pinterest aracılığı ile istediği görsele ulaşma olanağına sahip olmaktadır.

Pinterest uygulamasına, e-posta adresi, Facebook ve Twitter hesapları ile giriş yapılabilir. Facebook ve Twitter uygulamalarında olduğu gibi diğer kullanıcılar takip edilebilir, takip edilen kullanıcıların paylaştıkları içerikler görülebilmektedir.

Bu uygulamanın kullanımı dört farklı başlık altında toparlanmıştır (İnt.Kyn.8).

1. İçerik hazırlama: Pinterest'te diğer güncel konuların ve etkinliklerin olduğu bir pano geliştirilebilir. Yaratıcı, ilginç projeler, videolar ve hikâyeler geliştirerek diğer kullanıcılarla paylaşılabilir. Bir konuda görselleri bulmak için konuyla alakalı panolar araştırılabilir.
2. Organize olmak: İstenilen panoların linklerini saklanıp, sürekli olarak takip edilebilir. Kaydedilen içerik ve linklere yorumlar yazılarak kategorize edilebilir. Eğitimde kullanılmak istenildiğinde, her ders ve her ünite için bir Pinterest panosu hazırlanarak öğrencilerin dersi daha iyi kavramasına yardımcı olabilir.
3. Teşvik etmek: Öğrenciler, çevrimiçi çalışmalara teşvik edecek adımlar atmak için bu platformu kullanılabilir.
4. İletişim Kurmak: Pinterest'te kullanıcı ilgilendiği konularla ilgilenen, içerik paylaşan kişileri takip edebilir, bu kişilerle iletişime geçebilir. Takipçilerden geri dönüş almak istenildiği belirtilebilir. Yeni fikirler elde edilebilir. Bu fikirler diğer kullanıcılarla paylaşılabilir.

2.5.6 Edmodo

Edmodo, öğretmen-öğrenci-veli için, 2008 yılında Nic Borg ve Jeff O'Hara tarafından kurulmuş bir sosyal ağ uygulamasıdır. Daha çok eğitsel amaçlı olarak tasarlanmıştır. Öğretmen ve öğrenciler, Edmodo uygulaması ilt ders materyallerini paylaşırlar, işbirlikçi çalışmalar gerçekleştirebilirler. Uygulamanın ücretsiz olması, sisteme girişin kolay olması ve mobil uygulamasının olmasından dolayı son yıllarda popüleritesi artmıştır (Al-said 2015). Bu uygulama öğretmen ve öğrenciler için birçok özellik barındırmaktadır.

İşbirliği ortamı oluşturması, geribildirim sağlaması, kişiselleştirilmiş öğrenmeye olanak vermesi gibi birçok açıdan güvenli bir ortam oluşturmaktadır.

Sisteme kayıt olup oturum açmayla başlayan bu öğrenme süreci, öğretmenlerin ders oluşturması ve öğrencilerin derse ait grup koduyla sisteme girmesiyle hazır hale gelmektedir. Edmodo uygulaması ile tartişma, anket, quiz, geribildirim, ödev, multimedya dosya paylaşımı yapılabilir, dolayısıyla Edmodo uygulaması bir içerik yönetim sistemi olarak da tanımlanabilmektedir (Alemdağ 2013). Öğretmenler istedikleri zaman Edmodo üzerinden öğrencilerine ödev verebilmekte ve verilmiş olan ödevleri belirledikleri zaman diliminde toplayabilmektedirler (Durak ve ankaya 2014). Öğrenciler ödevlerden ya da sınavlardan aldıkları notları uygulama üzerinden görebilmektedirler. Aynı zamanda öğretmenler istediklerinde başarılı olan öğrencilerini, sistemde bulunan rozetlerle ödüllendirebilmektedir (Alemdağ 2013).

Edmodo uygulamasının farklı kullanıcılarla mesajlaşabilme özelliği de vardır. Dolayısıyla yalnızca eğitim amaçlı değil sosyal paylaşım ağı olarak da kullanılabilir. Edmodo'nun diğer sosyal ağ siteleri kadar kişisel kimlik bilgileri istememesi kullanıcıların güvenlik sorunlarıyla karşılaşma riskini azaltır (Weber 2012).

Edmodo uygulamasında, veliler isterlerse öğrencilerini takip edebilmektedirler. Bunun için öğrenci hesabından üretilen aile kodu ile ebeveynler sisteme giriş yapabilmekte, çocuklarının gelişimlerini ve grup içi aktivitelerini takip edebilmeleridir (Dere vd. 2016).

Edmodo'nun öğretme-öğrenme sürecine getirdiği kolaylıklar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Altun, Gülbahar ve Madran 2008):

1. Birçok sistemden bilgi paylaşımının yapılabilmesi,
2. Ödev, sınav gibi etkinliklerin ortak bir alanda toplanması,
3. Öğrencilere anlık geri bildirim verilebilmesi,

4. Öğrencilerin performansının takip edilebilmesi,
5. Bilgi paylaşımının artması.

Literatürde Edmodo'ya ilişkin çeşitli görüşler bulunmaktadır: Edmodo, öğretmen ve öğrencilerin sanal bir sınıf aracılığıyla öğrenme sürecini yürüttüğü, internetin bulunduğu her yerden birbirleriyle iletişim kurabildikleri ve içeriğe ulaşım sağlayabildikleri bir ortamdır.

Edmodo özellikle eğitsel amaçlar için hazırlanmış güvenilir sosyal ağların en iyi örneği olabilir (Weber 2012). Facebook kullanan öğrenciler ve öğretmenler minimum eğitim ile Edmodo'nun işleyişini anlayabilirler. Bu da öğrenme işleminde etkin zaman kullanımına izin verir (Shockney 2013). Edmodo, eğitimcilerin güvenli bir şekilde bilgi paylaşımı yapabildikleri, anketler oluşturabildikleri, ödev verebildikleri ve not takibi yapabildikleri popüler sosyal medya bir platformudur (Echols and Tipton 2012).

2.5.7 Wiki

Wiki, üyelik gerekmeden herkesin içeriğinde ekleme, çıkarma ya da metinde değişiklikler yapmasına izin veren web sayfalarına verilen isimdir. 1994 yılında Ward Cunningham tarafından WikiWikiWeb adıyla ortaya çıkmış, 1995 yılında ise internet üzerinde kullanılabilir hale gelmiş ve adını İngilizce'de "What I Know Is" baş harflerinden almıştır (Başer 2014). Wikiler oluşturulurken yüksek düzeyde teknik bilgiye ihtiyaç duyulmadan kolayca içerik oluşturulup, içeriklerde kolayca düzenleme yapılabilir.

Wiki, herkesin bu sayfalara istediğinde erişim yaparak, üzerinde istediği gibi değişiklik yapmasına izin veren bilgi sayfaları topluluğudur (Özmen vd. 2012). Wiki, gönüllü kullanıcıların katılımlarıyla, işbirlikçi çalışmalarıyla nitelikli bilgiler sunarak ansiklopedi türü bilgi kaynaklarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. En yaygın bilinen wiki uygulaması 2001 yılında ortaya çıkmış ve hızla büyümeye devam eden Wikipedia'dır (Karaman vd. 2008).

Wikiler son yıllarda eğitim alanında da son derece önem kazanmıştır. Wikiler, bilgilerin belirli konu başlıkları altında arşivlenmesini ve bilgiye ulaşmada kolaylıklar sağlamaktadır. Bu uygulama ile öğrenciler basit web sayfaları oluşturarak, ödevlerini, araştırmalarını bu web sitelerinde yayınlama fırsatını bulmuşlardır. Öğreticilerin ise derslerde etkinlikler hazırlamasına, kaynak, bağlantılar, proje bilgileri ve sıkça sorulan sorular sunmalarına olanak sağlamıştır (Horzum 2010). Bu durumda wikilerin, öğrencilerin belli konular üzerine bilgi paylaşımında bulunabileceği bir platform olmasını sağlamıştır (Deperlioğlu ve Köse 2010).

Duffy ve arkadaşları, eğitimde wikinin kullanımını şu şekilde sıralamışlardır (Duffy and Bruns 2006):

1. Öğrenciler projelerinde araştırma yaparken, projelerini geliştirirken wiki'yi kullanabilirler,
2. Öğrenciler okumalarının özetini eklemek ve açıklamalı kaynakça oluşturmak için wiki kullanabilirler,
3. Öğretmenler ders notları ve kaynaklarını yayınlayabilirler, öğrenciler de bunlar üzerinde düzeltme ve yorum yapabilirler,
4. Wikiler öğretmenler için bilgi tabanı olarak kullanılabilir,
5. Wiki bir konu üzerinde kaynaklar arasında ağ üretir,
6. Wiki geleneksel yazılımlarla hazırlanan sunumu kolaylaştırır ve öğrencilerin sunumlara yorum yapma ve sunumlarda düzeltmeler yapmalarına olanak sağlar,
7. Wiki işbirlikli yazma için önemli bir araçtır,
8. Wiki kullanıcılarına, izlenimlerini yazarak değerlendirme yapmalarına olanak sağlar.

Wikilerin sağladığı faydalar tercih edilme oranlarını arttırmaktadır. Bu faydalar şunlardır (İnt.Kyn.9):

1. Wikiler, ortak bir paylaşım alanı oluşturmaktadır. Veri dosyalarını paylaşma, oluşturulan wiki üzerinde tartışma ve düzenleme yapmaya olanak sağlayarak uzaktan çalışan kullanıcıların işbirliği içinde çalışmalarını sağlar,
2. Wikiler, araştırmacılar ve öğrencilerin, oluşturdukları ve paylaştıkları makaleler, bağlantılar ile kaynakça oluşturmalarına imkân verir. Bu kaynakçadan ileriki yıllarda faydalanılarak ve başka kişiler tarafından geliştirilmesi sağlanmıştır.
3. Wikiler içerikleri uzun yıllar boyunca depolayabilmektedirler. Böylece ihtiyaç duyulduğunda benzer veya aynı olan bilgilerin çekilerek ve güncellenerek tekrar kullanılabilir hale getirileceği dev bir arşiv oluşturulabilirler.

2.5.8 WebQuest

Webquest uygulaması öğrencinin interneti bir kütüphane gibi kullanarak, öğretme ve öğrenme etkinliklerine aktif olarak katılmasını sağlayan bilgisayar tabanlı öğrenme ve öğretme modelidir. Öğrencinin zamanını en etkili bir şekilde kullanımı ve üst düzey düşünme becerilerini harekete geçirmek üzere tasarlanmış olan uygulamadır. Başka bir ifade olarak Web Maceraları da denilmektedir. Webquest, 1993 yılında Mosaic tarayıcının ortaya çıkması ve eğitimde kullanılması ile İnternet'in bir formu olarak kullanılmaya başlanmıştır (Godwin-Jones 2004). Webquest İngilizce Web (ağ) ve quest (sorgulama) kelimelerinden türetilmiştir. 1995 yılında Bernie Dodge tarafından ortaya çıkarılmış ve Tom March'ın katkılarıyla geliştirilmiştir.

Webquestin 6 adımdan oluştuğu veya oluşması gerektiği üzerinde durulmaktadır (March 2000, Dodge 2001, Kelly 2000, Godwin-Jones 2004, Kahl and Berg 2006). Bu adımlar şu şekilde tanımlanmışlardır:

1. Giriş (introduction): Web maceralarının ilk adımıdır. Web macerası hakkında genel bilgilendirme yapılarak, konuya giriş yapılır. Yapılacak etkinlikler öğrenciye, çekici veya ilginç bir hikâye olarak sunulur. web macerasını tamamlayacak olanlara, araştırma ve soruşturma yapmaya hazırlar, motivasyonu artırır.
2. İşlem/Görev (task): Bu aşamada, konuyla ilgili neler yapılacağı hakkında bilgi verilir. Öğrenenlere verilecek olan görevler ve roller tanıtılır. Bu bölümün en önemli özelliği öğrencinin kazanması gereken bilgi anlamlı, yapılabilir, ilginç ve eğlenceli olmasıdır.
3. Süreç (process): Bu aşamada, öğrenenin hedefe ulaşabilmesi için gerekli bilgi veya yönergeler verilir. Web macerası süresince hangi araçların, hangi yöntemlerin kullanılacağı, bu araç ve yöntemlerin ne kadar süre kullanılacağı bilgileri verilir. Ayrıca hedefe ulaşılırken hangi aşamalardan geçileceği, öğrenenlere verilen rollere uygun olarak nasıl çalışmalar gerektiği hakkında detaylı bilgiler verilir.
4. Kaynaklar (resources): Bu adım, öğrencilerin görevlerini tamamlayabilmeleri için araştırmalarında kullanacakları, web macerasını hazırlayanlar tarafından belirlenmiş/hazırlanmış kaynaklar listesi ve internet bağlantılarından (link) oluşmaktadır.
5. Değerlendirme: Bu bölümde, web macerası sonucunda, öğrencilerin ortaya çıkardıkları raporlar, multimedya sunumlar, dramatik gösteriler gibi ortaya koydukları ürünlerin ve öğrencilerin kazandığı bilgi veya ulaştığı noktanın nasıl değerlendirileceği açıklanır.
6. Sonuç: Bu bölümde öğrencilerin web macerasını tamamlayarak ne öğrendiği/öğrenmesi gerektiği belirtilir.

Günümüz teknoloji çağında öğrencilerin internet ortamlarında geçirdikleri süreyi verimli zamana dönüştürmek açısından, web maceraları ile öğrencilerin hayatında sürekli yer edinen interneti bir kaynak olarak ele alarak, öğrenciler için verimli bir çalışma alanına dönüştürülebilir. WebQuest öğretim ortamı, öğrencilerin interneti bir kaynak olarak kullanmalarına, çalıştıkları konuyla ilgili materyallere ulaşma imkânı tanımaktadır (Özerbaş 2012). Bu sayede Webquest öğrencilerin problem çözme, kara verebilme, analiz etme becerilerini geliştirmektedir. Bununla ilgili olarak Vidoni ve Maddux (2002), yaptıkları bir çalışmada WebQuest’lerin öğrencilerin bilişsel ve akademik yeteneklerini geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır.

2.5.9 Youtube

YouTube, 2005 yılında “Broadcast Yourself” yani kendini yayınla sloganıyla, Steve Chen, Chad Hurley ve Jawed Karim tarafından kurulmuş video tabanlı bir sosyal ağ web sitesidir. Kullanıcıların; eğlence, etkileşim, paylaşım gibi ihtiyaçlarının karşılamak amacıyla kurulmuş bir uygulamadır. Sosyal video paylaşım ağları arasında ilk ve en popüler olan Youtube uygulaması televizyon programları, film, müzik klipler, kısa videolar ve amatör video kayıtlarıyla geniş bir video paylaşım platformu oluşturmuştur (Alper 2012).

Günümüzde, geleneksel eğitim sistemine alternatif olarak sosyal ağ web sitelerinin kullanımı giderek artmaktadır. Sosyal ağ web sitelerinden sonra eğitim amaçlı olarak öğrenciler tarafından en sık kullanılan sosyal medya aracı Youtube web sitesidir (Toğay vd. 2013). Alper (2012)’e göre; Youtube’un amaçlarından birisi, akademik ihtiyaçların karşılanmasına olanak sağlamasıdır (Alper 2012). Bilgi ve iletişim teknolojilerinde kullanılan videolar, eğitim-öğretim faaliyetlerinde görsel materyal olarak kullanılabilmekte, bu da bilgilerin zihinde kalıcılığını arttırarak etkin bir öğretim sağlamaktadır. Youtube, eğitimciler tarafından, yeni bilgilerin öğrencilere video ile öğretilmesi amacıyla kullanılan bir pedagojik kaynak olarak görülmektedir (Duffy 2008). Çünkü bu araç pasif öğrenme yerine öğrencilerin sesinin, katkısının, değerinin olduğu, öğrenme hedeflerinde birbirlerine destek olduğu bir ağ olarak aktif katılım sağlar (Skiba

2007, Aktaran: Yıldırım ve Özmen 2012). Ayrıca Youtube bir öğrenme topluluğu oluşturarak, öğrenciler için sanal kütüphane olarak da kullanılabilir (Duffy 2008).

Günümüzde internet teknolojilerinin getirdiği avantajlarla, sosyal ağ sitelerine, videolara, mobil cihazlardan, bilgisayarlardan ve taşınabilir bilgisayarlardan hızlı ve kolay şekilde ulaşıp, milyonlarca kişi tarafından izlenerek paylaşım yapılabilmektedir. Eğitim öğretim açısından bakıldığında derse yardımcı olarak kullanılan videoların paylaşılması, bunlarla ilgili yorumların yapılması, ayrıca gruplar oluşturulup ilgili güncel eğitsel videoların takip edilmesi eğitimin kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

2.5.10 Podcast

Podcast, yeni nesil bir mobil öğrenme aracıdır. 2004 yılında ses dosyalarının taşınabilir oynatıcılar ile dinlenilmesiyle kullanılmaya başlanılmıştır. 2005 yılından itibaren ise birçok ülkedeki yükseköğrenim kurumunda, akademisyenler ve öğrenciler için yenilikçi bir bakış açısı haline gelmiştir.

Podcasting, iPod ve broadcasting kelimelerinden türetilmiş, Mp3 formatında ses ve video dosyalarının mobil ve kişisel cihazlardan RSS'ler ile takibinin sağlandığı bir teknolojidir (Işık vd. 2011). XML tabanlıdır. Bu sayede internet üzerinden kolay bir şekilde aktarımı sağlanmaktadır. Taşınabilir cihazlarda dinlenebilen, izlenebilen, internet üzerinden otomatik olarak indirilebilen, dijital formatta müzik veya konuşmadan oluşan medya dosyalarından oluşur. Podcastler internetten taşınabilir aygıtlara yüklendikten sonra, internet bağlantısına gerek duyulmaksızın istenilen yere aktarılabilir, istenilen zamanlarda da kullanılabilir. Geçmiş yıllarda, Podcasting mp3 formatında, eğitimsel olmayan amaçlar için yayınlanan ses kayıtlarıyken, günümüzde eğitim amaçlı olarak, videoların mp4 dosya formatında, yeni bir mobil öğrenme aracı olarak kullanımına başlanılmıştır (Gülseçen vd. 2010).

Jham, Duraes, Strassler ve Sensi (2008)'ye göre Podcasting'in avantaj ve dezavantajları şu şekilde sıralanmıştır (Jham et. al 2008).

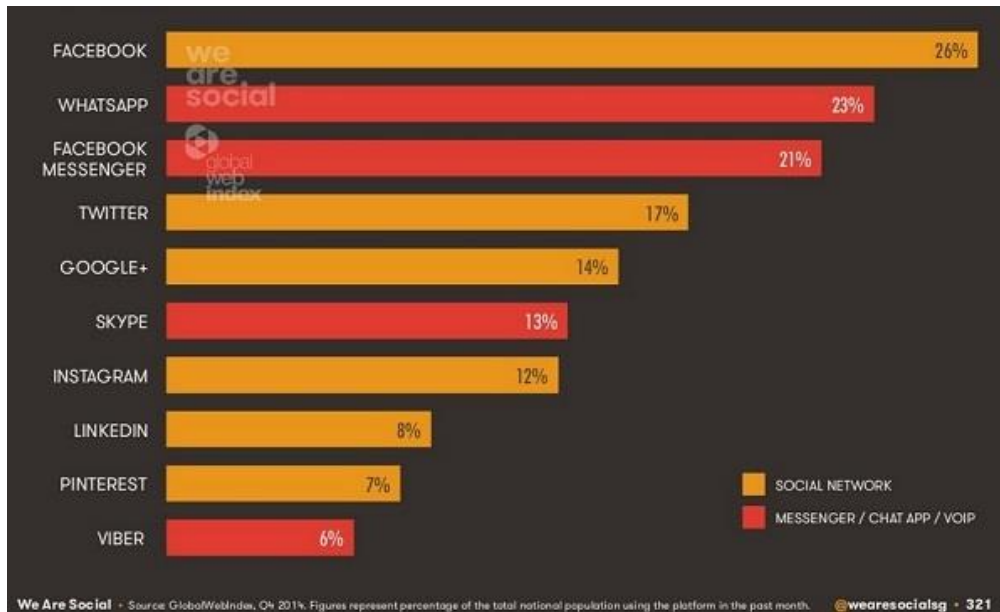
Avantajları:

1. Podcast, dinleyicinin, kayıtları istediği yerde ve zamanda, dinlemesine izin verir,
2. Podcast ürünleri az masraflıdır, abonelikler genel olarak ücretsizdir,
3. Podcastlerin dijital olması, bunu çevrimiçi erişim ile kullanışlı olmasını sağlamıştır,
4. Podcastlerin kullanımı basittir.

Dezavantajları:

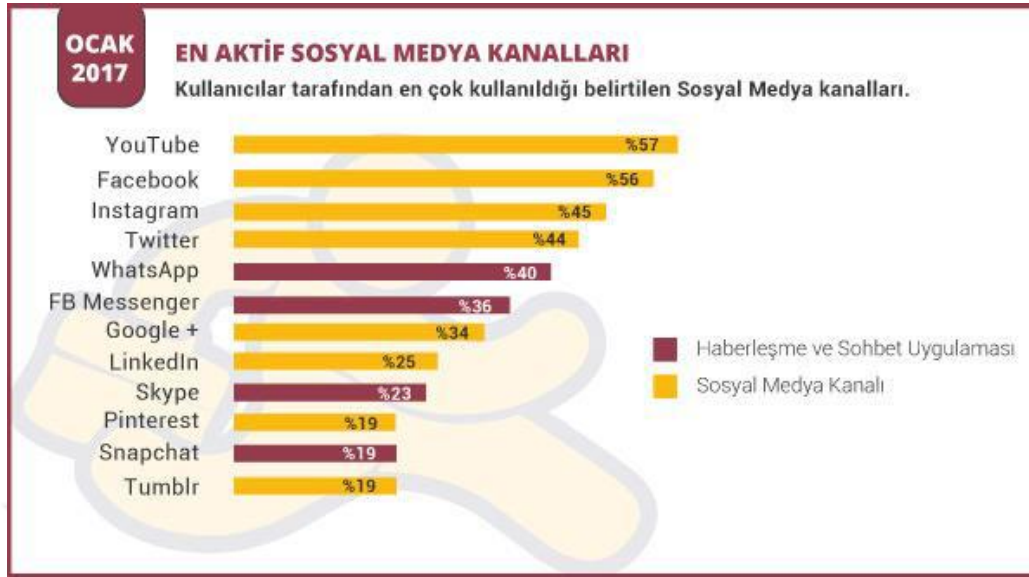
1. Mevcut teknoloji altyapısıyla uyum sağlayamaması,
2. Akademik içerik eksikliği ve ticari kaynaklardan lisans anlaşmalarındaki problemler,
3. Eğitim kaynaklarının eksikliği ve teknik sıkıntılar,
4. Podcasting konusundaki bilinçsizlik ve bilgi eksikliği, işlevselliğinin öğrenciler ve fakülteler tarafından tam olarak bilinmemesi, olarak sıralanabilir.

Dünyada en çok kullanılan Sosyal Ağ siteleri Resim 2.1’de verilmiştir.

Resim 2.1 Dünyada 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar (We Are Social 2017).

Türkiye’de en çok kullanılan Sosyal Ağ siteleri de Resim 2.2’de verilmiştir.

Resim 2.2 Türkiye’de 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar (We Are Social 2017).

2.6 İlgili Araştırmalar

2.6.1 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasına Yönelik Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran (2010)’ın sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı çalışmasında Facebook, Twitter ve Flickr gibi sosyal ağların eğitim süreçlerinde farklı şekillerde kullanımlarına ilişkin yapılan araştırmalar ve öneriler ele alınmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda:

1. Facebook sosyal ağının üniversite hayatına öğrencilerin yerleşmesinde “sosyal birleştirici” olduğu,
2. Sosyal ağların öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğrenci içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimini arttıracığı,

3. Öğrencilerin işbirlikli öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini kullanma ve geliştirmelerine destek olduğu,
4. Sosyal ağların mevcut öğrenme ve içerik yönetim sistemlerinde (ÖİYS) yapısal değişikliklere neden olduğu,
5. Bu uygulamalar sayesinde insanlar arasındaki küresel bağlantıda yeni bir dönem başladığı belirtilmiştir.

Gülseçen, Gürsul, Bayrakdar, Çilengir ve Canım (2010), yeni nesil mobil öğrenme aracı olarak Podcast uygulamasının kullanımıyla ilgili yapılmış akademik çalışmaları inceleyip, Podcast aracının mobil öğrenme alanındaki uygulamalarını ele alıp, bu uygulamaların zayıf ve güçlü yanlarını ortaya koymayı amaçlamışlardır.

Mobil öğrenmede Podcastlerin;

1. İstenildiği zaman, istenildiği yerde kullanılabilmesi,
2. Derslerde not tutamayan veya derse katılamayan öğrencilerin endişelerini azaltması,
3. Dersleri tekrar etme şeklinde kullanılabilmesi ve kalıcılığı sağlamaı,
4. Laboratuvar ve kütüphane gibi belirli saatlerde açık olan alanlarda çalışma zorunluluğunu ortadan kaldırması gibi avantajlarının olduğu belirtilmiştir. Eğitim için kaliteli Podcastlerin hazırlanması öğrencilere yeni çalışma alışkanlıkları kazandırılabilceğı ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte Podcastlerin mobil öğrenmede kullanımının daha da artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Ekici (2012), Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı çalışmasında 18-24 yaş arasındaki öğrencilerin en çok kullandığı sosyal yazılım olan Facebook ile bir uygulama geliştirilerek sosyal ağların öğrenme üzerindeki etkisini incelenmiştir. Bu araştırmayla sosyal ağların bünyesinde barındırdığı işbirliği araçlarını ve etkileşim olanaklarını

kullanılarak öğrenme etkinlikleri kapsamında kullanımının etkililiğinin ortaya koymayı amaçlamıştır.

Yapılan araştırmanın önerileri:

1. Sosyal ağların öğrenme etkinlikler farklı katılımcılarla farklı eğitim kademelerinde tekrarlanması,
2. Facebook'un bir eğitim ortamı olarak kullanılabilmesi için öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini belirleyebilecek çalışmaların yapılması,
3. Formal ve informal müfredatın bir arada kullanıldığı öğrenme modelleri geliştirilerek öğretim tasarımı açısından incelenmesi,
4. Farklı sosyal ağ uygulamaları kullanılarak farklı derslerde işbirlikli öğrenme gruplarının etkililiği sınanması şeklindedir.

Özmen, Aküzüm ve Sünkür (2012) sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliğini belirlemek, birey ve toplum gelişimindeki önemini ortaya koymak ve okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından ulaşılan bilgiler ışığında öneriler geliştirmek için çalışmalar yapmışlardır. Sonuç olarak sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlarda kullanılmasıyla;

1. Öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklediği ve öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimini arttırdığı,
2. Öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmalarına destek olduğu,
3. Araştırma sonuçları, sosyal ağların öğretmen, yönetici ve diğer okul mensupları tarafından etkin bir şekilde kullanıldığını göstermektedir.

Araştırma sonucunda sosyal ağların eğitime ilişkin olumlu ve önemli katkılarına rağmen bu alanda yapılmış çalışmaların azlığı ve ülkemizde bu konuda eğitimin her kademesini kapsayan çalışmaların yapılmamış olması dikkat çekmektedir. Çalışmada elde edilen bu sonuçlardan yola çıkarak şu önerilere yer verilmiştir:

1. Teknik alt yapılar oluşturularak eğitimin her kademesinde sosyal ağların etkin kullanımına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin daha çok desteklenmesi,
2. Eğitim yöneticileri ve öğretmenler mesleki gelişim ve bilgi paylaşımları açısından sosyal ağları kullanmaya teşvik edilmesi,
3. Eğitimcilerin ve okul yöneticilerinin uygulamalı ortamlarda bilgi ve becerilerini geliştirici yönde eğitim almalarının sağlanması,
4. Uluslararası boyutta öğrenci katılımını sağlayan sosyal ağlar ders ortamında kullanılması,
5. Sosyal ağların eğitsel alanda daha etkili kullanımına ilişkin kapsamlı araştırmaların yapılması gerektiği söylenmektedir.

Akçay ve Şahin (2013)'in “Bir Öğretim Yöntemi Olarak Web Macerası (Webquest)” çalışmasında bilgisayar ve İnternet tabanlı bir öğretim yöntemi olan Web Macerası (Webquest) yöntemi tanıtılmış, yapısı, türleri, sınırlılıklarından bahsedilmiştir. Araştırmanın sonunda;

1. Web macerası öğretim yönteminin öğrencilerin üst düzey becerilerine hitap ettiği ve birçok yöntemin birlikte kullanılmasına imkân tanıdığı,
2. Web maceraları ile öğrencilerin ders zamanları dışında da etkin bir biçimde öğrenimlerinde devam ettikleri,

3. Öğrencilerin web macerası öğretim yöntemi ile interneti bir kaynak olarak kullanmalarının araştırma-sorgulama etkinlikleriyle kendilerini geliştirdikleri,
4. Ağ günlüklerinin harmanlanmış ve sosyal yapılandırmacı öğrenme modellerinde etkin olarak kullanıldıklarında daha başarılı olduğu belirtilmiştir.

Alemdağ (2013)'ın "Edmodo: Eğitsel bir çevrimiçi sosyal öğrenme ortamı" isimli araştırmasında sadece eğitime yönelik bir sosyal öğrenme ortamı olan Edmodo ele alınmıştır. Araştırmada yapılan literatür taraması ile de Edmodu'yu kullanan öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşleri bir araya toplanmış ve "Niye Edmodo?" sorusunun cevabı araştırılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda:

1. Edmodo'nun sadece eğitim amaçlı kullanıldığı ve öğrenciler için öğretmenleri gözetiminde güvenli, eğitsel, güvenilir ve kullanımı kolay bir sosyal öğrenme ortamı sağladığı,
2. Edmodo'da öğretmenlerin sınıfları için grup oluşturduğu, öğrencilerine notlar yazabildiği, ödevler verdiği, quiz oluşturabildiği, uyarılarda bulunabildiği, ders materyallerini kütüphanede tutabildiği ve multimedya uygulamalarını sınıflarına entegre edebildiği,
3. Bunun yanında dünyanın farklı yerlerindeki öğretmenlerin Edmodo'daki farklı konu alanındaki toplulukların altında bir araya gelerek fikir ve bilgi alışverişi yapabildikleri,
4. Edmodo'nun kullanım kolaylığı, güvenli bir ortam olması, öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğretmen arasındaki etkileşimi güçlendirmesi ve ailelerin de bu öğrenme ortamını takip edebilmesinden dolayı çok fazla okul tarafından kullanıldığı belirtilmiştir.

Bozkurt (2013), "Açık ve Uzaktan Öğretim: Web 2.0 ve Sosyal Ağların Etkileri" çalışmasında, "Web 2.0 ve sosyal ağlar Açık ve Uzaktan Öğretim'de ne gibi etkiler

yaratmıştır?” sorusuna cevap aramıştır. Araştırma sonunda yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımlarla hazırlanan içeriklerin, sosyal ağlar üzerinden kullanıldığında işbirliği ve bilgi paylaşım oranlarının çok yüksek olacağı ve bu sayfaların uzaktan eğitim araçları olarak kullanılmasına veya bu sistemler üzerinden kullanabilen öğretim programları olarak tasarlanmasına olanak sağlayabileceği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca sosyal paylaşım araçlarının uzaktan eğitim, yaşam boyu öğrenme ve e-öğrenme kavramları için inanılmaz fırsatlar sunacağı görüşüne ulaşmıştır.

Sidekli ve Avaroğulları (2013), Sosyal Bilgiler konularını öğrenmede Facebook destekli öğretimin etkisini araştırmışlardır. Bu çalışmada Facebook’un doğrudan akademik başarı üzerine etkisi ve Facebook’un ilgi ve motivasyonu artırabilme özelliği araştırılmıştır.

Araştırma sonunda şu bilgiler ortaya çıkarılmıştır:

1. Facebook sosyal paylaşım sitelerinde öğrencilerin daha etkin ve aktif olması sağlanarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde başarılarının arttırılacağı,
2. Sınıf içi yapılan ders uygulamalarına nazaran sosyal paylaşım siteleri üzerinden yapılan uygulamaların öğrenciler üzerinde daha etkili olduğu,
3. Facebook’un öğrenci motivasyonunu güçlendirme bakımından yararlı bir şekilde kullanılabileceği belirtilmiştir.

Toğay vd. (2013), sosyal medya uygulamaları içerisinde öne çıkan örneklerin değerlendirilmesi amacıyla sosyal ağ araçları üzerinden hareketle üniversite düzeyindeki eğitim süreçlerinde sosyal medyanın kullanımının etkililiği ve faydalanabilirliğini tespit etmeye çalışmışlardır. Bu araştırma sonucunda:

1. Eğitim süreçlerinde sosyal medya araçlarının kullanımının gerekli, faydalı, kolay olduğunu ve ders başarısını artırdığını,
2. Sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanılmasına yönelik olumlu tutumların olduğu,

3. Sosyal medyanın öğrenim süreçlerinde öğrenmeye yardımcı olduğu,
4. Sosyal medyanın eğitimde kullanımında artış gözlemlendiği,
5. Eğitim süreçlerinde sosyal medya araçları içinde en çok sosyal ağ web sitelerinin kullanılmakta olduğu ve bunun Facebook olduğu,
6. Öğrencilerin sosyal ağ sitelerinin en çok arkadaşlarıyla bağlantı kurmak, ders konularıyla ilgili olarak öğretim görevlileriyle ve sınıf arkadaşlarıyla iletişim kurmak için kullandıklarını bunun da eğitim süreçlerini geliştirmek için sosyal medya araçlarının kullanımının etkili ve faydalı olabileceğini belirtmişlerdir.

Kurtuluş vd. (2014), Matematik öğretimine yönelik hazırlanmış bir WebQuest etkinliğini sınıfında ilk defa uygulayan bir ortaokul öğretmenin WebQuestin uygulama sürecine ve öğrencileri üzerinde bıraktığı etkisine yönelik görüşlerini araştırmışlardır. Bu araştırmanın sonucunda:

1. WebQuestlerin, öğrenciyi merkeze alan teknolojinin kullanılmasına olanak sağlayan, uygun bir öğretim ortamı hazırlanmasına yardımcı olduğunu,
2. WebQuestin, öğrencilerin bilgiyi toplama ve düzenleme becerilerini kazanmalarına, teknolojiyi kullanmalarına, grup çalışması yapmalarına olanak sağladığını,
3. WebQuestin öğrencilerin motivasyon ve özgüvenlerini artırdığını belirtilmiştir.

Dere vd. (2016)'ın, "İlköğretim Öğrencilerinin Eğitsel Bir Çevrimiçi Sosyal Öğrenme Ortamı Olan Edmodo'ya İlişkin Görüşleri" çalışmasının amacı Edmodo'nun özelliklerini ve derste kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinin ortaya koymaktır. Bunun için şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrencilerin Edmodo'nun derslerde kullanılmasına yönelik görüşleri nelerdir?
2. Öğrenci değerlendirmelerine göre Edmodo programının özellikleri nasıldır?

Araştırmanın bulgularına göre; öğrencilerin Edmodo'ya üye olmakta ve kullanmakta zorluk yaşamadıkları, öğrencilerin Edmodo ile ödevlerini göndermekten, sınav olmaktan, anket sorularını cevaplamaktan ve geri dönüt alabilmekten keyif aldıkları söylenebilir.

Araştırmanın sonunda; öğrencilerin Edmodo'yu öğrenme ve öğretme süreçlerinde özellikle derslere yönelik ilgi çekme, öğretmenleri ve arkadaşları ile iletişimi artırma ve güvenli kullanım düzeyinde olumlu bir ortam olarak değerlendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

2.6.2 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasına Yönelik Uluslararası Yapılan Araştırmalar

Selwyn (2007), Facebook kullanımındaki eğitsel temaları tespit etmek için yaptığı çalışmada 909 öğrencinin 5 ay boyunca Facebook sayfalarını incelemiştir. Çalışma sonucunda:

1. Facebook'un iletişim açısından öğrencilerin hayatlarında önemli bir role sahip olduğu tespit etmiştir.
2. Kişilerin çevrimiçi bağlantıda kimliklerin biçim kazandığı, değer yargılarının anlaşıldığı ve informal bir ortamın sunulduğu belirlenmiştir.

Ikpeze ve Boyd (2007), tarafından gerçekleştirilen çalışmada Webquest'in okuryazarlık becerilerinin gelişimi üzerindeki etkililiği incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre;

1. Webquest uygulaması dersin müfredatına uygun hazırlandığında ve öğrenciye organize bir şekilde sunulduğunda öğrencilerin okuryazarlık becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğu,

2. Webquest'in öğrencinin ilgi ve motivasyonunu arttırdığı ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesini sağladığı,
3. Öğrencinin internetten farklı kaynaklara ulaşmasına imkân vererek işbirlikli çalışma yaptıklarını ve öğrencilerin araştırma ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Grosseck ve Hotescu (2008), blog ve mikro blogların eğitimde etkin kullanımını araştırdıkları çalışmalarında, öğrencilerin Twitter'ı mesajlaşmak, tartışmalara katılmak ve yeni kaynakları paylaşmak için kullandıklarını gözlemlemişlerdir. Bunun yanında öğrencilerin, etkinlik sonrasında da Twitter'dan olan iletişimlerini devam ettirdiklerini ifade etmişlerdir.

Elgort vd. (2008), Vikilerin işbirlikli çalışmalarda tek başına yeterli bir araç olup olmadığına ilişkin araştırma yapmışlardır. Yüksek lisans ve doktora derslerinde gerçekleştirilen araştırmada öğrencilere ve öğretim elemanlarına 5'li likert tipi ölçek kullanılarak veriler toplanmıştır. Sonuç olarak Vikilerin bilgi yönetiminde olumlu etkisinin olduğu ve Vikinin yükseköğretimde işbirlikli eğitim aracı olarak kullanılabileceğidir.

McCool (2011), araştırmasında Twitter uygulamasını kullanan öğretim elemanlarıyla görüştüğü çalışmada Twitter'ın kullanım amaçlarını araştırmıştır. Araştırmanın sonunda:

1. Twitter'ın ders destek amaçlı ya da eşzamanlı olarak harmanlanmış öğrenme ortamları olarak kullanıldığını,
2. İşbirlikçi çalışmalar gerçekleştirmek amacıyla kullanıldığını,
3. Twitter'ın sınıf içinde, ders notu paylaşımı, soru sorma, dönüt verme, içerik, ders programı için kullanıldığını,

4. Twitter uygulamasının sınıf dışında ise güncel olaylardan haberdar olma ya da haberdar etme şeklinde kullanıldığını,
5. Twitter'ın uzaktan eğitim ya da çevrim içi öğrenme sürecinde yaşanan, sosyal var olma ve çevresel bilinirlik sorunlarına da çözüm üretebileceğini ifade etmişlerdir.

Snodgrass (2011), araştırmasında wiki faaliyetleriyle harmanlanmış öğretimin sağlık meslek öğrencilerinin objektif ve eleştirel düşüncelerine etkisini araştırmıştır. Fizyoterapi alanındaki öğrenci gruplarına sınıf ve wiki ortamlarında akranlarından oluşan hasta vakalar sunulmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin wiki ortamına aktif bir şekilde katılımı sağlanmıştır. Değerlendirmede öğrenci anketleri, odak gruplar ve çevrimiçi katılımlar kullanılmıştır. Sonuç olarak:

1. Öğrencilerin çoğu sınıf içi oturumları, wiki ortamlarına göre daha değerli bulmuştur.
2. Sınıf içi wiki faaliyetlerinin öğrencilerin işbirliğini arttırdığı belirtilmiştir.
3. Sınıf içi wiki faaliyetlerinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini arttırdığı belirtilmiştir.

Shockney (2013), yüksek lisans tezi çalışmasında 8. sınıf sosyal bilimler dersinde uygulanan Edmodo platformunun öğrencilerin başarısına etkisini araştırmıştır. Sosyal bilgiler dersinde öğretim süreci içerisine sosyal medya sitesinin ilave edilmesi öğrencilerin performansını nasıl etkileyeceği sorusuna cevap aramıştır. Araştırma 124 öğrenci ile 6 haftalık bir uygulama süreci içinde gerçekleştirilmiştir. 6 hafta sürecinde geleneksel ders anlatım yöntemlerinin kullanıldığı öğrencilerin performans puanları ile ders anlatımında sosyal ağ sitesinin kullanıldığı öğrencilerin performans puanları karşılaştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerin performans notları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Dewi (2014), gerçekleştirmiş olduğu çalışmada Edmodo'nun bir sosyal öğrenme ağı platformu olarak yararları ışığında, harmanlanmış bir öğrenme kursunda, öğrenme süreci içinde Edmodo kullanımında öğrencilerin algılarını incelemek amacıyla Endonezya Eğitim Üniversitesinde ingilizce eğitimi alan öğrencilerin Edmodo uygulamasının kullanımını incelemiştir. 40 öğrencinin dâhil olduğu çalışmada nitel ve nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Karma eğitim modeli kullanarak, yapılan anket ve görüşme sonuçlarına göre:

1. Öğrenciler ve öğretmenlerin öğrenme süreci içinde Edmodo kullanımına yönelik olumlu tutum içerisinde oldukları,
2. Öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasında Edmodo platformunun öğrenci-öğrenci ile öğrenci-öğretmen iletişim ve etkileşimine olumlu katkısı olduğu belirtilmiştir.

Balasubramanian vd. (2014), gerçekleştirmiş oldukları çalışmada Edmodo uygulamasının, öğretmenler tarafından öğrenciyi teşvik edecek iyi bir öğretim stratejisi içerisinde kullanılıp kullanılmayacağını değerlendirmeyi hedeflemişlerdir. 285 lisans öğrencisi ile uygulanan bu çalışmada sonucunda Edmodo uygulamasının, bu platformdaki özelliklerin kullanıldığı takdirde öğrenci etkileşimini ve öğrenci sorumluluğunu teşvik ettiği belirtilmiştir.

Paliktzoglou ve Suhonen (2014), grup çalışmaları ve öğretime yardımcı olarak Edmodo uygulamasının kullanımı hakkında öğrenci tutum ve görüşlerini incelemek amacıyla, Doğu Finlandiya Üniversitesi'nde çevrimiçi kursa katılan bir grup bilgisayar bilimi öğrencisine sosyal medya aşinalık anketi, edmodo deneyimi anketi ve mülakatlar yapılmıştır. Çalışma yapılan nicel ve nitel veri analiz yöntemleri sonucunda:

1. Edmodo'nun öğrencilerin ilgisini çekmek konusunda yardımcı bir eğitim aracı olarak kullanılabileceğini,

2. Bir öğrenme aracı olarak sosyal medya platformu olan Edmodo kullanımının öğrenciler üzerinde olumlu bir etkisi olduğu belirtilmiştir.

Nee (2014), yapmış olduğu çalışmada sınıf ortamına dâhil edilen Edmodo platformunun biyoloji bölümü öğrencilerinin akademik başarılarına etkilerini araştırmıştır. 140 biyoloji bölümü öğrencisinin katıldığı çalışmada Edmodo uygulamasının geleneksel yaklaşımlara kıyasla öğrencilerin akademik başarısına olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Lambić (2016), tarafından yapılan çalışmada, Facebook'un eğitimde uygulanması ve sonuçları araştırılmıştır. Araştırmaya Sombor Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 139 katılımcı yer almıştır. Araştırma sonunda, öğrencilerin akademik başarısını Facebook'un olumlu etkilediği ayrıca Facebook kullanım sıklığı ile akademik başarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mokhtar (2017), nitel araştırma yöntemini kullanarak yaptığı çalışmada Edmodo uygulamasının eğitsel amaçlar için bir öğrenim yönetim sistemi (LMS) olarak uygulanmasını sınırlayan faktörleri araştırmıştır. Eğitim fakültesi 3. Sınıfta öğrenim gören 4 öğrenci ile yaptığı görüşmeler sonucunda Edmodo'nun öğretim yöntemi olarak kullanılmasındaki sınırlılıkları belirlemiştir. Bu sınırlılıklar:

1. Yüz yüze etkileşim eksikliği,
2. Tüm öğrenciler tarafından bulunmayan tesisler ve çevrimiçi öğrenme ortamlarında bulunan dikkat dağıtıcı unsurlardır.

Alınması gereken önlemler olarak da;

1. Öğretim ortamlarında yüz yüze bir etkileşim sağlanmasının gerekliliği,
2. Öğrencilerin öğrenim ortamlarında çevrimiçi görevleri tamamlarken odaklanmaları için içsel motivasyonu teşvik etmesi olarak belirtilmiştir.

Trust (2017), K-12 öğretmenlerinin Edmodo matematik dersi topluluğuna katılımı, eğitimciler için resmi olmayan çevrimiçi bir alanın öğrenimlerini ve uygulamalarına etkisini araştırmak üzere Edmodo uygulamasında matematik grubuna üye 150 katılımcıyı örneklem olarak yaptığı çalışma sonunda katılımcıların motivasyon, güçlenme ve yenilikçi uygulama olması nedenlerinden topluluklara üye olduklarını belirtmiştir. Katılımcıların, uygulamalarını nasıl geliştireceklerini öğrenmek için vakit harcamaya motive oldukları, uygulamalarında kendilerini değişiklikler yapmaya yetkili hissettikleri ve öğrenci merkezli, yenilikçi uygulamaları benimsediklerini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırmanın deseni, çalışma grubu, verilerin toplanması, araştırmada kullanılan güvenirlik-geçerlik çalışmaları, verilerin analizi ve araştırmacının rolü ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makalelerin incelenmesinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, nitel verilerin toplanmasına imkân tanınması, olaylar üzerine daha fazla odaklanmasına olanak sağlaması açısından önemlidir (Christensen *et. al* 2015, Aktaran: Balıkcı 2016). Belli bir konu ile ilgili nitel bir araştırma yapılırken araştırması yapılan konu hakkında çok geniş bir bakış açısı elde etmek istenilir. Nitel araştırma yönteminin neden-sonuç ilişkisi yerine, sosyal gerçekliği kendi içinde ve ortamında bütünsel ve derinlemesine inceleyen yorumlayıcı yaklaşım olarak ortaya çıktığı görülmektedir (Yıldırım ve Şimşek 2013). Bu araştırmada da 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makalelerin nitel araştırma yöntemi ile derinlemesine incelenmesi ve yorumlanması yapılmıştır. Araştırması yapılan konu hakkında alanın birikimine bağlı olarak, alanı bütüncül görebilmek, bilgi birikimine kolay ve hızlı ulaşabilmek, geniş bir bakış açısı elde etmek için 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makalelerin nitel incelemesi yapılmıştır. Nitel araştırma ile insanların olayları nasıl niteledikleri, olaylara ne tür anlamlar yükledikleri araştırılmaktadır (Dey 1993). Nitel araştırmanın doğasını anlamada anahtar niteliğinde olması sebebiyle en çok bahsedilen özellikler de temel vurgu süreç, anlayış ve anlam üzerinedir; araştırmacı, veri toplama ve analizinde temel belirleyicidir; süreç tümevarımsaldır; ürün, etraflı ve zengin betimlenmelidir. Bu özellikler (Merriam 2015):

Anlam ve anlama üzerine odaklanma: Nitel araştırmacılar, insanların dünyalarını nasıl şekillendirdikleriyle, deneyimlerini nasıl yorumladıklarıyla ve deneyimlerine ne gibi anlamlar yükledikleriyle ilgilenirler. Nitel araştırmanın amacı, insanların hayatlarını nasıl

anlamlandırdıklarıyla ilgili bir anlayış geliştirmek ve insanların deneyimlerini yorumlarıyla tarif etmektir.

Temel araç olarak araştırmacı: Araştırmacı, nitel araştırmalarda, veri toplama ve veri analizinde temel bir araçtır. Araştırmacı, anında tepki verebilen ve adapta olabilen bir insan olarak veri toplama ve analizinde, en ideal araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer faydaları, araştırmacının anlayışını sözlü ve sözsüz iletişimle yayabilmesi, sürece dair anında bilgi verebilmesi, materyali açıklayıp özetleyebilmesi, yorumların doğruluğuyla ilgili katılımcılara danışabilmesi ve beklenmeyen tepkileri kontrol edebilmesidir.

Tümevarımsal bir süreç: Araştırmacı kavram, hipotez ve teori oluşturmak için veri toplar. Tümdengelimsel bir şekilde hipotezleri test etmez. Nitel araştırmacılar; özelden genele doğru bir yol izler. Yani gözlemlerin, görüşmelerin ve belgelerin parçalarını bir araya getirip ve daha büyük parçalar oluştururlar. Nitel araştırmada veriler, tümevarımsal bir şekilde elde edilen bulgular, kategori, tema, tipoloji, kavram, kesin olmayan hipotez ve hatta uygulamanın belirli bir yönüyle ilgili olan teori biçimindedir.

Zengin betimlemeler: Araştırmacının olgu hakkında neler öğrendiğini yansıtmak için rakamlardan çok kelimeler ve resimler kullanılır. Nitel araştırma sonucunda ortaya çıkan ürün oldukça açıklayıcıdır. Ayrıca, çalışmanın bulgularını desteklemek için belgelerden alıntılar, alan notları, katılımcı görüşmelerinden kesitler, videokasetlerden alıntılar kullanılabilir. Bu alıntılar, nitel araştırmanın açıklayıcı doğasına katkıda bulunur.

Dey (1993), “nitel analiz” olarak isimlendirdiği veri analizi sürecini betimleme, sınıflandırma ve ilişkilendirme olmak üzere üç bölümde incelemektedir. Doküman incelemesine dayalı nitel bir araştırma olan bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel analiz tekniklerinden betimsel ve içerik analizi teknikleri bir arada kullanılacaktır.

Betimsel analiz; nitel çözümlemelerdeki verilerin özgün biçimlerine sadık kalınarak, kişilerin söylediklerinden, yazdıklarından ve dokümanların içeriklerinden doğrudan

alıntılar yaparak, betimsel bir yaklaşımla verilerin sunumudur (Karadağ 2010). Ayrıca betimsel analiz, nitel çözümlemelerde yer alan kelimelere, ifadelere, kullanılan dile, diyalogların yapısına ve özelliklerine, kullanılan sembolik anlatımlara ve benzetmelere dayanarak tanımlayıcı bir analiz yapılması olarak da tanımlanabilir (Kümbetoğlu 2005). Betimsel analizde, elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir (Ozan ve Köse 2014). Betimsel çalışmalarda, var olan durum değişikliğe uğratılmaksızın (Çepni 2007), başka bir deyişle mevcut duruma müdahale edilmeksizin inceleme yapılır. Araştırmanın doğasına göre bilimsel araştırma raporlarının (tez, makale, vb.) yöntembilim açısından incelenmesi de betimsel araştırma kapsamındadır (Erkus 2011).

Nitel araştırmalarda ana veri toplama kaynaklarından biri de dokümanlardır. Konu ile ilgili yazılı, görsel, dijital veya fiziksel olarak araştırma öncesinde mevcut olan belgeleri sözü geçen dokümanları temsil etmektedir (Merriam 2015). Bu araştırmada, veri toplama dokümanları olarak sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makaleler incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi tekniğiyle nitel veriler sayısallaştırılarak sunulmuştur.

İçerik analizi birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2013). İçerik analizi, verilerin tanımlanması, kodlanması ve kategorilere ayrılması sürecini içermektedir (Patton 2014).

Wimmer ve Dominick (2006)'e göre içerik analizinin basamakları:

1. Araştırma problemi ya da hipotezin ifade edilmesi,
2. Araştırma evreninin tanımlanması ve tanımlanmış olan evrenden uygun bir örneklem seçimi,
3. Analiz biriminin seçilmesi ve tanımlanması,
4. İçerik analizinde kullanılacak olan kategorilerin oluşturulması,

5. Kodlayıcıların eğitilmesi ve pilot bir uygulamanın yapılması,
6. Oluşturulan tanımlara göre içeriğin kodlanması,
7. Bulguların analizi,
8. Sonuçların yorumlanmasıdır.

Araştırma, problemin tanımlanması, araştırma amacının ve buna uygun soru/hipotezlerin oluşturulması ile başlar. İçerik analizinin başlangıcında ulaşılmak istenilen hedeflere karar verilerek problem cümlesinin açık ve net şekilde ifade edilmesi gerekmektedir. Konu ile ilgili literatürün gözden geçirilerek, var olan bir teori, daha önce yapılmış araştırma sonuçları ya da uygulamada karşılaşılan problemler temel alınabilir (Wimmer and Dominick 2006).

İçerik analizinin en küçük parçası analiz birimi olarak tanımlanmaktadır. Analizlerin yürütülmesi ve raporlanmasında kullanılacak olan birimler analizlere başlamadan önce araştırmacı tarafından belirlenmelidir. İçerik analizinde her bir analiz birimine kodlama adı verilir. Güvenilir analiz sonuçları için kodlama işlemi öncesinde kodlama yapan kişilerin eğitilmesi önemli görülmektedir. Daha sonra güvenilirlik kontrolü için kodlama işlemi yapan kişiler arasında pilot çalışma yapılır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi deseni kullanılmıştır. Doküman incelemesi veya analizi, araştırılan olgu ile ilgili bilgi içeren resmi, özel, yazılı ve görsel materyallerin analizini/incelemesini kapsar (Cansız Aktaş 2014, Çepni 2007). Resmi çalışma ve belgeler de doküman kategorisindedir. Doküman analizi tekniğine, belge inceleme (Mayring 2011), belgesel tarama ya da belgesel gözlem de denilmektedir (Çepni 2007).

Doküman analizi/incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda değişik zaman aralıklarında üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini yapmaktır (Yıldırım ve Şimşek

2013). Bu araştırmada, doküman analizi için Türkiye’de 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tez ve makalelere ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Bu çalışmada Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış tezlerin ve makalelerin içerik analizinin yapılması amaçlandığı için, çalışmanın örneklemini Türkiye’de 2009-2017 yılları arasında yayınlanmış, YÖK veritabanında bulunan 65 yüksek lisans tezi, 10 doktora tezi ULAKBİM veri tabanı tarafından dizinlenen, eğitim fakültesi dergilerinde yayımlanan 56 makale oluşturmaktadır. Bu tezlerden bazılarının belirli bir tarihe kadar kullanımı yazarları tarafından kısıtlandığı ya da çoğaltılması engellendiği ve paylaşma açılmadığı için, 59 yüksek lisans tezi, 9 doktora tezi ulaşılabilir durumdadır. Dolayısıyla, ulaşılabilir tez sayısı göz önüne alınarak 59 yüksek lisans tezi, 9 doktora tezi ve 56 makalenin tümü incelenmiştir.

Çalışmanın konusunu yansıtan en uygun yayınlara ulaşabilmek için uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnekleme oluşturan 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler belirlenirken, YÖK ve ULAKBİM veri tabanlarında “facebook”, “twitter”, “instagram”, “edmodo”, “viki”, “youtube”, “webquest”, “pinterest”, “podcasting”, “blog”, “web 2.0”, gibi anahtar kelimelerin taraması yapılmıştır.

Tarama sonucu elde edilen literatür incelenerek Türkiye’yi ilgilendirmeyen çalışmalar araştırmaya dahil edilmemiştir. Eğitim-öğretim ile direkt ilgili olmayan çalışmalar da kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca, tekrarlama olmaması için lisansüstü tezlerden üretilen makaleler, sempozyum ve kongrelerde sunulan bildiriler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Bilimsel etik gereği, kişi ve kurumlar doğrudan referans gösterilmeyerek incelenen tezler ve makaleler isimleri, yazıldıkları üniversiteleri ve yayınlandıkları yılları ile Ek 2’de verilmiştir.

3.3 Verilerin Toplanması

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve makaleler YÖK, ULAKBİM ve makalelerin yayınlandığı dergilerin web sitelerinden bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu araştırmada amaçlar belirlendikten sonra ilgili literatür taramaları yapıp, belirli kriterler belirlenerek araştırmacı tarafından kodlama listesi oluşturulmuştur. İçerik analizinde kodlama ve kategoriler çok önemlidir. Oluşturulan kategoriler çok açık olmalı ve araştırmanın verileri bir başka araştırmacı tarafından analiz edildiğinde aynı sonuçlara ulaşılabilmelidir (Fraenkel and Wallen 2005). Veri toplama aracı olarak oluşturulacak kodlama listesi daha önce Türkan (2015), tarafından geliştirilen “Din Eğitimi Tezleri İnceleme Formu” (DETİF), Göktaş vd. (2012) tarafından geliştirilen “Eğitim Teknolojileri Yayın Sınıflama Formu”, Benzer ve Erümit (2017) tarafından geliştirilen “Tez İnceleme Formu ve Bulgu Özetleri” formlarından faydalanılmıştır. Veri toplama aracı olarak oluşturulan kodlama listesi 1 Türkçe dil uzmanı, 1 BT uzmanı olmak üzere 2 alan uzmanı tarafından birlikte gözden geçirilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda; sorularda gerekli düzenlemeler yapılmış ve kodlama listesine son şekli verilmiştir.

Kodlama listesi, araştırmanın türü, yapıldığı yıl, yapıldığı üniversite, veri toplama araçları, veri analiz yöntemi, veri toplama aracı, konusu vb. gibi yapılan çalışmaların içeriği ile alakalı 31 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan kodlama listesi Ek 1’de verilmiştir. Yayınların kodlama işlemi yapıldıktan sonra elde edilen veriler yüzdellik ve frekanslara dönüştürülerek tablolar halinde betimsel olarak sunulmuştur.

3.4 Geçerlik-Güvenirlik Çalışmaları

Bilimsel araştırmanın en önemli ölçütlerinden biri geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarıdır. Yapılan araştırmadaki veri toplama aracı ve araştırma ile ilgili yapılan geçerlik-güvenirlik çalışmaları aşağıda belirtilmiştir.

3.4.1 Güvenirlik Çalışmaları

Güvenirlik en kısa ifadesiyle araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilişkilidir (Çepni 2007, Karasar 2008, Yıldırım ve Şimşek 2013). Bunun anlamı yapılan araştırma ikinci kez yürütülmüş olsa aynı sonuçları verir mi? Zamana göre değişmezlik olarak da ifade edilebilen, süreklilik de güvenilirlik ile ilişkilidir (Karasar 2008). Güvenirlik iç güvenilirlik ve dış güvenilirlik olmak üzere ikiye ayrılır. İç güvenilirlik, araştırmanın, başka araştırmacılar tarafından aynı süreçlerde tekrar yapıldığında, aynı sonuçlara ulaşılabilmesi, yani tutarlılığı olarak tanımlanırken; dış güvenilirlik, farklı araştırmacıların yaptığı benzer araştırmalarda, benzer sonuçlara ulaşılabilme durumu ile ilişkilidir (Karasar 2008, Yıldırım ve Şimşek 2013). Bu durumda, veri toplama aracının güvenilirlik çalışması aşağıdaki şekildedir:

Veri toplama aracının güvenilirliğini sağlamak için, tekrar edilebilirlik durumunu tespit etmek amacıyla, 1 Türkçe dil uzmanı, 1 BT uzmanı olmak üzere 2 alan uzmanı tarafından, 3 akademik çalışma incelenerek, araştırmacının sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda, alan uzmanları ve araştırmacı arasındaki tutarlılık oranının % 87,5 olduğu görülmüştür. Bu durum, tekrar edilebilirlik açısından veri toplama formunun yeterli güvenilirlik oranına sahip olduğunu göstermektedir.

Ayrıca araştırmanın iç güvenilirliği sağlamak için şu çalışmalar yapılmıştır:

1. Araştırmanın tekrar edilebilirliğini göstermek için, araştırmada kullanılan inceleme formunun tutarlılık oranı hesaplanmıştır.

2. Araştırmanın tekrar edilebilirlik durumunu sağlamak için, araştırmanın yöntem ve modeline dair bilgiler ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.
3. Araştırmanın çalışma grubu olarak kullanılan tezlerin listesi Ek 2’de verilmiştir.

Ayrıca, araştırmanın dış güvenirliği sağlamak için şu çalışmalar yapılmıştır:

1. Veri toplama formunun yapılacak benzer araştırmalarda da veri toplama aracı olarak kullanılabilmesi için, formun tutarlılık oranı hesaplanmıştır.
2. Yapılan araştırmada araştırmanın amacı, modeli ve veri toplama aracı gibi bilgiler, benzer çalışmada bulunacak araştırmacılara yol göstermesi için başlıklar altında ayrıntılı olarak verilmiştir.

3.4.2 Geçerlik Çalışmaları

Nitel araştırmada geçerlik, ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı olguyu doğru ölçmesi, toplanan verilerin gerçeği yansıtır ve araştırma sonuçlarının geçerliğine katkıda bulunması düzeyidir. Geçerlik, iç geçerlik ve dış geçerlik olmak üzere ikiye ayrılır. İç geçerlik, araştırma sonuçlarına ulaşılırken izlenen sürecin, doğru ve tutarlı olması yeterliliği; dış geçerlik ise daha çok sonuçların genellenebilirliği ile ilişkilidir (Çepni 2007, Yıldırım ve Şimşek 2013). Yani iç geçerlik çalışılan gerçekliği ortaya çıkarmadaki yeterliliği, dış geçerlik ise elde edilen sonuçların benzer ortamlara aktarılabilirliğidir. Belgelerin ve dokümanların, yapılan araştırmayla ilgili olup olmaması iç geçerlik iken; geçerli (sahte) olup olmaması dış geçerlik ile ilgili bir durumdur (Çepni 2007). Bu durumda, veri toplama aracının geçerlik çalışması aşağıda belirtildiği şekildedir.

Veri toplama aracının farklı zamanlardaki tutarlılık oranını hesaplamak ve istikrarlık durumunu tespit etmek için test-tekrar-test tekniği kullanılmıştır. Test tekrar test tekniği, güvenirliğin zamana göre değişmezlik ölçütünü belirlemek için yapılır (Arslan 2008). Zamana göre değişmezlik ölçütü aynı ya da benzer koşullar altında, belli bir zaman aralığı ile ölçümler sonucunda elde edilen veri grupları arasındaki ilişkidir (Karasar 2000).

Veri toplama aracının tutarlılık oranının ¹ hesaplanması için, araştırmacı tarafından 6 yüksek lisans (% 10), 1 doktora (% 10) tezi ve 6 akademik makale (% 10), test-tekrar-test tekniği ile farklı zamanlarda yeniden incelenmiştir. Tutarlılık oranı, elde edilen verilerin benzerliğini tespit etmek için, aynı olgunun birden fazla gözlemci tarafından değerlendirilmesi yöntemidir (Çepni 2007). Tutarlılık oranı her ne kadar iç güvenilirlik ile ilgili bir durum olsa da; araştırmalarda, iç geçerlik ile iç güvenilirlik, birbirini destekler niteliktedir. Çünkü araştırmanın güvenilirliği olmadan iç geçerliğinden söz etmek mümkün değildir. (Çepni 2007).

Bu durumda, tek gözlemcinin, aynı olguyu, farklı zamanlarda ölçmesi sonucunda oluşan verilerin tutarlılığı da bu formülle hesaplanabilir (Türkan 2015). Bu hesaplama sonucunda, veri toplama aracının tutarlılık oranı % 93,2 tespit edilmiştir. Bu durum sonuçların tekrarlanabilir olduğunu göstermesi yönüyle güvenilir olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın dış geçerliğini sağlamak için şu çalışmalar yapılmıştır:

1. Araştırmada kullanılan dokümanlar Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi'nde ve tezlerin yapıldıkları üniversitelerde kayıtlı bulunan araştırmalardır.
2. Araştırmada, tüm makale ve tezlerin adı, yılı ve yapıldığı üniversite bilgileri Ek 2'de verilmiştir.
3. Elde edilen bulguların, daha önce yapılan çalışmalarla uyumlu olduğu görülmüştür.

Bunun yanında, araştırmanın iç geçerliğini sağlamak için şu çalışmalar yapılmıştır:

¹ Tutarlılık oranı hesaplama formülü : $P = \left[\frac{Na \cdot 100}{Nt} \right] \Rightarrow \sim P$: Tutarlılık Oranı; $\sim Na$: İki formda da aynı kodlanan madde sayısı; $\sim Nt$: Bir formda bulunan toplam madde sayısı (Çepni, 2007:155).

1. Elde edilen veriler, bulgular bölümünde müdahale edilmeden belirtilmiştir.
2. Araştırma sonunda elde edilen veriler, araştırmanın problemini oluşturan sorulara cevap verdiği görülmüştür.
3. Araştırma sürecinde veri toplama formunun oluşturulmasında 1 Türkçe dil uzmanı, 1 BT uzmanı olmak üzere 2 alan uzmanının görüşlerinden faydalanılmıştır.
4. Elde edilen verilerin benzerliğini tespit etmek için veri toplama aracının tutarlılık oranı¹ bulunmuştur.

3.4 Verilerin Analizi

Veri analizi, verinin anlamını dışarıya aktarma sürecidir. Verinin anlamını dışarı aktarma; insanların ne söylediğini, araştırmacının gördüklerini ve okuduklarını birleştirmeyi ve yorumlamayı içerir. Bu süreç anlam verme sürecidir (Merriam 2015).

İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2013). Araştırmada yapılan içerik analizinde ilk olarak, nitel verilerin çözümlenmesinde en temel işlem olan kodlamaların (Punch 2014) oluşturulması amacıyla elde edilen veriler tekrar tekrar gözden geçirilmiştir. Kodlamalarda, araştırmacının araştırmada yanıtı aranan soruları ya da araştırmanın kavramsal çerçevesini dikkate alması gerekliliği (Yıldırım ve Şimşek 2013) göz önünde bulundurulmuştur. Veriler kapsamlı bir biçimde ele alınarak araştırma problemi çerçevesinde kodlamalar oluşturulmuştur.

Yapılan içerik analizinde 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de yazılmış tez çalışmaları ve akademik makaleler ile sınırlandırılmıştır. Buna göre araştırmada, verilerin çözümlenmesi için örnekleme alınan 68 tez ve 56 makale araştırmacı tarafından belirlenen 31 ölçüt doğrultusunda hazırlanan Ek 1’de verilmiş olan kodlama ile

incelenmiştir. Araştırmada, hangi yöntemin ağırlıklı olarak kullanıldığı, hangi istatistiki yöntemin sıklıkla kullanıldığı, kullanılan örnekleme yöntemleri, geçerlik ve güvenirlik çeşitleri, örneklem sayıları, kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, çalışılan konular, çalışılan üniversiteler, yararlanılan kaynak türü ve sayısı analiz edilmiştir. Elde edilen veriler her bir araştırma sorusunun cevabına karşılık gelecek şekilde yüzdelik ve frekanslara dönüştürülerek tablolar halinde betimsel olarak sunulmuştur.

3.5 Araştırmacının Rolü

Araştırmacı 2001 yılından beri farklı meslek liselerinde bilişim teknolojileri alan öğretmeni olarak çalışmaktadır. Araştırmacının ders etkinliklerinde ve yönetiminde sosyal ağları kullanmış olması, problem durumunun belirlenmesinde yardımcı olmuştur. Araştırmacı branşı gereği teknolojiyi ve teknolojinin getirdiği yenilikleri, eğitim ortamlarına etkilerini yakından takip etmektedir. Bu da araştırmacıya, araştırma ile ilgili değerlendirme yaparken fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

4. BULGULAR

Bu bölümde belirlenen 31 araştırma sorusuna cevap olabilecek şekilde, yapılan değerlendirmeler sonucunda elde edilen verilerin analiz edilmesiyle ortaya çıkan bulgulara yer verildi.

4.1 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılan Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların yazım türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.1 İncelenen Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Çalışma Türü	Sayı(n)	Yüzde(%)
Yüksek Lisans Tezi	59	47,6
Doktora Tezi	9	7,3
Makale	56	45,2
Toplam	124	100,0

Çizelge 4.1 incelendiğinde; 59 yüksek lisans tezi (% 47,6), 9 doktora tezi (% 7,3) ve 56 akademik makale (% 45,2) olmak üzere, 2009-2017 yılları arasında alanda yapılmış toplam 124 akademik çalışmaya ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada en çok yüksek lisans tez çalışmalarının olduğu görülmüştür.

4.2 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılmış akademik çalışmaların yazım yıllarına ilişkin dağılımı çizelge 4.2’de verilmiştir.

Çizelge 4.2 İncelenen Çalışmaların Yazım Yıllarına ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Yıllar		Yüksek			Toplam
		Lisans	Doktora	Makale	
		Tezi	Tezi		
2009	Sayı(n)	5	0	0	5
	Yüzde(%)	4,0%	,0%	,0%	4,0%
2010	Sayı(n)	2	0	7	9
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	5,6%	7,3%
2011	Sayı(n)	4	2	3	9
	Yüzde(%)	3,2%	1,6%	2,4%	7,3%
2012	Sayı(n)	7	0	7	14
	Yüzde(%)	5,6%	,0%	5,6%	11,3%
2013	Sayı(n)	9	2	4	15
	Yüzde(%)	7,3%	1,6%	3,2%	12,1%
2014	Sayı(n)	7	2	8	17
	Yüzde(%)	5,6%	1,6%	6,5%	13,7%
2015	Sayı(n)	9	2	8	19
	Yüzde(%)	7,3%	1,6%	6,5%	15,3%
2016	Sayı(n)	9	0	9	18
	Yüzde(%)	7,3%	,0%	7,3%	14,5%
2017	Sayı(n)	7	1	10	18
	Yüzde(%)	5,6%	,8%	8,1%	14,5%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.2’de araştırma kapsamında yer alan çalışmaların yıllara göre dağılımı yapılmıştır. Toplamda, en fazla çalışmanın sırasıyla 2015, 2016, 2017 yıllarında yapıldığı anlaşılmaktadır. En az çalışma ise 2009 yılında yapılmıştır. Geçmişten günümüze sosyal ağların eğitimde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda artış olduğu görülmüştür.

4.3 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yapılmış Çalışmaların Yazıldıkları Üniversiteye Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik akademik çalışmaların yazıldıkları üniversite ve tez türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.3’de verilmiştir.

Çizelge 4.3 İncelenen Çalışmaların Yapıldıkları Üniversite ve Türüne Göre Dağılımı

Üniversite Adı		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Adnan Menderes Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Ankara Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Atatürk Üniversitesi	Sayı(n)	4	0	2	6
	Yüzde(%)	3,2%	,0%	1,6%	4,8%
Anadolu Üniversitesi	Sayı(n)	2	0	8	10
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	6,5%	8,1%
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Ahi Evran Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Adıyaman Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Sayı(n)	7	0	4	11
	Yüzde(%)	5,6%	,0%	3,2%	8,9%
Başkent Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Bartın Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%

Çizelge 4.3 (Devam) İncelenen Çalışmaların Yapıldıkları Üniversite ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Üniversite Adı		Yüksek	Doktora	Makale	Toplam
		Lisans Tezi	Tezi		
Balıkesir Üniversitesi	Sayı(n)	3	0	0	3
	Yüzde(%)	2,4%	,0%	,0%	2,4%
Bilkent Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Çanakkale Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Çukurova Üniversitesi	Sayı(n)	2	0	1	3
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	,8%	2,4%
Dokuz Eylül Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Ege Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	1	2
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,8%	1,6%
Fırat Üniversitesi	Sayı(n)	2	0	3	5
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	2,4%	4,0%
Gazi Üniversitesi	Sayı(n)	4	1	6	11
	Yüzde(%)	3,2%	,8%	4,8%	8,9%
Gaziantep Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Hacettepe Üniversitesi	Sayı(n)	7	2	3	12
	Yüzde(%)	5,6%	1,6%	2,4%	9,7%
Sakarya Üniversitesi	Sayı(n)	2	0	3	5
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	2,4%	4,0%
Süleyman Demirel Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	1	2
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,8%	1,6%
Selçuk Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%

Çizelge 4.3 (Devam) İncelenen Çalışmaların Yapıldıkları Üniversite ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Üniversite Adı		Yüksek	Doktora	Makale	Toplam
		Lisans Tezi			
Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Sayı(n)	2	0	0	2
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%
Kastamonu Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Kırıkkale Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Pamukkale Üniversitesi	Sayı(n)	1	1	0	2
	Yüzde(%)	,8%	,8%	,0%	1,6%
Niğde Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Sayı(n)	3	0	0	3
	Yüzde(%)	2,4%	,0%	,0%	2,4%
Marmara Üniversitesi	Sayı(n)	2	1	1	4
	Yüzde(%)	1,6%	,8%	,8%	3,2%
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Mustafa Kemal Üniversitesi	Sayı(n)	0	1	0	1
	Yüzde(%)	,0%	,8%	,0%	,8%
İstanbul Aydın Üniversitesi	Sayı(n)	4	0	0	4
	Yüzde(%)	3,2%	,0%	,0%	3,2%
İstanbul Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	2	3
	Yüzde(%)	,8%	,0%	1,6%	2,4%
İstanbul Teknik Üniversitesi	Sayı(n)	0	1	0	1
	Yüzde(%)	,0%	,8%	,0%	,8%
Ortadoğu Teknik Üniversitesi	Sayı(n)	3	2	0	5
	Yüzde(%)	2,4%	1,6%	,0%	4,0%

Çizelge 4.3 (Devam) İncelenen Çalışmaların Yapıldıkları Üniversite ve Türüne Göre Dağılımı

Üniversite Adı		Tür			Toplam
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	
Osmangazi Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
THK Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Trakya Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Uludağ Üniversitesi	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Yıldız Teknik Üniversitesi	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.3 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların 43 farklı üniversite bünyesinde yapıldığı görülmektedir. Toplamda en çok çalışma sırayla Hacettepe Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi’nde yapılmıştır.

4.4 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmaların Amacının Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik akademik çalışmaların amacının belirtilme durumu ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.4’de verilmiştir.

Çizelge 4.4 İncelenen Çalışmaların Amacının Belirtilme Durumunun Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	53	8	16	77
	Yüzde(%)	42,7%	6,5%	12,9%	62,1%
Hayır	Sayı(n)	6	1	40	47
	Yüzde(%)	4,8%	,8%	32,3%	37,9%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.4 incelendiğinde; yüksek lisans ve doktora tezlerinde araştırmaların amacının belirtildiği fakat makalelerde, çalışmaların amaçlarının belirtilmediği görülmüştür.

4.5 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmaların Öneminin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik akademik çalışmaların öneminin belirtilme durumu ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.5’de verilmiştir.

Çizelge 4.5 İncelenen Çalışmaların Öneminin Belirtilme Durumu ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	54	5	14	73
	Yüzde(%)	43,5%	4,0%	11,3%	58,9%
Hayır	Sayı(n)	5	4	42	51
	Yüzde(%)	4,0%	3,2%	33,9%	41,1%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.5 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde araştırmaların önemi belirtilmiştir. İncelenen makalelerde ise çalışmanın öneminin belirtilmediği görülmüştür.

Toplam dağılım incelendiğinde ise, akademik çalışmaların % 58,9 (n=73)’unda önem ifade edilirken, % 41,1 (n=51)’inde ifade edilmemiştir.

4.6 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Araştırmalarda Anahtar Kelimelerin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda anahtar kelimelerin belirtilme durumuna ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.6’da verilmiştir.

Çizelge 4.6 İncelenen Çalışmaların Anahtar Kelimelerin Belirtilme Durumunun Türüne Göre Dağılımı

Anahtar Kelimeler Belirtilmiş mi?		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	57	8	52	117
	Yüzde(%)	46,0%	6,5%	41,9%	94,4%
Hayır	Sayı(n)	2	1	4	7
	Yüzde(%)	1,6%	,8%	3,2%	5,6%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.6 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora ve makalelerde, anahtar kelimelerin ifade edildiği görülmüştür.

4.7 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Hipotez Oluşturulma Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda hipotez oluşturulup oluşturulmama durumuna ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.7’de verilmiştir.

Çizelge 4.7 İncelenen Çalışmalarda Hipotez Oluşturulup Oluşturulmama Durumu ve Türüne Göre Dağılımı

Hipotez Oluşturulma Durumu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Var	Sayı(n)	4	2	4	10
	Yüzde(%)	3,2%	1,6%	3,2%	8,1%
Yok	Sayı(n)	55	7	52	114
	Yüzde(%)	44,4%	5,6%	41,9%	91,9%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.7 incelendiğinde; Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmalarının % 91’9 (n=124)’unda hipotez oluşturulmadığı görüldü.

4.8 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Problemin Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların problemin belirtilme durumuna ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.8 İncelenen Çalışmalarda Problemin Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Problem Belirtilme Durumu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı (n)	29	7	3	39
	Yüzde (%)	23,4%	5,6%	2,4%	31,5%
Hayır	Sayı (n)	30	2	53	85
	Yüzde (%)	24,2%	1,6%	42,7%	68,5%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.8 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış doktora tezlerinde problem cümlesinin belirtildiği görülmüştür. İncelenen yüksek lisans ve makale çalışmalarında ise problem cümlesinin belirtilmediği görülmüştür.

Toplam dağılım incelendiğinde ise genel olarak yapılan akademik çalışmalarda problem cümlesinin belirtilmediği görülmüştür.

4.9 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Sayıltı ve Sınırlılıklarının Belirtilip Belirtilmeme Durumuna Göre Dağılımı

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılan akademik çalışmaların, sayıltılarının belirtilme durumu ve çalışmaların türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.9’da, sınırlılıklarının belirtilme durumu ve çalışmaların türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.10’da verilmiştir.

Çizelge 4.9 İncelenen Çalışmalarda Sayıltı Belirtilip Belirtilmeme Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı

Sayıltı Belirtme Durumu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	32	6	1	39
	Yüzde(%)	25,8%	4,8%	,8%	31,4%
Hayır	Sayı(n)	27	3	55	85
	Yüzde(%)	21,8%	2,4%	44,4%	68,6%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.9 incelendiğinde; yüksek lisans ve doktora tezlerinde araştırmanın sayıltılarının belirtildiği, makalelerde ise araştırmanın sayıltılarının belirtilmediği görülmüştür.

Çizelge 4.10 İncelenen Çalışmalarda Sınırlılık Belirtilip Belirtilmeme Durumu ve Türüne Göre Dağılımı

Sınırlılık Belirtilme Durumu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı (n)	44	5	2	51
	Yüzde (%)	35,5%	4,0%	1,6%	41,1%
Hayır	Sayı (n)	15	4	54	73
	Yüzde (%)	12,1%	3,2%	43,5%	58,9%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.10 incelendiğinde; çalışmaların % 41,1 (n=51)'inde sınırlılıklar ifade edilirken, % 58,9 (n=73)'unda sınırlılıklar ifade edilmemiştir.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinde araştırmanın sınırlılıkları belirtilirken, makalelerde ise araştırmanın sınırlılıklarının belirtilmediği görülmüştür.

4.10 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Yöntem Durumuna Göre Dağılımı

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların, kullanılan yöntem ve çalışmaların türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.11 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Yöntem ve Tür Durumuna Göre Dağılımı

Araştırmada Kullanılan Yöntem		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Nitel	Sayı (n)	20	0	37	57
	Yüzde (%)	16,1%	,0%	29,8%	46,0%
Nicel	Sayı (n)	8	0	6	14
	Yüzde (%)	6,5%	,0%	4,8%	11,3%
Karma	Sayı (n)	15	6	4	25
	Yüzde (%)	12,1%	4,8%	3,2%	20,2%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	16	3	9	28
	Yüzde (%)	12,9%	2,4%	7,3%	22,6%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.11 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında yazılmış yüksek lisans tez çalışmalarında en çok %16,1 (n=20)’inde nitel, doktora tez çalışmalarında en çok % 4,8 (n=6)’inde karma yöntem kullanılmıştır. Akademik makalelerde ise en çok % 29,8 (n=37)’inde nitel yöntem kullanılmıştır.

Yapılan çalışmaların geneline bakıldığında, en çok % 46,0 (n=57) oranla nitel yöntem kullanıldığı görülmüştür.

4.11 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Model Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim için kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda kullanılan model durumu ve çalışmaların türüne göre dağılımı çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.12 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Model Durumu ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Kullanılan Model		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Deneysel	Sayı (n)	17	2	5	24
	Yüzde (%)	13,7%	1,6%	4,0%	19,4%
Yarı Deneysel	Sayı (n)	4	0	0	4
	Yüzde (%)	3,2%	,0%	,0%	3,2%
Durum Çalışması	Sayı (n)	4	1	7	12
	Yüzde (%)	3,2%	,8%	5,6%	9,7%
Tarama	Sayı (n)	8	0	6	14
	Yüzde (%)	6,5%	,0%	4,8%	11,3%
İlişkisel Tarama	Sayı (n)	6	0	1	7
	Yüzde (%)	4,8%	,0%	,8%	5,6%
Nedensel Karşılaştırma	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Eylem Araştırması	Sayı (n)	2	0	1	3
	Yüzde (%)	1,6%	,0%	,8%	2,4%
Yakınsak Paralel Desen	Sayı (n)	0	1	0	1
	Yüzde (%)	,0%	,8%	,0%	,8%
Gömülü Desen	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Olgü Bilim Deseni	Sayı (n)	1	0	4	5
	Yüzde (%)	,8%	,0%	3,2%	4,0%
Karma	Sayı (n)	1	2	0	3
	Yüzde (%)	0,8%	1,6%	0,0%	2,4%

Çizelge 4.12 (Devam) İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Model Durumu ve Türüne Göre Dağılımı

Kullanılan Model		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Belirtilmemiş	Sayı (n)	14	3	32	49
	Yüzde (%)	11,3%	2,4%	25,8%	39,5%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.12 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılan çalışmalarda en fazla oranla % 19,4 (n=24)’unda deneysel model kullanılmıştır. Yapılan çalışmaların % 39,5 (n=49)’inde ise kullanılan modelinin belirtilmediği görülmüştür.

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tez çalışmalarının % 13,7 (n=17)’sinde, doktora tez çalışmalarında ise % 1,6 (n=2)’sında en fazla oranla deneysel modelinin kullanıldığı görülmüştür. Makale çalışmalarının % 5,6 (n=7)’sında ise durum çalışmasının tercih edildiği görülmüştür.

4.12 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Evren, Örneklem Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların, evrenin belirtilme durumu ve çalışmaların türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.13’de verilmiştir. İncelemeye evren gerektirmeyen deneysel çalışmalar hariç tutulmuştur.

Çizelge 4.13 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Evrenin Belirtilme Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı (n)	44	7	25	76
	Yüzde (%)	43,6%	6,9%	24,8%	75,2%
Hayır	Sayı (n)	14	2	9	25
	Yüzde (%)	13,9%	2,0%	8,9%	24,8%
Toplam	Sayı (n)	58	9	34	101
	Yüzde (%)	57,4%	8,9%	33,7%	100,0%

Çizelge 4.13 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve makalelerin % 75,2 (n=76)’sinde evren ifade edilirken, % 24,8 (n=25)’inde ifade edilmediği görülmüştür.

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların, örneklem durumu ve çalışmaların türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.14’de verilmiştir. Evren gerektirmeyen deneysel çalışmalar hariç tutulmuştur.

Çizelge 4.14 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Örneklem Durumuna ve Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Rastgele Örneklem	Sayı (n)	24	5	10	39
	Yüzde (%)	23,8%	5,0%	9,9%	38,6%
Uygun Örneklem	Sayı (n)	22	2	9	33
	Yüzde (%)	21,8%	2,0%	8,9%	32,7%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	12	2	15	29
	Yüzde (%)	11,9%	2,0%	14,9%	28,7%
Toplam	Sayı (n)	58	9	34	101
	Yüzde (%)	57,4%	8,9%	33,7%	100,0%

Çizelge 4.14 incelendiğinde, yapılan çalışmalarda en fazla % 38,6 (n=39)’sında rastgele örneklem seçimi yöntemi kullanılmıştır. Toplamda % 28,7 (n=101)’sinde örneklem belirtilmemiştir. Örneklem gerektirmeyen deneysel çalışmalar hariç tutulmuştur.

4.13 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Örneklem Sayılarına Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların örneklem sayılarına ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.15’de verilmiştir.

Çizelge 4.15 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Örneklem Sayılarına ve Türüne Göre Dağılımı

Örneklem Sayısı		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
0-50 Arası	Sayı (n)	21	3	17	41
	Yüzde (%)	20,8%	3,0%	16,8%	40,6%
51-100 Arası	Sayı (n)	12	2	8	22
	Yüzde (%)	11,9%	2,0%	7,9%	21,8%
101-150 Arası	Sayı (n)	4	1	0	5
	Yüzde (%)	4,0%	1,0%	,0%	5,0%
151-200 Arası	Sayı (n)	3	0	3	6
	Yüzde (%)	3,0%	,0%	3,0%	5,9%
201 ve Üzeri	Sayı (n)	16	1	6	23
	Yüzde (%)	15,8%	1,0%	5,9%	22,8%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	2	2	0	4
	Yüzde (%)	2,0%	2,0%	,0%	4,0%
Toplam	Sayı (n)	58	9	34	101
	Yüzde (%)	57,4%	8,9%	33,7%	100,0%

Çizelge 4.15’deki dağılım incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmaların % 40,6 (n=41)’sında 0-50 arasında örneklem kullanılmıştır.

4.14 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Veri Toplama Araçları/Tekniklerine Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların veri toplama aracı/teknikğine ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.16’da verilmiştir.

Çizelge 4.16 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Kullanılan Veri Toplama Aracı		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Anket	Sayı (n)	2	2	5	9
	Yüzde (%)	1,6%	1,6%	4,0%	7,2%
Ölçek	Sayı (n)	1	2	4	7
	Yüzde (%)	,8%	1,6%	3,2%	5,6%
Başarı Testi	Sayı (n)	4	0	3	7
	Yüzde (%)	3,2%	,0%	2,4%	5,6%
Görüşme Formu	Sayı (n)	1	0	10	11
	Yüzde (%)	,8%	,0%	8,1%	8,9%
Anket + Görüşme Formu	Sayı (n)	8	1	0	9
	Yüzde (%)	6,5%	,8%	,0%	7,3%
Anket + Ölçek	Sayı (n)	13	0	1	14
	Yüzde (%)	10,5%	,0%	,8%	11,3%
Anket + Veri Tabanı Kayıtlarının İzlenmesi	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%

Çizelge 4.16 (Devam) İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Kullanılan Veri Toplama Aracı		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Başarı Testi + Ölçek	Sayı (n)	5	1	2	8
	Yüzde (%)	4,0%	,8%	1,6%	6,5%
Başarı Testi + Görüşme Formu	Sayı (n)	0	1	0	1
	Yüzde (%)	,0%	,8%	,0%	,8%
Ölçek + Görüşme Formu	Sayı (n)	11	1	2	14
	Yüzde (%)	8,9%	,8%	1,6%	11,3%
Gözlem+Görüşme Formu	Sayı (n)	0	0	1	1
	Yüzde (%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Ağ Günlüğü Oluşturma	Sayı (n)	0	0	1	1
	Yüzde (%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Veri Tabanı Kayıtları + Rapor	Sayı (n)	0	0	1	1
	Yüzde (%)	,0%	,0%	,8%	,8%
2’den fazla veri toplama aracı	Sayı (n)	10	0	3	13
	Yüzde (%)	8,1%	,0%	2,4%	10,5%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	3	1	23	27
	Yüzde (%)	2,4%	,8%	18,5%	21,8%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.16 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinin % 10,5 (n=13)’inde ölçek+görüşme formu, doktora tezlerinin % 1,6 (n=2)’sında anket ve ölçek kullanılmıştır. İçerik analizi yapılan makalelerde ise, veri toplama aracı olarak en fazla % 8,1 (n=10)’inde görüşme formunun kullanıldığı görülmüştür. İncelenen akademik çalışmaların %21,8 (n=27)’de kullanılan veri toplama aracı belirtilmemiştir.

4.15 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Veri Çözümleme Tekniklerine Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların veri çözümleme tekniğine ve türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.17’de verilmiştir.

Çizelge 4.17 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Çözümleme Teknikleri ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Veri Çözümleme Türü		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
t Testi	Sayı (n)	4	0	3	7
	Yüzde (%)	3,2%	,0%	2,4%	5,6%
Frekans/Yüzde	Sayı (n)	8	1	3	12
	Yüzde (%)	6,5%	,8%	2,4%	9,7%
İçerik Analizi	Sayı (n)	9	1	10	20
	Yüzde (%)	7,3%	,8%	8,1%	16,1%
Betimsel Analiz	Sayı (n)	1	0	2	3
	Yüzde (%)	,8%	,0%	1,6%	2,4%
Mancova	Sayı (n)	0	1	1	2
	Yüzde (%)	,0%	,8%	,8%	1,6%
Ancova	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Ki-Kare	Sayı (n)	1	0	1	2
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,8%	1,6%
Kovaryans Analizi	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Anova	Sayı (n)	0	0	1	1
	Yüzde (%)	,0%	,0%	,8%	,8%
t + İçerik Analizi	Sayı (n)	2	0	0	2
	Yüzde (%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%

Çizelge 4.17 (Devam) İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Veri Çözümleme Teknikleri ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Veri Çözümleme Türü		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
t + Anova	Sayı (n)	2	0	1	3
	Yüzde (%)	1,6%	,0%	,8%	2,4%
t + Korelasyon	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
İçerik Analizi + Betimsel Analiz	Sayı (n)	2	0	0	2
	Yüzde (%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%
t + Ancova	Sayı (n)	1	1	0	2
	Yüzde (%)	,8%	,8%	,0%	1,6%
Frekans/Yüzde + Anova	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Frekans/Yüzde + İçerik Analizi	Sayı (n)	1	0	3	4
	Yüzde (%)	,8%	,0%	2,4%	3,2%
Frekans/Yüzde + Ki-Kare	Sayı (n)	0	0	2	2
	Yüzde (%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Açımlayıcı Doğrulayıcı Faktör Analizi	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
2’den Fazla Çözümleme Aracı	Sayı (n)	18	4	6	28
	Yüzde (%)	14,5%	3,2%	4,8%	22,6%
Whitney U Mann	Sayı (n)	1	0	0	1
	Yüzde (%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	4	1	23	1
	Yüzde (%)	3,2%	,8%	18,5%	22,6%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.17’ye göre, yüksek lisans tez çalışmalarının veri çözümleme aracı olarak % 14,5 (n=18)’inde 2’den fazla veri çözümleme tekniği ve % 7,3 (n=9)’ünde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Doktora tez çalışmaların da ise, % 3,2 (n=4) oranında,

2’den fazla veri çözümleme tekniği kullanılırken makale çalışmalarının % 8,1 (n=10)’inde içerik analizi veri çözümleme tekniği tercih edilmiştir.

4.16 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmaların Yürütüldüğü Kademelere (ilköğretim/ortaöğretim/üniversite) Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların yürütüldüğü kademelere ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.18’de verilmiştir.

Çizelge 4.18 İncelenen Çalışmalarda Çalışmaların Yürütüldüğü Kademelere (ilköğretim / ortaöğretim / üniversite) ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Çalışmanın Yürütüldüğü Kademe		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
İlköğretim	Sayı (n)	3	0	2	5
	Yüzde (%)	2,4%	,0%	1,6%	4,0%
Ortaöğretim	Sayı (n)	12	4	6	22
	Yüzde (%)	9,7%	3,2%	4,8%	17,7%
Lise	Sayı (n)	6	0	2	8
	Yüzde (%)	4,8%	,0%	1,6%	6,5%
Üniversite	Sayı (n)	24	1	22	47
	Yüzde (%)	19,4%	,8%	17,7%	37,9%
Öğretmen/İdareci	Sayı (n)	8	2	0	10
	Yüzde (%)	6,5%	1,6%	,0%	8,1%
Karma	Sayı (n)	4	0	0	4
	Yüzde (%)	3,2%	,0%	,0%	3,2%
Belirtilmemiş	Sayı (n)	2	2	24	28
	Yüzde (%)	1,6%	1,6%	19,4%	22,6%
Toplam	Sayı (n)	59	9	56	124
	Yüzde (%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.18'deki 2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinde % 19,4 (n=24) oranında, makalelerin ise % 17,7 (n=22) oranında üniversite kademesindeki örneklerle çalışıldığı görüldü. Doktora tezlerinde en fazla % 3,2 (n=4) oranıyla ortaöğretim kademesindeki örneklerle çalışıldığı tespit edildi.

Çalışmanın geneline bakıldığında % 37,9 (n=47) oranında üniversite kademesinde çalışıldığı görülmüştür.

4.17 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye'de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Ölçüm Araçların Geçerlik Çalışmalarının Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye'de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçların geçerlik çalışmalarının durumuna ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.19'da verilmiştir.

Çizelge 4.19 İncelenen Çalışmalarda Ölçüm Araçlarının Geçerlik Durumlarının Belirtilmesi ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Ölçüm Aracının Geçerlik Durumu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	49	7	21	77
	Yüzde(%)	39,5%	5,6%	16,9%	62,1%
Hayır	Sayı(n)	10	2	35	47
	Yüzde(%)	8,1%	1,6%	28,2%	37,9%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.19 incelendiğinde; çalışmaların % 62,1 (n=77)'inde araştırmadaki ölçüm araçlarının geçerlilik durumları belirtilirken, % 37,9 (n=47)'unda belirtilmediği görülmüştür.

2009-2017 yılları arasında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde kullanılan ölçüm araçlarının geçerlilik durumları belirtildiği ancak akademik makalelerde ölçüm araçlarının geçerlilik durumlarının belirtilmediği görülmüştür.

4.18 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Ölçüm Araçlarının Güvenilirlik Çalışmalarının Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçların geçerlik çalışmalarının durumuna ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.20’de verilmiştir.

Çizelge 4.20 İncelenen Çalışmalarda Ölçüm Araçlarının Güvenilirlik Durumlarının Belirtilmesi ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Ölçüm Aracının Güvenilirlik Durumu		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	48	6	20	74
	Yüzde(%)	38,7%	4,8%	16,1%	59,7%
Hayır	Sayı(n)	11	3	36	50
	Yüzde(%)	8,9%	2,4%	29,0%	40,3%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.20 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde kullanılan ölçüm araçlarının güvenilirlik durumları belirtildiği, akademik makalelerde ise ölçüm araçlarının güvenilirlik durumlarının belirtilmediği görülmüştür.

Çalışmanın geneline bakıldığında ise 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmalarda ölçüm araçlarının güvenilirlik durumlarının belirtildiği görülmüştür.

4.19 2009-2017 Yıllar Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçlarının Geçerlilik Türlerine Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçların geçerlik türlerine ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı Çizelge 4.21’de verilmiştir.

Çizelge 4.21 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçlarının Geçerlilik Türlerine Göre Dağılımı

Ölçüm Araçlarında Kullanılan Geçerlilik Türü		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
İçerik Geçerliliği	Sayı(n)	18	1	11	30
	Yüzde(%)	14,5%	,8%	8,9%	24,2%
Yapı Geçerliliği	Sayı(n)	8	4	4	16
	Yüzde(%)	6,5%	3,2%	3,2%	12,9%
Belirtilmemiş	Sayı(n)	33	4	41	78
	Yüzde(%)	26,6%	3,2%	33,1%	62,9%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.21’de verilen dağılım incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yüksek lisans tez çalışmalarının % 14,5 (n=18)’inde, makalelerin % 8,9 (n=11)’unda içerik geçerliliği, doktora tezlerinde ise en fazla % 3,2 (n=4) ile yapı geçerliliği kullanıldığı görülmüştür.

Çalışmanın geneline bakıldığında ise 2009-2017 yılları arasında sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmalarda geçerlik çeşidinin belirtilmeme oranının daha yüksek olduğu görülmüştür.

4.20 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçların Güvenilirlik Türlerine Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda ölçüm araçlarının güvenilirlik türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.22’de verilmiştir.

Çizelge 4.22 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ölçüm Araçlarının Güvenilirlik Türlerine Göre Dağılımı

Ölçüm Araçlarında Kullanılan Güvenilirlik Türü		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Cronbach Alfa	Sayı(n)	29	4	8	41
	Yüzde(%)	23,4%	3,2%	6,5%	33,1%
KR20-KR21	Sayı(n)	2	0	4	6
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	3,2%	4,8%
Test retest+ Cronbach Alfa	Sayı(n)	2	0	0	2
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%
KR20 + Cronbach Alfa	Sayı(n)	2	1	0	3
	Yüzde(%)	1,6%	,8%	,0%	2,4%
Belirtilmemiş	Sayı(n)	24	4	44	72
	Yüzde(%)	19,4%	3,2%	35,5%	58,1%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.22’de verilen dağılım incelendiğinde; yüksek lisans tez çalışmalarının % 23,4 (n=29)’ünde ve doktora tez çalışmalarının % 3,2 (n=4)’sinde Cronbach Alfa güvenilirlik türünün kullanıldığı görüldü. İncelenen makalelerde % 6,5 (n=8)’inde Cronbach Alfa kullanıldığı fakat % 35,5 (n=44)’inde ise hangi tür güvenilirlik kullanıldığının belirtilmediği tespit edildi.

4.21 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Öğretimsel Uygulamaların Belirtilme Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda herhangi bir öğretimsel uygulamanın kullanılıp kullanılmamasına ilişkin durumu ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.23’de verilmiştir.

Çizelge 4.23 İncelenen Çalışmalarda Öğretimsel Uygulamanın Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Öğretimsel Uygulama Var Mı?		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	34	5	23	62
	Yüzde(%)	27,4%	4,0%	18,5%	50,0%
Hayır	Sayı(n)	25	4	33	62
	Yüzde(%)	20,2%	3,2%	26,6%	50,0%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.23 incelendiğinde; 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve makalelerin % 50 (n=62)’sinde öğretimsel uygulamanın olduğu, % 50 (n=62)’sinde olmadığı görülmektedir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde öğretimsel uygulamaların olduğu fakat akademik makalelerde öğretimsel uygulamaların olmadığı görülmektedir.

4.22 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Amacı Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda amacı kapsayacak özeti olup olmamasına ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.24’de verilmiştir.

Çizelge 4.24 İncelenen Çalışmalarda Amacı Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Amacı Kapsayan Özet Var mı?		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	59	9	55	123
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	44,4%	99,2%
Hayır	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.24 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların % 99,2 (n=123)’sinde amacı kapsayan özeti belirtildiği görülmüştür.

4.23 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yöntemi Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda yöntemi kapsayacak özeti olup olmamasına ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.25’de verilmiştir.

Çizelge 4.25 İncelenen Çalışmalarda Yöntemi Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Yöntemi Kapsayan Özet Var mı?		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	54	9	40	103
	Yüzde(%)	43,9%	7,3%	32,5%	83,7%
Hayır	Sayı(n)	5	0	15	20
	Yüzde(%)	4,1%	,0%	12,2%	16,3%
Toplam	Sayı(n)	59	9	55	123
	Yüzde(%)	48,0%	7,3%	44,7%	100,0%

Çizelge 4.25 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların % 83,7 (n=103)’sinde yöntemi kapsayan özetin belirtildiği görülmüştür.

4.24 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Sonucu Kapsayacak Özet Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda sonucu kapsayacak özetin olup olmamasına ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.26’da verilmiştir.

Çizelge 4.26 İncelenen Çalışmalarda Sonucu Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Sonucu Kapsayan Özet Var mı?		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	57	9	46	112
	Yüzde(%)	46,3%	7,3%	37,4%	91,1%

Çizelge 4.26 (Devam) İncelenen Çalışmalarda Sonucu Kapsayan Özetin Belirtilmesi Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Sonucu Kapsayan Özet Var mı?		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Hayır	Sayı(n)	2	0	9	11
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	7,3%	8,9%
Toplam	Sayı(n)	59	9	55	123
	Yüzde(%)	48,0%	7,3%	44,7%	100,0%

Çizelge 4.26 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların % 91,1 (n=112)’inde sonucu kapsayan özetin belirtildiği görülmüştür.

4.25 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Pilot Çalışma Yapılmasının Durumuna Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik akademik çalışmalarda pilot çalışmanın yapılıp yapılmamasına ilişkin dağılımı çizelge 4.27’de verilmiştir.

Çizelge 4.27 İncelenen Çalışmalarda Pilot Çalışmanın Yapılması Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
Pilot Çalışma Yapılmış mı?		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	21	5	3	29
	Yüzde(%)	17,1%	4,1%	2,4%	23,6%
Hayır	Sayı(n)	38	4	52	94
	Yüzde(%)	30,9%	3,3%	42,3%	76,4%
Toplam	Sayı(n)	59	9	55	123
	Yüzde(%)	48,0%	7,3%	44,7%	100,0%

Çizelge 4.27 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinde ve makalarda pilot çalışmaların yapılmadığı ancak doktora çalışmalarında pilot çalışmanın yapıldığı görülmektedir.

4.26 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Sonuç’un Belirtilme Durumuna Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda sonuç kısmının belirtilip belirtilmeme ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.28’de verilmiştir.

Çizelge 4.28 İncelenen Çalışmalarda Sonuç’un Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Sonuç Belirtilmiş mi?		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	58	9	56	123
	Yüzde(%)	46,8%	7,3%	45,2%	99,2%
Hayır	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	0,8%	,0%	10%	0,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.28 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış doktora ve makalelerin tamamında sonucun belirtildiği görülmektedir. Yüksek Lisans tezlerinde % 0,8 (n=1)’inde sonucun belirtilmediği görülmektedir.

4.27 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Öneriler’in Belirtilme Durumuna Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda öneriler kısmının belirtilip belirtilmeme ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.29’de verilmiştir.

Çizelge 4.29 İncelenen Çalışmalarda Öneriler’in Belirtilme Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	56	9	37	102
	Yüzde(%)	45,2%	7,3%	29,8%	82,3%
Hayır	Sayı(n)	3	0	19	22
	Yüzde(%)	2,4%	,0%	15,3%	17,7%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.29 incelendiğinde, 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılmış araştırmaların % 82,3 (n=102)’ünde önerilerin bulunduğu görülmüştür.

4.28 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yararlanılan Ulusal Kaynak Sayısına Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda yararlanılan ulusal kaynak sayısına göre ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.30’da verilmiştir.

Çizelge 4.30 İncelenen Çalışmalarda Yararlanılan Ulusal Kaynak Sayısının Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Araştırmada Yararlanılan Ulusal Kaynak Sayısı		Tür			
		Yüksek Lisan Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
0-50	Sayı(n)	41	5	56	102
	Yüzde(%)	33,1%	4,0%	45,2%	82,3%
51-100	Sayı(n)	16	3	0	19
	Yüzde(%)	12,9%	2,4%	,0%	15,3%
101-150	Sayı(n)	2	0	0	2
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%
151-200	Sayı(n)	0	1	0	1
	Yüzde(%)	,0%	,8%	,0%	,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.30 incelendiğinde 2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezlerinde ve akademik makalelerde yararlanılan ulusal kaynak sayısının 0-50 arasında olduğu görülmüştür.

4.29 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Yararlanılan Uluslararası Kaynak Sayısına Göre Dağılımı

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve akademik makalelerde yararlanılan uluslararası kaynak sayısına göre ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.31’de verilmiştir.

Çizelge 4.31 İncelenen Çalışmalarda Yararlanılan Uluslararası Kaynak Sayısının Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Araştırmada Kullanılan Uluslararası Kaynak Sayısı		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
0-50	Sayı(n)	25	1	54	80
	Yüzde(%)	20,2%	,8%	43,5%	64,5%
51-100	Sayı(n)	27	5	2	34
	Yüzde(%)	21,8%	4,0%	1,6%	27,4%
101-150	Sayı(n)	6	2	0	8
	Yüzde(%)	4,8%	1,6%	,0%	6,5%
151-200	Sayı(n)	0	1	0	1
	Yüzde(%)	,0%	,8%	,0%	,8%
201 ve üzeri	Sayı(n)	1	0	0	1
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,0%	,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

Çizelge 4.31'e göre; 2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmalarda yararlanılan ulusal kaynak sayısının yüksek lisans ve doktora tezlerinde 51-100 arasında, makalelerde ise 0-50 arasında olduğu görülmüştür.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmaların geneline bakıldığında ise; yararlanılan ulusal kaynak sayısının 0-50 arasında olduğu görülmüştür.

4.30 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Kullanılan Ders Planı ya da Materyal Durumuna Göre Dağılımı

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmalarda kullanılan ders planı ya da materyal olup olmamasına göre ve çalışmanın türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.32’de verilmiştir.

Çizelge 4.32 İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Ders Planı ya da Materyal Durumuna ve Çalışmaların Türüne Göre Dağılımı

Ders Planı Ya da Materyal Var mı?		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Evet	Sayı(n)	36	6	23	65
	Yüzde(%)	29%	4,8%	18,5%	52,4%
Hayır	Sayı(n)	23	3	33	59
	Yüzde(%)	18,5%	2,4%	26,6%	47,6%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	123
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde ders planı ya da materyallerin belirtildiği görülmüştür. Çizelge 4.32’ye göre makalelerde ise ders planı ya da materyallerin belirtilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.31 2009-2017 Yılları Arasında Türkiye’de Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanılmasına Yönelik Yazılmış Akademik Çalışmalarda Çalışmanın Konu Durumuna Göre Dağılımı

2009-2017 yılları arasında Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların konu türüne ilişkin dağılımı çizelge 4.33’de verilmiştir.

Çizelge 4.33 İncelenen Çalışmalardaki Konu Türüne Göre Dağılımı

Çalışmanın Konusu		Tür			
		Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	Makale	Toplam
Webquest	Sayı(n)	14	2	8	24
	Yüzde(%)	11,3%	1,6%	6,5%	19,4%
Facebook	Sayı(n)	8	1	6	15
	Yüzde(%)	6,5%	,8%	4,8%	12,1%
Postcast	Sayı(n)	3	0	1	4
	Yüzde(%)	2,4%	,0%	,8%	3,2%
Edmodo	Sayı(n)	0	0	5	5
	Yüzde(%)	,0%	,0%	4,0%	4,0%
Blog	Sayı(n)	0	0	2	2
	Yüzde(%)	,0%	,0%	1,6%	1,6%
Youtube	Sayı(n)	1	0	2	3
	Yüzde(%)	,8%	,0%	1,6%	2,4%
Web-Log	Sayı(n)	0	0	1	1
	Yüzde(%)	,0%	,0%	,8%	,8%
Twitter	Sayı(n)	1	0	1	2
	Yüzde(%)	,8%	,0%	,8%	1,6%
Viki	Sayı(n)	2	0	0	2
	Yüzde(%)	1,6%	,0%	,0%	1,6%
Web-2.0	Sayı(n)	3	0	5	8
	Yüzde(%)	2,4%	,0%	4,0%	6,5%
Sosyal Ağ	Sayı(n)	27	6	25	58
	Yüzde(%)	21,8%	4,8%	20,2%	46,8%
Toplam	Sayı(n)	59	9	56	124
	Yüzde(%)	47,6%	7,3%	45,2%	100,0%

2009-2017 yılları arasında Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış çalışmalar incelendiğinde en çok Webquest ve Facebook sosyal ağ uygulamaları kullanılarak araştırmaların yapıldığı görülmüştür.

5. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlere ve akademik makalelere ait sonuçlar, araştırmanın alt amaçlarına paralel olarak aşağıda belirtilmiştir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların 59'unun yüksek lisans tezi, 9'unun doktora tezi ve 56'sının akademik makale olmak üzere toplamda 124 çalışma olduğu tespit edilmiştir. Ulaşılan yüksek lisans tezleri ve akademik makalelerin, doktora tezlerine göre niceliksel olarak yaklaşık altı kat daha fazladır. Bu durumun, diğer eğitim araştırmalarında (din eğitimi, matematik eğitimi, eğitim yönetimi vb.) da benzer olduğu görülmüştür (Acuner ve Türkan 2016, İşçi 2013, Yücedağ 2010). Bunun sebebinin yüksek lisans ve doktora çalışmalarının daha fazla emek gerektiren zorlu ve uzun bir uğraşı olmasının etkili olduğu düşünülebilir.

Çalışmaların yıllara göre dağılımına bakıldığında, en fazla çalışmanın 2015, 2016, 2017 yıllarında yapıldığı anlaşılmaktadır. En az çalışma ise 2009 yılında yapılmıştır. Sosyal ağların eğitimde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda artış olduğu görülmüştür. Çalışmaların yıl aralıklarındaki nicel durumuna bakıldığında, yer yer artış ve azalmalar olsa da çoğunluğu itibariyle önceki yıllara oranla artışlar olduğu görülmektedir.

Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte, teknolojik gelişmelerin eğitim araç ve gereçlerine etkisini arttırmıştır. Teknolojik gelişmelerle ortaya çıkan sosyal ağlar getirdiği avantajlarla birlikte eğitim anlayışı ile yeni bir öğrenme ortamı oluşturmuştur. Sosyal ağlar esnek ve kullanıcı dostu olması sebebi ile diğer öğretim yönetim sistemlerine göre daha kolay kullanılabildiğinden (Özmen, Aküzüm ve Sünkür 2012) ve harmanlanmış öğretim deneyimlerini zenginleştirmesi, öğretim ve değerlendirme sürecine destek olması (Jones, Blackey, Fitzgibbon ve Chew 2010) gibi özelliklerden dolayı eğitimde kullanımı giderek arttığı söylenebilir. Dolayısıyla sosyal ağların eğitimde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda artış olmasına neden olduğu söylenebilir.

İncelenen çalışmaların yapıldıkları üniversite dağılımında, 43 farklı üniversitede bünyesinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Oysa Türkiye'deki toplam aktif üniversite sayısı neredeyse bu sayının dört katıdır. Bu durumda üniversitelerde eğitim için yeterli akademik çalışmanın yapılmadığı söylenebilir.

En fazla yüksek lisans tezinin Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde, doktora tezinin Hacettepe ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde, makale çalışmalarının ise Anadolu Üniversitesi'nde yapılmıştır. Toplamda ise sırasıyla en çok çalışma Hacettepe Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi'nde yapılmıştır. Bu durumun oluşması, bu üniversitelerin köklü bir üniversite olması ya da bu üniversitelerdeki, ilgili alandaki akademisyen ve öğrenci sayılarının fazla olmasıyla açıklanabilir.

İncelenen çalışmaların % 62,1 (n=77)'inde amaç ifade edilirken, % 37,9 (n=47)'unda amaç ifade edilmemiştir. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarının çoğunda amaç belirtilmişken, amacın ifade edilmemesi daha çok makalelerde görülmektedir. Makale yazım tekniklerine uygun olarak, makalenin ne ile alâkâlı olduğu makalenin özet kısmında verebileceği için makalelerin amaçsız olması uygun karşılanabilir. Oysaki lisansüstü tezlerde araştırmada amacın tam ve hiç ifade edilmemesi bilimsel rapor temel kriterlerinin göz ardı edildiğinin göstergesidir. Bu araştırmanın bütününe olumsuz yansyarak; önem, sonuç ve önerilerin de neyi ifade ettiğı tam anlaşılamamasına neden olacaktır. İncelen yüksek lisans ve doktora çalışmalarında amaç belirtilmeme durumu çok azdır.

Eğitim Bilimleri Alanı'nda yapılmış olan Türkiye'de din eğitimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların içerik ve yöntem açısından incelenmesine yönelik benzer bir araştırmada da Türkan (2015), lisansüstü tezlerinin, amaç (veya problem) boyutunun yeterlik düzeyini, kısmen yeterli düzeyde bulmuştur. Bu durum, araştırmanın sonucuyla örtüşmektedir.

İncelenen çalışmaların % 58,9 (n=73)'unda önem ifade edilirken, % 41,1 (n=51)'inde ifade edilmemiştir. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarının çoğunda önem belirtilmişken, önemin ifade edilmemesi daha çok makalelerde görülmektedir.

Araştırmaların % 94,4 (n=117)'ünde anahtar kelimeler ifade edilirken, % 5,6 (n=7)'sında anahtar kelimelere yer verilmediği tespit edildi. Bu bulgulardan araştırmalarda sıklıkla anahtar kelimelere yer verildiği sonucuna varılabilir. Bunu nedeni olarak enstitülerin tez yazım kurallarındaki farklılıklar gösterilebilir.

Araştırmada, incelenen çalışmaların % 8,1 (n=10)'inde hipotez oluşturulduğu, % 91,9 (n=114)'unda hipotez oluşturulmadığı görüldü.

Hipotez araştırmacının çalışma yapacağı bir konuda ispatlanmamış bir önerme, bir iddia, sav sunmasıdır. Hipotezin dayanağı, ya bir ön araştırma, ya önceden yapılan araştırmaların bu kabule işaret eden sonuçları, ya insanların zihninde bununla ilgili yaygın bir kanaatin bulunması yahut önemli düşünür ve bilim adamlarının bilimsel araştırmalara dayanmadığı halde ortaya koydukları esaslı bir fikir olmalıdır (Horozcu ve Arıkan 2015). Dolayısıyla incelen çalışmaların % 91,9'unda bir iddianın sunulmadığı görülmektedir.

Araştırmada, incelenen çalışmaların % 31,5 (n=39)'unda problem cümlesi belirtilirken, % 68,5 (n=85)'inde belirtilmediği görülmüştür. Bu dağılımda, yüksek lisans tezlerinde problem cümlesi belirtilip belirtilmeme oranı neredeyse eşit, doktora tezlerinde ise problem belirtilme oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Akademik makalelerde ise problem cümlesinin belirtilmeme oranı daha yüksektir. İncelenen akademik makalelerde araştırılacak konu ile ilgili bir problem cümlesine ihtiyaç duyulmadığı görüşüne varılabilir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış makalelerde sayılı ve sınırlılık belirtilmediği, yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarında sayılı ve sınırlılık belirtildiği görülmüştür. Tez alışmaları, akademik makalelerin tam aksine araştırılması gerekenleri detaylı olarak ele aldığından, incelenen

yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarında sınırlılıkların belirtildiği, makalelerde ise sınırlılıkların belirtilmediği düşünülmektedir.

İncelenen çalışmaların % 29,9 (n=36)'unda sayılılar ifade edilirken, % 71,0 (n=88)'inde ifade edilmediği ve bu orana göre, sayılıların belirtilme oranı yetersizdir denilebilir. Sayılıların, belirtilme oranının düşüklüğünde, araştırmacıların araştırmaya başlamadan önce kabul edilen düşüncelerinin olmadığı ya da sayılı ve sınırlılık kavramlarının tam olarak anlaşılamamasının veya yanlış anlaşılmasının etkili olduğu söylenebilir.

İncelenen yüksek lisans tezleri ve makalelerde en çok kullanılan araştırma yönteminin % 16,1 (n=20), % 29,8 (n=37) nitel yöntem olduğu görülmektedir. Bu bulgular, Yıldırım (1999)'ın eğitimin sosyal bir olgu olduğunu, bu olguyu oluşturan kişilerin algılarını doğrudan anlamak ve bu algılardan yola çıkarak birtakım sonuçlara ulaşmanın önemli olduğunu dolayısıyla nitel araştırma yöntemlerinin eğitim araştırmalarında oldukça önemli bir yer tuttuğunu tespit ettiği çalışmanın sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Buna göre, sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasıyla ilgili yapılan araştırmalarda uygulamaya dönük ve deneysel araştırmaların daha az olduğu anlaşılmaktadır. İncelenen doktora tezlerinde en çok kullanılan araştırma yönteminin ise % 4,8 (n=6) karma yöntem olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinde kullanılan karma yöntem ile verilerin çoklu şekillerde yorumlanmasına olanak sağlamıştır. Bu da daha geniş ve derin bir bakış açısı ile detaylı sonuçların çıkmasını sağlamıştır.

Araştırmaların % 75,2'(n=76)'sinde araştırmanın evreni belirtilirken % 24,8 (n=25)'inde belirtilmediği tespit edildi. Çalışmaya evren gerektirmeyen çalışmalar hariç tutulmuştur. Ayrıca araştırmaların % 71,3 (n=72)'ünde araştırmanın örnekleme belirtilirken % 28,7 (n=29)'unda belirtilmediği tespit edildi. Bu bulgular sonucunda araştırmalarda evrenin ve örneklemin sıklıkla belirtildiği sonucuna varılabilir. İncelenen araştırmaların % 38,6 (n=39)'sında rastgele örnekleme, % 32,7 (n=33)'ünde uygun örnekleme yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca basit rastgele örneklem seçimi yapıldığı ifade edilen tezlerde aslında deney ve kontrol grubuna atamanın rastgele olduğu, örneklem seçiminde

ise uygun örnekleme yöntemi kullanıldığı tespit edildi. Sonuçları belirlerken örnekleme gerektirmeyen deneysel çalışmalar hariç tutulmuştur.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yapılmış araştırmaların genelinde örnekleme sayısının 0-50 arasında olduğu tespit edildi. Ayrıca araştırmaların % 4,0 (n=4)'ünde örnekleme sayısı belirtilmemiştir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinde ölçek+görüşme formu, içerik analizi yapılan makalelerde ise; en fazla görüşme formunun kullanıldığı görülmüştür. İçerik analizi yapılan doktora tezlerinde anket ve ölçek kullanılmıştır. Doktora tezlerinde anketin çok tercih edilen bir veri toplama aracı olmasının nedenin de uygulama ve analizin kolay oluşu olabilir (Cohen, Marrion ve Marison 2000). Bazı eğitim araştırmalarında (Polat, 2010) anketten sonra en fazla kullanılan; bazı araştırmalarda (Bağcı 2012, İlhan 2011, İşçi 2013) da en fazla kullanılan veri toplama aracı olarak ölçek'in kullanıldığını belirtilmiştir.

İncelenen çalışmalarda kullanılan veri çözümleme teknikleri dağılımında; yüksek lisans tezlerinde % 14,5 (n=18) oranla, doktora tezi çalışmalarında ise en fazla % 3,2 (n=4) oranla 2'den fazla veri çözümleme tekniği kullanıldığı görülmüştür. Makalelerde ise en çok kullanılan veri çözümleme tekniğinin % 8,1 (n=10) ile içerik analizi olduğu görülmüştür. Genel dağılım incelendiğinde ise en çok tercih edilen veri çözümleme tekniği olarak 2'den fazla veri çözümleme tekniğinin kullanıldığı görülmüştür. Sonuç olarak veri çözümleme tekniği olarak farklı istatistikî teknikleri kullanılma oranının fazla olması araştırmacıların yöntem bilime dair yeterliklerinin fazla olduğu düşüncesine neden olmuştur.

İncelenen makalelerde ise % 18,5 (n=23), yüksek lisans tezlerinde % 3,2 (n=4), doktora tezlerinde % 0,8 (n=1)'inde veri çözümleme tekniğinin belirtilmediği görülmüştür. Ayrıca, bu sonuçlara göre, yine, lisansüstü eğitim seviyesinin artmasıyla yöntembilim yeterliklerinin de arttığı görülmektedir.

Türkiye’deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinde en fazla % 19,4 (n=24) oranında, makalelerin ise % 17,7 (n=22) oranında üniversite kademesindeki örneklerle çalışıldığı görüldü. Doktora tezlerinde en fazla % 3,2 (n=4) oranıyla ortaöğretim, kademesindeki örneklerle çalışıldığı tespit edildi. Çalışmanın geneline bakıldığında % 37,9 (n=47) oranla üniversite kademesinde çalışıldığı görülmüştür. Şimşek ve diğerleri (2009), eğitim teknolojileri alanında yapılan 259 yüksek lisans tezini inceledikleri araştırmalarında en fazla çalışma yapılan kademenin üniversite kademesi olduğunu ortaya koymuşlardır. Araştırmanın bu sonuçlarla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmaların % 62,1 (n=77)’sinde ölçüm araçlarının geçerlik çalışmaları yapılmış, % 37,9 (n=47)’unda yapılmadığı tespit edildi. Ayrıca araştırmaların % 59,7 (n=74)’sinde ölçüm araçlarının güvenirlik çalışmaları yapılmış, % 40,3 (n=50)’ünde yapılmadığı tespit edildi. Güvenirlik çalışmalarının yapılma oranlarının yüksek lisans % 38,7 (n=48)’sinde ve doktora tezi % 4,8 (n=6)’inde fazla olmasına karşın incelenen makalelerde % 16,1 (n=20)’inde yapılma oranının daha az olduğu görüldü. Bu bulgulardan araştırmalarda ağırlıklı olarak ölçüm araçlarının geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapıldığı sonucuna varılabilir.

Araştırmada yüksek lisans tez çalışmalarının % 14,5 (n=18)’inde içerik geçerliliği, % 16,5 (n=8)’inde yapı geçerliliği, % 26,6 (n=33)’sında ise hangi tür geçerlik kullanıldığının belirtilmediği tespit edildi. Doktora tez çalışmalarının % 0,8 (n=1)’inde içerik geçerliliği, % 3,2 (n=4)’sinde yapı geçerliliği, % 3,2 (n=4)’sinde ise hangi tür geçerlik kullanıldığının belirtilmediği tespit edildi. İncelenen makalelerin ise % 8,9 (n=11)’unda içerik geçerliliği, % 3,2 (n=4)’sinde yapı geçerliliği, % 33,1 (n=41)’inde ise hangi tür geçerlik kullanıldığının belirtilmediği tespit edildi.

Toplamda ise % 24,2 (n=30)’sinde içerik geçerliliğinin % 12,9 (n=6)’unda ise yapı geçerliliğinin kullanıldığı görülmüştür. Buradan araştırmalarda ağırlıklı olarak içerik geçerliği kullanıldığı sonucuna varılabilir. Ayrıca yapılan araştırmada % 62,9 (n=78)’unda kullanılan geçerlilik türünün belirtilmediği ve bazı araştırmacıların geçerlik ve güvenirlik kavramlarını karıştırdığı tespit edilmiştir.

İncelenen çalışmalardaki kullanılan güvenilirlik türünün dağılımında, yüksek lisans tez çalışmalarının en fazla % 23,4 (n=29)'ünde ve doktora tez çalışmalarının % 3,2 (n=4)'sinde Cronbach Alfa güvenilirlik türünün kullanıldığı görüldü. İncelenen makalelerde ise % 6,5 (n=8)'inde güvenilirlik türü olarak Cronbach Alfa kullanıldığı fakat % 35,5 (n=44)'inde ise hangi tür güvenilirlik türü belirtilmediği tespit edildi. Bu bulgulardan araştırmalarda ağırlıklı olarak cronbach alfa güvenirligi kullanıldığı sonucuna varılabilir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans, doktora tezleri ve makalelerin %50 (n=62)'sinde öğretimsel uygulamanın olduğu, %50 (n=62)'sinde olmadığı görülmektedir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde öğretimsel uygulamaların olduğu fakat akademik makalelerde ise öğretimsel uygulamaların olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak incelenen makalelerde daha çok durum çalışması yöntemi kullanıldığı ve daha çok var olan bir durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları ile derinlemesine incelediği ve öğretimsel uygulamaya yer verilmediği sonucu çıkarılmıştır. Merriam (2015), durum çalışmasını sınırlı bir sistemin derinlemesine incelenmesi ve betimlenmesi olarak tanımlamıştır.

İncelenen çalışmalardaki özetin, amacı, yöntemi ve sonucu kapsayacak şekilde olma durumuna göre dağılımında; % 99,2 (n=123)'sinde amacı kapsayan özetin olduğu, % 83,7 (n=103)'sinde yöntemi kapsayan özetin olduğu, % 91,1 (n=112)'inde sonucu kapsayan özetin olduğu, görülmektedir. Özetin amacı, yöntemi ve sonucu kapsayacak şekilde olması, araştırmaya ulaşımı ve araştırmanın içeriğini kısa zamanda anlamayı kolaylaştırdığı düşünülmektedir.

2009-2017 yılları arasında Türkiye'deki sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış yüksek lisans tezlerinde ve makalelerde pilot çalışmaların yapılmadığı ancak doktora çalışmalarında pilot çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Toplam dağılımda ise, çalışmaların % 23,6 (n=29)'sında pilot çalışmanın yapıldığı, % 76,4 (n=94)'ünde pilot çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Doktora tezlerinin genelinde

pilot çalışmalara yer verilmesi doktora tezlerinin, yüksek lisans tez çalışmalarına göre daha uzun sürede daha ayrıntılı olarak yapılmasından dolayı olmuş olabilir.

İncelemesi yapılan çalışmaların sonucun belirtilme durumu dağılımında; çalışmaların bir yüksek lisans tezi hariç diğerlerinde tamamının sonucu belirtilmiştir. Sonucu belirtilmeyen yüksek lisans tezinde ise tartışma ve öneri kısmında çalışmanın sonucu ifade edilmektedir. Eğitim araştırmalarında da sonucun belirtilme oranı bu sonuca benzer olarak çok yüksektir (Polat 2010). Sosyal ağların kullanıldığı öğrenme ortamının öğrencilerin dersindeki akademik başarı düzeylerinde etkili olduğu sonucu çıkarılmıştır.

İncelenen çalışmalarda önerilerin belirtilme durumu dağılımında; yüksek lisans tezlerinin % 45,2 (n=56)'sinde öneriler belirtilmişken, % 2,4 (n=3)'ünde öneriler belirtilmemiştir. Doktora tezlerinin tümünde önerilerin olduğu görülmektedir. Akademik makalelerde ise % 29,8 (n=37)'ünde öneriler belirtilmişken, % 15,3 (n=56)'ünde önerilerin belirtilmediği görülmektedir. Toplam dağılımda ise, çalışmaların % 82,3 (n=102)'ünde öneriler belirtilmişken, % 17,7 (n=22)'sinde araştırmalar için önerilerde bulunulmadığı görülmektedir. Eğitim derecesi arttıkça önerilerin belirtilme oranının da arttığı görülmektedir. Genel olarak dağılım incelendiğinde önerilerin belirtilme oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak, bir araştırmanın, yeni araştırmalara, uygulamalara dönük önerilerde bulunmasının, bilim ve topluma sağlayacağı katkıdan dolayı olduğu düşünülmektedir.

İncelenen çalışmalarda yararlanılan ulusal kaynak sayısının yüksek lisans tez çalışmalarının % 33,1 (n=41)'inde 0-50 arasında, % 12,9 (n=16)'unda 51-100 arasında, % 1,6 (n=2)'sında 101-150 arasında olduğu görüldü. Araştırmada yararlanılan ulusal kaynak sayısı doktora tez çalışmalarının % 4,0 (n=5)'ünde 0-50 arasında, % 2,4 (n=3)'ünde 51-100 arasında, % 0,8 (n=1)'inde 151-200 arasında olduğu tespit edildi. İncelenen makalelerin tümünde ise, araştırmada yararlanılan ulusal kaynak sayısının 0-50 arasında olduğu görüldü.

Toplamda araştırmada yararlanılan ulusal kaynak sayısı çalışmaların %82,5 (n=102)'sinde 0-50 arasında, % 15,3 (n=19)'unda 51-100 arasında, % 1,6 (n=2)'sında

101-150, % 0,8 (n=1)'inde 151-200 arasında olduğu görüldü. Bu bulgulardan araştırmada ulusal kaynaklardan sıklıkla 0-50 arasında faydalanıldığı sonucuna varılabilir.

İncelenen çalışmalarda yararlanılan uluslararası kaynak sayısının yüksek lisans tez çalışmalarının % 20,2 (n=25)'sinde 0-50 arasında, % 21,8 (n=27)'inde 51-100 arasında, % 4,8 (n=6)'inde 101-150, % 0,8 (n=1)'inde 201 ve üzerinde olduğu tespit edildi. Araştırmada yararlanılan uluslararası kaynak sayısı doktora tez çalışmalarının % 0,8 (n=1)'inde 0-50 arasında, % 4,0 (n=5)'ünde 51-100 arasında, % 1,6 (n=2)'sında 101-150, % 0,8 (n=1)'inde 151-200 arasındadır. Araştırmada yararlanılan uluslararası kaynak sayısı makalelerin % 43,5 (n=54)'inde 0-50 arasında, % 1,6 (n=2)'sında 51-100 arasındadır.

Toplamda araştırmada yararlanılan uluslararası kaynak sayısı çalışmaların % 64,5 (n=80)'inde 0-50 arasında, % 27,4 (n=34)'ünde 51-100 arasında, % 6,5 (n=8)'inde 101-150, % 0,8 (n=1)'inde 151-200, % 0,8 (n=1)'inde 201 ve üzerindedir. Bu bulgulardan araştırmada ulusal kaynaklardan sıklıkla 0-50 arasında faydalanıldığı sonucuna varılabilir. Bu bulgulardan araştırmada uluslararası kaynaklardan 0-50 arasında faydalanıldığı sonucuna varılabilir. Araştırmacıların uluslararası kaynaktan az sayıda yararlanmalarını etkileyen faktörün yabancı dil seviyeleri olduğu söylenebilir.

İncelenen çalışmalarda yüksek lisans tezlerinin % 29 (n=36)'unda kullanılan ders planı ya da materyal durumu belirtilirken, % 18,5 (n=23)'inde belirtilmediği görülmektedir. Doktora tezlerinin % 4,8 (n=6)'inde kullanılan ders planı ya da materyal durumu belirtilirken, %2,4 (n=3)'ünde belirtilmediği görülmektedir. Akademik makalelerde ise % 18,5 (n=23)'inde sonuç belirtilmişken, % 26,6 (n=33)'sında sonucun belirtilmediği görülmektedir.

Toplam dağılımda ise, çalışmaların % 52,4 (n=65)'ünde ders durumu ya da materyal belirtilmişken, % 47,6 (n=59)'sında belirtilmediği görülmektedir. Buradan araştırmalarda daha çok plan ve materyallerin kullanıldığı sonucuna varılabilir.

Türkiye’de sosyal ağların eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik yazılmış akademik çalışmaların konu türüne ilişkin dağılımı incelendiğinde yüksek lisans tezlerinde % 11,3 (n=14)’ü Webquest, % 6,5 (n=8)’i Facebook, % 2,4 (n=3)’ü Podcast, % 0,8 (n=1)’i Youtube, % 0,8 (n=1)’i Twitter, % 1,6 (n=2)’sı Viki, % 2,4 (n=3)’ü Web-2.0., % 21,8 (n=27)’i genel olarak sosyal ağları konu edinmiştir. Doktora tezlerinde % 1,6 (n=2)’sı Webquest, % 0,8 (n=1)’i Facebook, % 4,8 (n=6)’i genel olarak sosyal ağları konu edinmiştir. İncelenen makalelerde ise % 6,5 (n=8)’i Webquest, % 4,8 (n=6)’i Facebook, % 0,8 (n=1)’i Podcast, % 4,5 (n=5)’i Edmodo, % 1,6 (n=2)’sı Blog, % 1,6 (n=2)’sı Youtube, % 0,8 (n=1)’i Web-Log, % 0,8 (n=1)’i Twitter, % 4,0 (n=5)’ü Web-2.0., % 20,2 (n=25)’si genel olarak sosyal ağları konu edinmiştir.

Toplamda ise; ise % 19,4 (n=24)’ü Webquest, % 12,1 (n=15)’i Facebook, % 3,2 (n=4)’si Podcast, % 4,0 (n=5)’ü Edmodo, % 1,6 (n=2)’sı Blog, % 2,4 (n=3)’ü Youtube, % 0,8 (n=1)’i Web-Log, % 1,6 (n=2)’sı Twitter, % 1,6 (n=2)’sı Viki, % 6,5 (n=8)’i Web-2.0., % 46,8 (n=58)’i genel olarak sosyal ağları konu edinmiştir. İncelemesi yapılan tüm çalışmalarda, en çok Webquest’inve ardından Facebook uygulamasının eğitimde kullanımı ile ilgili çalışmaların yapıldığı görülmüştür.

6. ÖNERİLER

Araştırma kapsamında incelenen çalışmalara yönelik ulaşılan sonuçlardan hareketle, araştırmanın önerileri aşağıda belirtilmiştir.

1. Eğitim Alanı'nda, teknolojinin sürekli ilerlemesi ve eğitimde kullanımının sürekli artması sebebiyle bu tür araştırmalar, belirli aralıklarla tekrarlanmalıdır.
2. Günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle birlikte sosyal ağların kullanımının artış göstermesine paralel olarak, eğitimde sosyal ağların kullanımı ile ilgili özellikle doktora düzeyinde yapılacak çalışmaların daha fazla katkı sağlayacağı düşünüldüğünden bu düzeydeki çalışmaların artırılması gerekmektedir.
3. Sosyal ağların eğitimde kullanımının daha işlevsel ve uygulanabilir hale getirilebileceği hakkında araştırmalar yapılmalıdır.
4. Farklı dersler için derslerde sosyal ağların kullanılmasıyla ders türleri bazında etkileri araştırılabilir.
5. Araştırmacılar nitel araştırmaların yanı sıra nicel çalışmalara da ağırlık verebilirler.
6. Sosyal ağların eğitimde kullanılmasının avantaj ve dezavantajlarının konu edinen çalışmalar yapılabilir.
7. Yurt dışında yapılmış akademik çalışmaların örnekleme dâhil edildiği karşılaştırmalı bir araştırma yapılabilir.
8. İncelemeler sonucunda araştırmaların çoğunun üniversite kademesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırmacıların bütün kademelerde araştırma yapılması sağlanabilir.
9. Yapılan araştırmalarda kullanılan geçerlilik türünün belirtilmediği ve bazı araştırmacıların geçerlik ve güvenirlik kavramlarını karıştırdığı tespit edilmiştir. Araştırmacılar geçerlik ve güvenirlik konusunda bilgilendirilebilir.
10. Araştırma sonucunda araştırmacıların genellikle çalışmalarında yeteri kadar öğretimsel uygulamalara yer vermedikleri tespit edilmiştir. Araştırmacılar çalışmalarında öğretimsel uygulama yapmaya yönlendirilebilirler.

11. Nicel araştırmaların bir kısmı da dâhil olmak üzere araştırmaların genelinde hipotez oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Araştırmacılar araştırmalarda hipotez oluşturmalıdırlar.
12. Araştırma sonucunda araştırmacıların genellikle yöntem için pilot çalışma yapmadıkları tespit edilmiştir. Araştırmacılar pilot çalışma yapmaya yönlendirilebilirler.
13. Araştırmacıların yararlandıkları uluslararası ve ulusal kaynak sayısını arttırılabilir.

7. KAYNAKLAR

- Acar, A. S. ve Polonsky, M. (2007). Online Social Networks and Insights into Marketing Communications. *Journal of Internet Commerce*, **6**: 55-72.
- Acar, S. ve Yenmiş, A. (2014). Eğitimde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*. Bürokon Özel Sayısı, **3**: 55-66.
- Acuner, H. Y. ve Türkan, M. (2016). Türkiye’de Din Eğitimi Alanı’nda Yapılan Lisansüstü Yönelimleri* Çalışmaların Konu. *Journal of International Social Research*, **9**: 1334-1343.
- Açıkgöz, K. Ü. (2003). Etkili Öğrenme ve Öğretme. Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir.
- Ajjan, H. and Hartshorne, R. (2008). Investigating Faculty Decisions to Adopt Web 2.0 Technologies: Theory and Empirical Tests. *The Internet and Higher Education*, **11**: 71-80.
- Akar, E. (2010). Sanal Toplulukların Bir Türü Olarak Sosyal Ağ Siteleri-Bir Pazarlama İletişimi Kanalı Olarak İşleyişi. *Anadolu University Journal of Social Sciences*, **10**: 107-122.
- Akçay, A. ve Şahin, A. (2013). Bir Öğretim Yöntemi Olarak Web Macerası (Webquest). *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, **6**: 17-22.
- Akıncı, A., Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S. S. (2012). Bir Teknoloji Politikası Olarak Fatih Projesinin Başarılı Olması İçin Yapılması Gerekenler: Bir Durum Analizi Çalışması. Akademik Bilişim, Uşak Üniversitesi, Uşak, 1-3 Şubat, 1-10.
- Akkoyunlu, B. (2002). Educational Technology in Turkey: Past, Present and Future. *Educational Media International*, **39**: 165-174.

- Aksüt, M. Ateş, S. ve Balaban, S. (2012). Lise Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerine İlişkin Tutumları. XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı, Uşak Üniversitesi, 1-3 Şubat, 63-68.
- Aktepe, V. ve Aktepe, L. (2009). Fen ve Teknoloji Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri: Kırşehir Bilsem Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, **10**: 69-80.
- Albion, P. (2008). Web 2.0 in Teacher education: Two imperatives for action. *Computers in the Schools*, **25**: 181-198.
- Alemdağ, E. (2013). Edmodo: Eğitsel bir çevrimiçi sosyal öğrenme ortamı. In İnetTr’13, XVIII. Türkiye’de İnternet Konferansı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 9-11 Aralık, 71-77.
- Alikılıç, Ö. and Onat, F. (2007). Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar. *Journal of Yaşar University*, **2**: 899-927.
- Alkan, C. (1997). Eğitim Teknolojisi.5. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Alkan, C. (1984). Eğitim Teknolojisi-Kuramlar-Yöntemler. Yargıçoğlu Yayıncılık, Ankara.
- Alpar, D., Batdal, G. ve Avcı, Y. (2007). Öğrenci Merkezli Eğitimde Eğitim Teknolojileri Uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, **7**: 19-31.
- Al-Said, K. M. (2015). Students' Perceptions of Edmodo and Mobile Learning and Their Real Barriers towards Them. *Turkish Online Journal of Educational Technology-Tojet*, **14**: 167-180.
- Alper, A., (2012). Sosyal Ağlar. 1. Baskı, Pelikan Yayıncılık, Ankara.

- Altun, A. S. ve Altun, A. (2000). Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet. *Milli Eğitim Dergisi*, **147**: 23-25.
- Altun, A., Gülbahar, Y. and Madran, O. (2008). Use of a Content Management System for Blended Learning: Perceptions Of Pre-Service Teachers. *Turkish Online Journal of Distance Education*, **9**: 138-153
- Amichai-Hamburger, Y. and Vinitzky, G. (2010). Social network use and personality. *Computers in humanbehavior*, **26**: 1289-1295.
- Anderson, K. J. (2001). İnternet Use Among College Students: An Exploratory Study. *Journal of American College Health*, **50**: 21-26.
- Arslan, E. (2008). Rikson'un Psikososyal Gelişim Dönemleri Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlama, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **19**: 53-60.
- Aslan, B. (2007). Web 2.0 Teknikleri ve Uygulamaları. XII. Türkiye'de İnternet Konferansı Bildirileri, Bilkent Üniversitesi, Ankara, 8-10 Kasım, 351-357
- Atıcı, B. ve Yıldırım, S. (2010). Web 2.0 Uygulamalarının e-Öğrenmeye Etkisi. *Akademik Bilişim*, **10**: 10-12
- Aydın, A. F. (2015). Kurumsal İtibar Açısından Sosyal Medyaya İlişkin Bir Değerlendirme. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, **1**: 78-92
- Bağcı, Ş. (2012). Sınıf Öğretmenliği Lisansüstü Tezlerinin Karakteristik Özellikleri: Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Yönelimler. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Balasubramanian, K., Jaykumar, V. and Fukey, L. N. (2014). A study on “Student preference towards the use of Edmodo as a learning platform to create responsible learning environment”. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, **144**: 416-422.
- Balıkçı, A. (2016). Bürokrasi ve Gündelik Hayat Bağlamında Okul Müdürlüğünün İncelenmesi. Doktora Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Başer, A. (2014). Sosyal Medya Kullanıcılarının Kişilik Özellikleri, Kullanım ve Motivasyonlarının Sosyal Medya Reklamlarına Yönelik Genel Tutumları Üzerindeki Rolü: Facebook Üzerine Bir Uygulama. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bilhan, S. (1996). Eğitim Sosyolojisi. AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Binbaşıoğlu, C. (1983). Genel Öğretim Bilgisi: Eğitim Programları, İlke, Yöntem ve Teknikler. Binbaşıoğlu Yayınevi, Ankara.
- Blake, B. P., Agarwal, N., Wigand, R. T. and Wood, J. D. (2010). Twitter Quo Vadis: Is Twitter Bitter or Are Tweets Sweet? In Information Technology: New Generations (ITNG), Seventh International Conference, 12-14 Nisan, 1257-1260.
- Bozdoğan, A. E. (2007). Students Interests Towards Science Fields About Exhibitions in Science Centers: Feza Gursey Science Center in Turkey. *Natural Science Education*, **2**: 5-17.
- Bozkurt, A. (2013). Açık ve Uzaktan Öğretim: Web 2.0 ve Sosyal Ağların Etkileri. *Akademik Bilişim*, **13**: 23-25.
- Buss, A. and Strauss, N. (2009). Online Communities Handbook: Building Your Business and Brand On the Web. 1st Edition, New Riders, ABD

- Cansız Aktaş, M. (2014). Nitel Veri Toplama Araçları. M. Metin (Ed.) Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2000). Action Research. Research Methods in Education. 5. Edition, Routledge Falmer, London.
- Conole, G. and Alevizou, P. (2010). A Literature Review of the Use of Web 2.0 Tools in Higher Education. A report commissioned by the Higher Education Academy, UK.
- Creswell, J. W. AND Garrett, A. L. (2008). The “Movement” of Mixed Methods Research and The Role of Educators. *South African journal of education*, **28**: 321-333.
- Çakır, H. and Tufan, S. (2016). Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya: Türkiye’de Siyasi Liderlerin Instagram Kullanım Pratikleri Üzerine Bir İnceleme. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **30**: 7-28.
- Çelik, H. C. and Bindak, R. (2005). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **6**: 27-38.
- Çelikkaya, T. (2008). Yapılandırmacı Yaklaşımın Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi (5.Sınıf Örneği). Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çepni, S. (2007). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş. 3. Baskı, Celepler Matbaacılık, Trabzon.

- Çetinkaya, A. ve Özdemir, Z. (2014). Sosyal Ağların Pazarlama Disiplinleri İçinde Kullanımı: Instagram Üzerine Bir İnceleme. Dijital İletişim Etkisi Uluslararası Akademik Konferansı, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul, 16-17 Ocak, 581-598.
- Dawley, L. (2009). Social Network Knowledge Construction: Emerging Virtual World Pedagogy. *On the Horizon*, **17**: 109-121.
- Dedeoğlu, N. (2013). Sosyal Medya Bağımlılığı. (Erişim:01/01/2018), <https://nurdedeoglu.wordpress.com/2013/06/16/260/>
- Demirel, Ö. (1993). Eğitim Terimleri Sözlüğü: İngilizce-Türkçe, Türkçe-İngilizce. 10. Cilt, Usem Yayınları, Ankara.
- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı. XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi, Muğla, 10 - 12 Şubat, 337-347.
- Dere, E., Yücel, Ü. A. ve Yalçınalp, S. (2016). İlköğretim Öğrencilerinin Eğitsel Bir Çevrimiçi Sosyal Öğrenme Ortamı Olan Edmodo'ya İlişkin Görüşleri. *Elementary Education Online*, **15**: 804-819.
- Dey, I. (1993). Qualitative Analysis: A User-Friendly Guide. 1st Edition, Routledge, London.
- Dewi, F. (2014). Edmodo: A Social Learning Platform for Blended Learning Class in Higher Education. Research in Education Technology: *Pedagogy and Technology Journal. Seameo-Seamolec*, **11**: 204-208
- Dilmen, N. E. (2007). Yeni Medya Kavramı Çerçevesinde İnternet Günlükleri-Bloglar ve Gazeteciliğe Yansımaları. Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi, **12**: 113-122

- Dodge, B. (2001). Focus: Five Rules for Writing a Great WebQuest. *Learning and Leading With Technology*, **28**: 6-9.
- Doğan, B. ve Kesken, E. (2007). Ağ 3.0-Anlamsal Ağ. *Elektrik Mühendisliği*, **432**: 44-46.
- Ducate, L. C. and Lomicka, L. L. (2005). Exploring the Blogosphere: Use of Web Logs in the Foreign Language Classroom. *Foreign Language Annals*, **38**: 410-421.
- Ducate, L. C. and Lomicka, L. L. (2008). Adventures in the Blogosphere: From Blog Readers to Blog Writers. *Computer Assisted Language Learning*, **21**: 9-28.
- Duffy, P. and Bruns, A. (2006). The Use of Blogs, Wikis and Rss in Education: A Conversation of Possibilities. Proceedings Online Learning and Teaching Conference, Barispane, 26 September, 31-38.
- Duffy, P. (2008). Engaging the YouTube Google-Eyed Generation: Strategies for Using Web 2.0 in Teaching and Learning. *Electronic Journal of E-learning*, **6**: 119-130.
- Durak, G. ve Çankaya, S. (2014). Eğitimde Eğitsel Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanımı: Edmodo Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **41**: 309-314.
- Dursun, Ö. ve Çuhadar, C. (2015). Sosyal Ağ Kullanıcılığının Bilişsel Kapılma Düzeyleri. *Trakya University Journal of Social Science*, **17**:241-253.
- Duruhan, K. (2002). Öğrenme–Öğretme Süreçleri ve Aktif Öğretim Yöntemleri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, **8**: 126-135.
- Eastment, D. (2005). Blogging. *ELT Journal*, **59**: 358-361.
- Ebner, M. and Schiefner, M. (2008). Microblogging-more Than Fun. In Proceedings of Iadis Mobile Learning Conference, Alverge, Portugal, January, 155-159).

- Echols, V. and Tipton, T. (2012). Byod and The Freshman Orientation Experience- Creating an Exciting, Hitech Event. *Texas Study Magazine*, **1**: 25-28.
- Ekici, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **2**: 156-167.
- Ekiz, H., Bayam, Y. ve Ünal, H. (2003). Mantık Devreleri Dersine Yönelik İNTERNET Destekli Uzaktan Eğitim Uygulaması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, **2**: 1-8.
- Elgort, I., Smith, A. G. and Toland, J. (2008). Is Wiki an Effective Platform for Group Course Work?. *Australasian Journal of Educational Technology*, **24**: 195-210.
- Ellison, N. B., Steinfield, C. And Lampe, C. (2007). The Benefits of Facebook “friends:” Social Capital and College Students’ Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, **12**: 1143-1168.
- Erden, M. ve Akman, Y. (1995). Eğitim psikolojisi. 22. Baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara.
- Erden, M. (1997). Sosyal Bilgiler Öğretimi. Alkım Yayınevi, Ankara.
- Ergün, M. (1998). İnternet Destekli Eğitim. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **1**: 1-10.
- Erkuş, A. (2011). Davranış Bilimleri İçin Bilimsel Araştırma Süreci. 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Erturgut, R. (2008). İnternet Temelli Uzaktan Eğitimin Örgütsel, Sosyal, Pedagojik ve Teknolojik Bileşenleri. *International Journal Of Informatics Technologies*, **2**: 79-85.

- Eyüboğlu, İ. Z. (1989). Türkçe Kökler Sözlüğü. 1. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Fidan, N.(1986).Okulda Öğrenme ve Öğretme. 1. Baskı, Kadioğlu Matbaası, Ankara.
- Fidan, N. (2012). Okulda Öğrenme ve Öğretme. 1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. and Hyun, H. H. (2005). How to Design and Evaluate Research in Education with PowerWeb. 6. Edition, McGraw-Hill, New York.
- Gerber, B. L., Marek, E. A. and Cavallo, A. M. (2001). Development of an Informal Learning Opportunities Assay. *International Journal of Science Education*, **23**: 569-583.
- Godwin-Jones, R. (2004). Language in Action: From Webquests to Virtual Realities. *Language Learning and Technology*, **8**: 9-14.
- Gökalp, Z. (1992).Terbiyenin Kültürel ve Sosyal Temelleri I (Hazırlayan: Rıza Kardaş). 1. Baskı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de Eğitim Teknolojileri Araştırmalarındaki Eğilimler: 2000-2009 Dönemi Makalelerinin İçerik Analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, **12**: 177-199.
- Greenhow, C. (2009). Tapping the Wealth of Social Networks for Professional Development. *Learning and Leading with Technology*, **36**: 10-11.
- Grosseck, G. and Holotescu, C. (2008). Can We use Twitter for Educational Activities. In 4th International Scientific Conference, Bucharest, Romania, 17-18 Apri, 343-352.

- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. XV. Türkiye’de İnternet Konferansı, İstanbul Teknik Üniversitesi İstanbul, 2-4 Aralık, 242-343.
- Gülseçen, S., Gürsul, F., Bayrakdar, B., Çilengir, S. ve Canım, S. (2010). Yeni Nesil Mobil Öğrenme Aracı: Podcast. XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi, Muğla, 10-12 Şubat, 787-792.
- Gültekin, M. (2013). Milli Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Sonuçları: Velilerin Bakış Açısından Fatih Projesi'nin Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **2013**: 195-216.
- Gündüz, Ş. ve Özdiñ, F. (2008). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin İnternet Özyeterlikleri. In 8th International Educational Technology Conference, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 6-9 May.
- Güngördü, E. (2002). Coğrafya’da Öğretim Yöntemleri. İlkeler ve Uygulamalar. 1. Baskı Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Halis, İ. (2002). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. 1. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.
- Hamid, S., Chang, S. and Kurnia, S. (2009). Identifying the Use of Online Social Networking in Higher Education. Same Places, Different Spaces. Proceedings Ascilite Auckland, 419-422.
- Hançerlioğlu, O. (1992). Türk Dili Sözlüğü. 1. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Holotescu, C. and Grosseck, G. (2010). Learning to Microblog and Microblogging to Learn. A Case Study on Learning Scenarios in a Microblogging Context. In The 6th International Scientific Conference eLearning and Software for Education Bucharest, Romania, 15-16 April, 365-374.

Horozcu, Ü. ve Arıkan, A.(2015). Akademik Danışmanlık ve Araştırma Teknikleri Ders Notları.

http://ismailbadatli.com.tr/attachments/File/ARAS_TIRMA_TEKNI_KLERI_VE_AKADEMI_K_DANIS_MANLIK_DERS_NOTU.pdf, 15.08.2018

Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 Araçlarından Haberdarlığı, Kullanım Sıklıkları ve Amaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7: 603-634.

Işık, A. H., Özkara, O. ve Güler, İ. (2011). Mobil Öğrenme ve Podcast. XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, İnönü Üniversitesi, Malatya, 2-4 Şubat, 861-866.

Ikpeze, C. H. and Boyd, F. B. (2007). Web-Based Inquiry Learning: Facilitating Thoughtful Literacy with WebQuests. *The Reading Teacher*, 60: 644-654.

İlhan, A. (2011). Matematik Eğitimi Araştırmalarında Tematik ve Metodolojik Eğilimler: Uluslararası bir Çözümleme. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

İşçi, S. (2013). Türkiye’de Eğitim Yönetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik, Metodolojik ve İstatistiksel Açidan İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

İşman A. ve Hamutoğlu, N.B. (2013). Sosyal Ağların Eğitim-Öğretim Sürecinde Kullanılması İle İlgili Karma Öğrenme Öğrencilerinin Görüşleri, Sakarya Üniversitesi Örneği. *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education*, 2: 61-67.

- Jham, B. C., Duraes, G. V., Strassler, H. E. and Sensi, L. G. (2008). *Joining the podcast revolution. Journal of Dental Education*, **72**: 278-281.
- Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K. and Chew, E. (2010). Get out of MySpace!. *Computers and Education*, **54**: 776-782.
- Kahl, J. D. and Berg, C. A. (2006). Acid Thunder: Acid Rain and Ancient Mesoamerica. *The Social Studies*, **97**: 134-136.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri ve Analitik Hata Tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, **1**: 49-71.
- Karal, H. ve Kokoç, M. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Turkish Journal of Computer and mathematics Education (Turcomat)*, **1**: 251-263.
- Karalar, H. ve Özdemir, S. (2013). Anlamsal Web Temelli Öğretimde Yönlendirmenin Kazanıma ve Kalıcılığa Etkisi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, **1**: 1-16.
- Karaman, S., Yıldırım, S. ve Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 Yaygınlaşıyor: Web 2.0 Uygulamalarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Araştırmalar ve Sonuçları. XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara, 22-23 Aralık, 35-40.
- Karasar, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 26. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Karasar, S. (2004). Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri-İnternet Ve Sanal Yüksek Eğitim. TOJET: *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, **3**: 117-125.

- Karasar, N. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler. 33. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kayaduman, H., Sırakaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde Fatih Projesinin Öğretmenlerin Yeterlik Durumları Açısından İncelenmesi. *Akademik Bilişim*, **11**: 123-129.
- Kelly, R. (2000). Working with WebQuests: Making the Web Accessible to Students with Disabilities. *Teaching Exceptional Children*, **32**: 4-13.
- Kesim, E. ve Agaoglu, E. (2007). A Paradigm Shift in Distance Education: Web 2.0 and Social Software. *Turkish Online Journal of Distance Education*, **8**: 66-75.
- Keyifli, Ş. (2013). Eğitim ve Din Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, **13**: 31-54.
- Kılıç, C. (2010). İlköğretim Okullarında (devlet-özel) ve Dershanelerde Görev Yapan Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Kullandıkları Öğretim Yöntem ve Teknikleriyle İlgili Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kim, W., Jeong, O. R. and Lee, S. W. (2010). On Social Web sites. *Information Systems*, **35**: 215-236.
- Kobak, K. ve Biçer, S. (2008). Facebook Sosyal Paylaşım Sitesinin Kullanım Nedenleri. In 8th International Education Technology Conference (Vol. 568).
- Köseoğlu, Ö. (2012). Sosyal Ağ Sitesi Kullanıcılarının Motivasyonları: Facebook Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, **7**: 58-81.

- Kurt, A., Kuzu, A., Dursun, Dursun, Ö., Güllepınar, F. ve Gültekin, M. (2013). FATİH projesinin pilot uygulama sürecinin değerlendirilmesi: Öğretmen görüşleri. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, **1**: 1-23.
- Kurtuluş, A., Ada, T. ve Yanık, H. B. (2014). Bir Ortaokul Matematik Öğretmeninin Webquestin Uygulamasına Yönelik Görüşü. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, **2**: 87-106.
- Kümbetoglu, B. (2005). Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Arastırma. 1. Baskı, Baglam Yayıncılık, İstanbul.
- Kwon, O. and Wen, Y. (2010). An Empirical Study of the Factors Affecting Social Network Service Use. *Computers in Human Behavior*, **26**: 254-263.
- Lambić, D. (2016). "Correlation Between Facebook Use for Educational Purposes and Academic Performance of Students". *Computers in Human Behavior*, **61**: 313-320.
- March, T. (2000). " WebQuests 101": Tips on Choosing and Assessing WebQuests. *Multimedia Schools*, **7**: 55-58
- Mayfield, A. (2008). What is Social Media, An e-book by Antony Mayfield from iCrossing.
https://www.icrossing.com/uk/sites/default/files_uk/insight_pdf_files/What%20is%20Social%20Media_iCrossing_ebook.pdf, 28.09.2018
- Mayring, P. (2011). Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş.(Çev. Gümüş, A. ve Durgun, M. S.). 1. Baskı, Bilgesu Yayıncılık, Ankara.
- Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Mccool, L. B. (2011). The Pedagogical Use of Twitter in the University Classroom. A thesis, Iowa State University, Ames, Iowa.
- Merriam, S. B. (2015). Nitel araştırma. Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber. (Çev. Editörü: Selahattin Turan). 3. Baskı, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Mokhtar, F. A. (2017). Recognizing Possible Limitations of E-Learning Through Edmodo. Proceedings of the Icecrs. International Seminar on Generating Knowledge Through Research, Universiti Utara Malaysia, Malaysia, 25-27 October, 243-252.
- Munoz, C. L. ve Towner T. L. (2009). Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom. Society for Information Technology and Teacher Education conference in Charleston, USA, 2 March, 2623-2627
- Nee, C. (2014). The Effect of Educational Networking on Students' Performance in Biology. In TCC Worldwide Online Conference, TCCHawaii, 17 February, 73-97.
- Neumann, M., O'murchu, I., Breslin, J., Decker, S., Hogan, D. and Macdonail, C. (2005). Semantic social network portal for collaborative online communities. *Journal of European Industrial Training*, **29**: 472-487.
- Odabaşı, H. F., Mısırlı, Ö., Günüş, S., Timar, Z. Ş., Ersoy, M., Som, S. and Erol, O. (2012). Eğitim için yeni bir ortam: Twitter. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, **2**: 89-103.
- Onat, F. and Alikılıç, A. (2008). Sosyal Ağ Sitelerinin Reklam ve Halkla İlişkiler Ortamları Olarak Değerlendirilmesi. *Journal of Yaşar University*, **3**: 1111-1143.
- Ozan, C. and Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, **4**: 116-136.

- Öncel, Ü. (2012). Sosyal Medyanın Kısa Tarihi.(Erişim: <https://webrazzi.com/2012/10/22/sosyal-medyanin-kisa-tarihi-infografik/>, 28.06.2018
- Özata, Z. ve Öztaşkın, A. (2005): “Pazarlama Dünyası Blogsfer’i Keşfetti: Büyük Bir Değişimin İlk Adımları”. *Pazarlama ve İletişim Kültürü Dergisi (Pİ)*, **4**: 36-38
- Özçelik, D. A.(1992). Eğitim Programları ve Öğretimi. 3. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Özerbaş, M. A. (2012). WebQuest Öğrenme Ortamının Öğrencilerin Akademik Başarı ve Tutumlarına Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, **13**: 299-315
- Özgür, H. (2013). Sosyal Ağların Benimsenmesi ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **169**: 181-192.
- Özkan, H. H. (2006). Popüler Kültür ve Eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, **14**: 29-38.
- Özmen, F., Aküzüm, C. ve Sünkür, M. (2012). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. *Education Sciences*, **7**: 496-506.
- Öztürk, M. F. ve Talas, M. (2015). Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi. *Journal Of World Of Turks /Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, **7**: 101-120.
- Öztürk, E., Şener, G. ve Süher, H. K. (2016). Sosyal Medya Çağında Ürün Yerleştirme: Instagram ve Instabloggerlar Üzerine Bir İçerik Analizi. *Global Media Journal TR Edition*, **6**: 355-386.
- Paliktzoglou, V. and Suhonen, J. (2014). Microblogging in Higher Education: The Edmodo Case Study Among Computer Science Learners in Finland. *Journal of Cases on Information Technology (JCIT)*, **16**: 39-57.

- Parlatır, İ., Gözaydın, N., Zülfikar, H., Aksu, B. T., Türkmen, S. ve Yılmaz, Y. (1998). Türkçe Sözlük. 9. Basım, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri. Çev. M. Bütün ve SB Demir). 3. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Pempek, T.A., Yermolayeva, M.A. and Calvert, S.L. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, **30**: 227-238.
- Polat, G. (2010). Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalında Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Polat, M. ve Arabacı, İ. B. (2014). Eğitimde Açık Liderlik ve Sosyal Ağlar. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, **6**: 257-275.
- Pollara, P. and Zhu, J. (2011, March). Social Networking and Education: Using Facebook As An Edusocial Space. In Society for Information Technology and Teacher Education International Conference, Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), 17 February, 3330-3338.
- Preeti, M. (2009). Use of Social Networking in a Linguistically and Culturally Rich India, *The International Information and Library Review*, **41**: 129-136.
- Punch, K. F. (2014). Sosyal Araştırmalara Giriş-Nicel ve Nitel Yaklaşımlar (D. Bayrak, B. Aslan and Z. Akyüz, Çev.). 3. Baskı, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Sağlam, U. G. (2011). 6-7-8. Sınıf Matematik Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem/ Teknik ve Materyallerine İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Saracaloğlu, A. S. ve Karasakaloğlu, N. (2011). Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimde Kullandıkları Yöntem ve Tekniklere İlişkin Görüşleri, *İlköğretim Online*, **10**: 951-960.
- Sarsar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **11**: 418-431.
- Sansar, S. B. (2010). Okul Öncesi Öğretmenlerin Fen Öğretimine Yönelik Tutumları ile Fen Etkinliklerinde Kullandıkları Yöntemler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Scherer, K. (1997). College Life Online of College Life and Development. *Healthy and Unhealthy Internet use Journal*, **38**: 655-665.
- Seferoğlu, S. S. (2009). İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve Yöneticilerin Bakış Açıları. Akademik Bilişim, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, 11-13 Şubat 2009. 1-6.
- Selwyn, N. (2007). Screw Blackboard... Do It on Facebook!': An Investigation of Students' Educational use of Facebook. Poke 1.0. Facebook Social Research Symposium, University of London, UK, 15 November, 2-23.
- Sevindik, T. (2006). "Akıllı Sınıfların Yükseköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarı ve Tutumlarına Etkisi".Yayımlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Sezer, N. ve Yılmaz Sert, N. (2013). Online Medya Okuryazarlığının Yetişkinler İçin Önemi" Online Haber Sitelerindeki Bannerlara Yönelik Bir İnceleme". *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*, **4**: 63-78.

- Shockney, R. (2013). Measuring Effectiveness of a Social Networking Site in a Middle School. Thesis, California State University San Marcos.
- Sidekli, S. ve Avaroğulları, M. (2013). Facebook: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Bir Yöntem. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, **2**: 145-154.
- Skiba, D.J., (2007). Emerging Technology Center: Nursing Education 2.0: YouTube. *Nursing Education Perspectives*, **28**: 100-102.
- Snodgrass, S. (2011). Wiki Activities in Blended Learning for Health Professional Students: Enhancing Critical Thinking and Clinical Reasoning Skills. *Australasian Journal of Educational Technology*, **27**: 563-580.
- Stevenson, M. P. and LIU, M. (2010). Learning a Language with Web 2.0: Exploring the Use of Social Networking Features of Foreign Language Learning Websites. *Calico Journal*, **27**: 233-259.
- Şahin, T.Y. ve Yıldırım, S. (1999). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. 1. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Şendağ, S. (2008). Web'de Yeni Eğilimler: Öğrenme Ortamlarına Entegrasyonu. 8.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 995-1001.
- Şener, G. (2010). Sosyal Ağlarda Kimlik ve Cemaat. *Mostar Dergi*, **1**: 62-67.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbullut, Y. ve Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki Eğitim Teknolojisi Araştırmalarında Güncel Eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **19**: 439-458

- Şimşek, A., Özdamar, N., Uysal, Ö., Kobak, K., Berk, C., Kılıçer, T. ve Çiğdem, H. (2009). İkibinli Yıllarda Türkiye’deki Eğitim Teknolojisi Araştırmalarında Gözlenen Eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, **9**: 115-120.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, **17**: 851-870
- Tiryaki, O. (2014). Bilimsel Yayın Hazırlama Teknikleri. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, **2**: 143-155.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ. C. ve Bilici, A. (2013). Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO deneyimi. Akademik Bilişim Konferansı, Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 23-25 Ocak, 28-30.
- Tosun, N. (2006). Bilgisayar Destekli ve Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemlerinin, Öğrencilerin Bilgisayar Dersi Başarısı ve Bilgisayar Kullanım Tutumlarına Etkisi: “Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği”. Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne.
- Trust, T. (2017). Motivation, Empowerment, and Innovation: Teachers’ Beliefs About How Participating in the Edmodo Math Subject Community Shapes Teaching and Learning. *Journal of Research on Technology in Education*, **49**: 16-30.
- Türkan, M. (2015). Türkiye’de Din Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmaların İçerik ve Yöntem Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- Türkmenoğlu, H. (2014). Teknoloji İle Sanat İlişkisi ve Bir Dijital Sanat Örneği Olarak Instagram. *Ulakbilge*, **2**: 87-100.
- Uluçay, Ö. N. (2017). Görsel Tasarım Eğitiminde Sosyal Medyanın Kullanımı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, **54**: 372-379.

- Varol, N. (1997). Bilgisayar Destekli Eğitim, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslararası Eğitim Sempozyumu, Fırat Üniversitesi, Elazığ, 24-26 Eylül, 138-145.
- Vidoni, K. L. and Maddux, C. D. (2002). WebQuests: Can They Be Used to Improve Critical Thinking Skills in Students?. *Computers in the Schools*, **19**: 101-117.
- Vural, Z. ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, **5**: 3348-3382.
- Yağcı, Y. (2011). Web Teknolojisinde Yeni Bilgi Fırtınası: Web 3.0. Bilgi Çağında Varoluş: “Fırsatlar ve Tehditler” Sempozyumu, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul, 01-02 Ekim, 138-147.
- Yağmur, A. (2009). İstihdam Edilebilirlik Açısından Eğitim-İstihdam İlişkisi: Konya Bölgesi İmalat Sanayi Örneği. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yanpar, T. ve Yıldırım, S. (1999). Instructional Technologies and Material Design. Ankara: Anı Publishing House. 1. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Yellowlees, P. M. and Marks, S. (2007). Problematic Internet Use or Internet Addiction?. *Computers in Human Behavior*, **23**: 1447-1453.
- Yeniçiftçi, N. T. (2016). Halkla İlişkiler Aracı Olarak Instagram: Sosyal Medya Kullanan 50 Şirket Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, **9**: 92-115.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Amaçları ve Karşılaştıkları Sorunlar/Teachers' Aim in Using Teaching Methods and Problems They Encounter. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **17**: 163-188.

- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, **23**: 7-12.
- Yıldırım, S. ve Bahar, H. H. (2008). Eğitim Fakültesi öğrencileri ile Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin İnternete Karşı Tutumları (Erzincan Üniversitesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, **20**: 653-663.
- Yıldırım, N. ve Özmen, B. (2012). Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanımı. *Education Sciences*, **7**: 288-295.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 9. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldız, A. K. (2012). Sosyal Paylaşım Sitelerinin Dijital Yerlilerin Bilgi Edinme ve Mahremiyet Anlayışına Etkisi. *Bilgi Dünyası*, **13**: 529-542.
- Yılmaz, M. (2005). İlköğretim 7. Sınıflarda Simetri Konusunun Öğretiminde Eğitim Teknolojilerinin Başarı ve Tutuma Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, İ., Ulucan, H. ve Pehlivan, S. (2010). Beden Eğitimi Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Düşünceleri. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, **11**: 105-118.
- Yiğit, B. (1997). Eğitim Bilimine Giriş. 1. Baskı, Kariyer Matbaacılık, Ankara.
- Yu, H. (2007). Blogging Everyday Life in Chinese Internet Culture. *Asian Studies Review*, **31**: 423-433.

Yücedağ, T. (2010). 2000-2009 Yılları Arasında Matematik Eğitimi Alanında Türkiye'de Yapılan Çalışmalarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

We Are Social, (2017). Dünyada 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar Raporu. <https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview>, 12.08.2018.

We Are Social, (2017). Türkiye’de 2017 Yılı En Çok Kullanılan Sosyal Platformlar Raporu. <https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview>, 12.08.2018.

Weber, A. (2012). Considerations for Social Network Site (SNS) Use in Education. *International Journal of Digital Information and Wireless Communications (IJDWC)*, 2: 306-321.

Williams, J. B. and Jacobs, J. (2004). Exploring The Use of Blogs as Learning Spaces in The Higher Education Sector. *Australasian Journal of Educational Technology*, 20: 232-247.

Wimmer, R. D. and Dominick, J. R. (2006). Mass Media Research: An Introduction. 10. Edition, Thomas Wadsworth, CA.

İnternet Kaynakları

1. <http://www.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=24862>, 04.04.2018
2. <http://www.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=24862>, 28.05.2018
3. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18660>, 10.06.2018
4. <http://www.dijitalajanslar.com/sosyal-medya-tarihcesi/>, 20.07.2018
5. <https://sosyalaglarim1.wordpress.com/2014/05/29/facebook-ne-zaman-kuruldu-facebook-kurulus-tarihi/>, 22.07.2018
6. <https://www.slideshare.net/misteroo/facebook-analysis-and-study>, 05.08.2018
7. <https://www.brandingturkiye.com/twitter-tarihi-twitter-nedir-nasil-kullanilir-ne-ise-yarar/>, 15.08.2018

8. <https://www.onlineuniversities.com/>, 19.09.2018
9. <https://serc.carleton.edu/index.html>, 25.09.2018

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Sibel DUMAN
Doğum Yeri ve Tarihi : Turgutlu - 02.02.1980
Yabancı Dili : İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta) : (505) 303 74 83 / dumansibel45@gmail.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Turgutlu Anadolu Lisesi (1990-1994)
: Turgutlu Lisesi, (1994-1997)

Lisans : Süleyman Demirel Üniversitesi Teknik Eğitim
Fakültesi Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği
Elektronik Bilgisayar Eğitimi, (1997-2001)

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yılı : 2001/2004-Uşak Sultan Halil Ticaret Meslek
Lisesi
: 2004/2005-Uşak Endüstri Meslek Lisesi
: 2005/2005-Manisa Ticaret Meslek Lisesi
: 2005/2017-Manisa Turgutlu Hasan Ferdi Turgutlu
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
: 2017/..Manisa Turgutlu Zübeyde Hanım Mesleki
ve Teknik Anadolu Lisesi

EKLER

Ek 1. Yapılan Akademik Çalışmaları İnceleme Formu

1. Yapılan çalışmanın türü?

1. Yüksek Lisans Tezi
2. Doktora Tezi
3. Akademik Makale

2. Yapılan çalışmanın yılı?

1. 2009	6. 2014
2. 2010	7. 2015
3. 2011	8. 2016
4. 2012	9. 2017
5. 2013	

3. Yapılan çalışmanın yazıldığı üniversite?

1. Adnan Menderes Üniversitesi	23. Süleyman Demirel Üniversitesi
2. Ankara Üniversitesi	24. Selçuk Üniversitesi
3. Atatürk Üniversitesi	25. Kilis 7 Aralık Üniversitesi
4. Anadolu Üniversitesi	26. Karadeniz Teknik Üniversitesi
5. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	27. Kastamonu Üniversitesi
6. Ahi Evran Üniversitesi	28. Kırıkkale Üniversitesi
7. Adıyaman Üniversitesi	29. Pamukkale Üniversitesi
8. Afyon Kocatepe Üniversitesi	30. Niğde Üniversitesi
9. Başkent Üniversitesi	31. Necmettin Erbakan Üniversitesi
10. Bartın Üniversitesi	32. Marmara Üniversitesi
11. Balıkesir Üniversitesi	33. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
12. Bilkent Üniversitesi	34. Mustafa Kemal Üniversitesi
13. Çanakkale Üniversitesi	35. İstanbul Aydın Üniversitesi
14. Çukurova Üniversitesi	36. İstanbul Üniversitesi
15. Dokuz Eylül Üniversitesi	37. İstanbul Teknik Üniversitesi

16. Ege Üniversitesi	38. Ortadoğu Teknik Üniversitesi
17. Fırat Üniversitesi	39. Osmangazi Üniversitesi
18. Gazi Üniversitesi	40. THK Üniversitesi
19. Gaziantep Üniversitesi	41. Trakya Üniversitesi
20. Gaziosmanpaşa Üniversitesi	42. Uludağ Üniversitesi
21. Hacettepe Üniversitesi	43. Yıldız Teknik Üniversitesi
22. Sakarya Üniversitesi	

4. Yapılan çalışmanın amacı belirtilmiş midir?

1. Evet
2. Hayır

5. Yapılan çalışmanın önemi belirtilmiş midir?

1. Evet
2. Hayır

6. Yapılan çalışmada anahtar kelime verilmiş mi?

1. Var
2. Yok

7. Yapılan çalışmada hipotez oluşturulmuş mu?

1. Evet
2. Hayır

8. Yapılan çalışmada problem cümlesi belirtilmiş midir?

1. Evet
2. Hayır

9. Yapılan çalışmada sayıltı belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

10. Yapılan çalışmada sınırlılık belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

11. Yapılan çalışmanın yöntemi nedir?

1. Nitel	3. Karma
2. Nicel	4. Belirtilmemiş

12. Yapılan çalışmanın modeli?

1. Deneysel	7. Eylem Araştırması
2. Yarı Deneysel	8. Yakınsak Paralel Desen
3. Durum Çalışması	9. Gömülü Desen
4. Tarama	10. Olgu Bilim Deseni
5. İlişkisel Tarama	11. Karma
6. Nedensel Karşılaştırma	12. Belirtilmemiş

13. Yapılan çalışmanın evreni belirtilmiş midir?

1. Evet
2. Hayır

14. Yapılan çalışmanın örneklem seçimi hangi yolla yapılmıştır?

1. Rastgele Örneklem	2. Uygun Örneklem	3. Belirtilmemiş

15. Yapılan çalışmanın örneklem sayısı?

- 1.0-50
- 2.51-100
- 3.101-150
- 4.151-200
- 5.201 ve üzeri
- 6.Belirtilmemiş

16. Kullanılan veri toplama teknikleri/araçları?

1. Anket	9. Başarı Testi + Ölçek
2. Ölçek	10. Ölçek + Görüşme Formu
3. Başarı Testi	11. Gözlem + Görüşme Formu
4. Görüşme Formu	12. Ağ Günlüğü Oluşturma
5. Anket + Görüşme Formu	13. Veri Tabanı Kayıtları + Rapor
6. Anket + Ölçek	14. 2'den fazla veri toplama aracı
7. Anket + Veri Tabanı Kayıtları	15. Belirtilmemiş
8. Başarı Testi + Görüşme Formu	

15. Kullanılan veri çözümleme teknikleri?

1. t Testi	12. t + Korelasyon
2. Frekans/Yüzde	13. İçerik Analizi + Betimsel Analiz
3. İçerik Analizi	14. t + Ancova
4. Betimsel Analiz	15. Frekans/Yüzde + Anova
5. Mancova	16. Frekans/Yüzde + İçerik Analizi
6. Ancova	17. Frekans/Yüzde + Ki-Kare
7. Ki-Kare	18. Açıklayıcı Doğrulamalı Faktör Analizi
8. Kovaryans Analizi	19. 2'den Fazla Çözümleme Aracı
9. Anova	20. Whitney U Mann
10. t + İçerik Analizi	21. Belirtilmemiş
11. t + Anova	

16. Konu edilen eğitim kademesi?

1. İlköğretim	4. Üniversite	7. Belirtilmemiş
2. Ortaöğretim	5. Öğretmen/İdareci	
3. Lise	6. Karma	

17. Yapılan çalışmanın geçerlilik çalışması yapılmış mı?

1. Evet
2. Hayır

18. Yapılan çalışmanın güvenilirlik çalışması yapılmış mı?

1. Evet
2. Hayır

19. Kullanılan ölçüm araçlarının geçerlilik türü?

1. İçerik Geçerliliği
2. Yapı Geçerliliği
3. Belirtilmemiş

20. Kullanılan ölçüm araçlarının güvenilirlik türü?

1. Cronbach Alfa
2. KR20-KR21
3. Test retest+Cronbach Alfa
4. KR20+Cronbach Alfa
5. Belirtilmemiş

21. Yapılan çalışmada öğretimsel uygulama belirtilmiş midir?

1. Evet
2. Hayır

22. Araştırmanın amacı kapsayacak özet belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

23. Araştırmanın yöntemi kapsayacak özet belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

24. Araştırmanın sonucu kapsayacak özet belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

25. Araştırmada pilot çalışma yapılmış mıdır?

1. Evet
2. Hayır

26. Sonuç belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

27. Öneriler belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

28. Yararlanılan ulusal kaynak sayısı?

1. 0-50
2. 51-100
3. 101-150
4. 151-200
5. 201 ve üzeri

29. Yararlanılan uluslararası kaynak sayısı?

1. 0-50
2. 51-100
3. 101-150
4. 151-200
5. 201 ve üzeri

30. Kullanılan ders planı ya da materyal durumu belirtilmiş mi?

1. Evet
2. Hayır

31. Araştırmanın konusu?

1. Webquest	7. Web-Log
2. Facebook	8. Twitter
3. Podcast	9. Viki
4. Edmodo	10. Web-2.0
5. Blog	11. Sosyal Ağ
6. Youtube	

Ek 2. Araştırma Evreni Olarak Kullanılan Tezlerin Listesi

NO	ÇALIŞMANIN TÜRÜ	ÇALIŞMANIN ADI	YILI	YAPILDIĞI ÜNİVERSİTE
1	Yüksek Lisans Tezi	5E Öğrenme Modeli İle Desteklenmiş Webquest Ortamlarının Öğrencilerin Başarı ve Memnuniyetlerine Etkisi	2012	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
2	Yüksek Lisans Tezi	6.Sınıf Bilişim Teknolojileri Dersinde Ağ Araştırması (Webquest) Aracı Kullanarak Oluşturulan Eğitim Ortamının Akademik Başarı ve Derse Karşı Olan Tutuma Etkisi	2010	Gazi Üniversitesi
3	Doktora Tezi	Ağ-Araştırmaları Temelli Öğretimin Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kuvvet ve Hareket Konusundaki Başarısı ve Kuvvet Harekete Karşı Tutumu Üzerine Etkisi	2011	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
4	Doktora Tezi	Ağsal Öğrenme Ortamlarında Sosyal Ağ Yapısı Ve Sosyal Olabilmenin Öğrenci Bağlılığı Üzerindeki Etkisi	2014	Hacettepe Üniversitesi

5	Yüksek Lisans Tezi	Araştırmaya Dayalı Öğrenme Topluluğu Modeli İle Öğretmen Adaylarının Öğrenme Ortamı Olarak Facebook Kullanımı	2012	Necmettin Erbakan Üniversitesi
6	Yüksek Lisans Tezi	Bilişim Teknolojileri Dersi İçin Tasarlanan Bir Ağ Araştırması (Webquest) Etkinliğinin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi	2010	Balıkesir Üniversitesi
7	Yüksek Lisans Tezi	Çevrimiçi Sosyal Ağların Yabancı Dil Eğitimi Destekleme Potansiyeli: Facebook Örneği	2014	Anadolu Üniversitesi
8	Yüksek Lisans Tezi	Derslerde Web Günlüğü ve Viki'nin Kullanımı İle İlgili Üniversite Öğrencilerinin Görüşlerinin Karşılaştırılması	2009	Hacettepe Üniversitesi
9	Yüksek Lisans Tezi	Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri	2016	Afyon Kocatepe Üniversitesi
10	Yüksek Lisans Tezi	Eğitsel Sosyal Medya Platformları Ve Edmodo Örnek Uygulaması	2016	Necmettin Erbakan Üniversitesi
11	Yüksek Lisans Tezi	Farklı Liselere Devam Eden Ergenlerin Facebook Bağlanma Stratejileri ve Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2016	İstanbul Aydın Üniversitesi

12	Doktora Tezi	Fen Eğitiminde Harmanlanmış Öğrenme ve Sosyal Medya Destekli Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı, Motivasyon, Tutum ve Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkisi	2013	Marmara Üniversitesi
13	Yüksek Lisans Tezi	Genel Kimya Dersinin Webquest Ve Wiki Uygulamaları Desteğiyle İşlenmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri	2013	Ege Üniversitesi
14	Yüksek Lisans Tezi	İlköğretim 6. Sınıf Fen Öğretiminde Webquest Tekniğinin Öğrenci Başarı ve Tutumuna Etkisinin İncelenmesi	2009	Uludağ Üniversitesi
15	Yüksek Lisans Tezi	İlköğretim Öğrencilerinin Facebook Tutumları İle Akademik Erteleme Davranışları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi	2013	Marmara Üniversitesi
16	Yüksek Lisans Tezi	İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Eğitici Podcastler Hakkındaki Algıları	2015	Bilkent Üniversitesi

17	Yüksek Lisans Tezi	Matematik Öğretmen Adaylarının Webquest Etkinliklerinde İlişkilendirmelere Yer Verme Düzeyleri ve Sürece İlişkin Görüşleri	2013	Balıkesir Üniversitesi
18	Yüksek Lisans Tezi	Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal Ağlardan Facebook’u Genel ve Mesleki Eğitimde Kullanım Amaçları	2012	Sakarya Üniversitesi
19	Yüksek Lisans Tezi	Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medya Sitelerini Eğitsel Kullanım Amaçlarının Değerlendirilmesi	2017	İstanbul Aydın Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi
20	Yüksek Lisans Tezi	Öğretim Elemanlarının Eğitsel Sosyal Ağ Kullanım Deneyimlerinin İncelenmesi: Edmodo Örneği Atatürk Üniversitesi	2017	Atatürk Üniversitesi
21	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook Kullanımları Ve Facebook Bağımlılıkları	2012	Sakarya Üniversitesi
22	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmen Adaylarının Eğitsel Podcastlere Yönelik Görüşleri, Özyeterlilik Algıları ve Durum Kaygıları	2014	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
23	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmen Mesleki Gelişim Aracı Olarak Bir Facebook Grubunun İncelenmesi	2016	Gaziantep Üniversitesi

24	Doktora Tezi	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri	2017	Pamukkale Üniversitesi
25	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Bilgiler Eğitiminde Webquest Kullanımı	2013	Afyon Kocatepe Üniversitesi
26	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Medya Kullanımının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi	2016	Atatürk Üniversitesi
27	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri	2013	Hacettepe Üniversitesi
28	Doktora Tezi	Sosyal Ağ Web Sitelerinin Eğitimde Kullanılması: Facebook Örneği	2011	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
29	Yüksek Lisans Tezi	Twitter'ın İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Yazma Becerilerinin Gelişimi Üzerindeki Etkileri	2017	Çukurova Üniversitesi
30	Yüksek Lisans Tezi	Viki Ortamında Yapılan Grup Çalışmalarında Yazar Katkısının Belirlenmesi İçin Veritabanı Analiz Aracı Ve Değerlendirme Yönteminin Geliştirilmesi	2009	Hacettepe Üniversitesi

31	Yüksek Lisans Tezi	Web Macerasına İlişkin Öğrenci Görüşleri: İngilizce Yabancı Dil Sınıfında Örnek Olay İncelemesi	2011	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
32	Yüksek Lisans Tezi	Üniversite Kütüphanelerinde Web 2.0 Araçlarının Kullanımı	2013	Hacettepe Üniversitesi
33	Yüksek Lisans Tezi	Webquest (Web Macerası) Öğretim Yönteminin Türkçe Dersindeki Akademik Başarı Ve Tutuma Etkisi	2009	Atatürk Üniversitesi
34	Yüksek Lisans Tezi	Webquest Destekli Eleştirel Düşünme Eğitiminin Türk İngilizce Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilim Seviyeleri Ve İngilizce Yazma Becerilerine Etkileri	2015	Marmara Üniversitesi
35	Yüksek Lisans Tezi	Webquest(Web Macerası) Öğrenme Yönteminin Türk Edebiyatı Dersindeki Akademik Başarıya Etkisi	2017	Balıkesir Üniversitesi
36	Doktora Tezi	Webquest Destekli İşbirlikli Öğrenme Yaklaşımının Öğrenme Ürünlerine Etkisi	2014	Gazi Üniversitesi
37	Yüksek Lisans Tezi	Webquest Destekli Matematik Öğretiminin Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi	2011	Süleyman Demirel Üniversitesi

38	Yüksek Lisans Tezi	Webquest Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Yaratıcı Düşünme Beceri ve Motivasyon Düzeylerine Etkisi	2011	Gazi Üniversitesi
39	Yüksek Lisans Tezi	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi	2015	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
40	Yüksek Lisans Tezi	Yabancı Dil Öğretmeni Eğitiminde Yapılandırmacı Yaklaşım Çerçevesinde Podcast Kullanımı	2014	Çukurova Üniversitesi
41	Yüksek Lisans Tezi	Yansıtıcı Soru Temelli Wiki Ortamlarının Öğrencilerinin Üst Bilgi Becerilerine Etkisi	2016	Pamukkale Üniversitesi
42	Yüksek Lisans Tezi	Youtube'taki İngilizce Şarkıların Çocuklara Kelime Öğretiminde Kullanımı	2014	Gazi Üniversitesi
43	Yüksek Lisans Tezi	Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri İçin Bir E-Mentorluk Uygulamasının Tasarımı ve Etkileri	2015	Hacettepe Üniversitesi
44	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmen, Öğretmen Adayı ve Öğrencilerin Sosyal Ağları Benimseme Süreçleri ve Kullanım Amaçlarının İncelenmesi	2014	Hacettepe Üniversitesi

45	Yüksek Lisans Tezi	Web Madenciliği Entegre Edilmiş Semantik Web Tabanlı Öğrenme Ortamlarının Öğrenci Akademik Başarı Ve Tutumlarına Etkisi	2012	Fırat Üniversitesi
46	Yüksek Lisans Tezi	Özel Bir Lisedeki Öğretmen Ve Öğrencilerin Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitim Amaçlı Kullanımına Yönelik Görüşlerinin Karşılaştırılması	2017	Ortadoğu Teknik Üniversitesi
47	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağların Kullanımının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi	2017	Bartın Üniversitesi
48	Yüksek Lisans Tezi	Fen Ve Teknolojii Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasına İlişkin Görüşleri	2015	Adıyaman Üniversitesi
49	Doktora Tezi	Çevrimiçi Yansımali Etkileşimler: Endüstriyel Tasarım Stüdyo Dersinde İletişimi Desteklemek İçin Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanımı	2013	İstanbul Teknik Üniversitesi
50	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı	2009	Hacettepe Üniversitesi

51	Yüksek Lisans Tezi	Açık ve Uzaktan Öğrenmede Etkileşim Aracı Olarak Web 2.0 Teknolojilerinin Kullanımı: Kurumsal Bir Sosyal Ağ Sitesinin Özelliklerinin	2012	Anadolu Üniversitesi
52	Yüksek Lisans Tezi	Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Ve İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Ağları Kullanım Amaçları ve Eğitsel Bağlamda Kullanımları	2012	Karadeniz Teknik Üniversitesi
53	Yüksek Lisans Tezi	Bir Sosyal Ağ Ortamı İle Desteklenen Fizik Dersinin Değerlendirilmesi	2012	Karadeniz Teknik Üniversitesi
54	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağların Öğrenme Aracı Olarak Değerlendirilmesi: Burundi ve Türkiye Karşılaştırması	2013	İstanbul Üniversitesi
55	Yüksek Lisans Tezi	Bir Eğitim Yönetim Sisteminin Sosyal Ağ Bağlamında Kullanılabilirlik Analizi	2013	Gazi Üniversitesi
56	Yüksek Lisans Tezi	İnternet Bağımlılığı ve Sosyal Ağ Kullanım Düzeylerinin Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarıları İle İlişkisinin İncelenmesi	2013	Fırat Üniversitesi
57	Yüksek Lisans Tezi	Bir Eğitsel Oyunun Tasarlanması Ve Facebook Sosyal Ağına Uyarlanması	2014	Gaziosmanpaşa Üniversitesi

58	Yüksek Lisans Tezi	Sınıf Yönetimi İçin Bir Sosyal Ağ Uygulaması Geliştirilmesi	2014	Afyon Kocatepe Üniversitesi
59	Yüksek Lisans Tezi	Meslek Liselerinde Sınıf Yönetiminde Eğitsel Sosyal Ağ Kullanımı	2015	Afyon Kocatepe Üniversitesi
60	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağların Kullanımının Ortaokul Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi	2017	Bartın Üniversitesi
61	Yüksek Lisans Tezi	Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin İnterneti Oyun Ve Sosyal Ağ Amaçlı Kullanmaları İle Akademik Başarılarının Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2015	İstanbul Aydın Üniversitesi
62	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağ Etkileşiminin Örgütsel Zekâ Düzeyine Etkisi	2015	Hacettepe Üniversitesi
63	Yüksek Lisans Tezi	Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Gelişiminde Sosyal Ağların Rolü	2016	Afyon Kocatepe Üniversitesi
64	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmenlerin Sosyal Ağları Kullanım Durumları	2016	İstanbul Aydın Üniversitesi

65	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal Ağ Kuramları Bağlamında Motivasyonun Ortaöğrenim Öğrencilerinin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkileri	2015	Türk Hava Kurumu Üniversitesi
66	Doktora Tezi	Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Entegrasyonunu Sağlamak Amacıyla Yürütülen Sosyal Ağ Destekli Bilişim Teknolojileri Dersinin Etkinliğine İlişkin Bir Durum Çalışması	2015	Mustafa Kemal Üniversitesi
67	Makale	Facebook'un Eğitimde Kullanılması: Muhasebe Eğitiminde Bir Uygulama	2014	Ahi Evran Üniversitesi
68	Makale	Görsel Tasarım Eğitiminde Sosyal Medyanın Kullanımı	2017	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
69	Makale	İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Webquest Kullanımı: Bir Video Örnek Olay Çalışması	2010	Adnan Menderes Üniversitesi
70	Makale	Lise Öğrencilerinin Sosyal Ağ Kullanım Amaçlarının ve Sosyal Ağları Benimseme Düzeylerinin Öğrenci Başarısına Etkisi	2014	Adıyaman Üniversitesi

71	Makale	Ortaokul Matematik Öğretmen Adaylarının Webquestlerde Kullandıkları Bağlamların ve Bu Bağlamlarla Matematik Öğrenme Alanları Arasında Kurdukları İlişkilerin İncelenmesi	2017	Mustafa Kemal Üniversitesi
72	Makale	Öğrenme Ortamı Olarak Sosyal Ağlarda Bulunması Gereken Standartlar	2011	Ankara Üniversitesi
73	Makale	Öğrenme-Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı	2015	Mersin Üniversitesi
74	Makale	Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Destekli Bilimsel İletişimi Kullanmaları Üzerine Nitel Bir Çalışma	2015	Hacettepe Üniversitesi
75	Makale	Facebook: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Bir Yöntem	2013	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
76	Makale	Sosyal Medya Araçlarının Katkıları ve Kullanım Sıklıkları: Öğretmenlik Uygulaması Örneği	2013	Hacettepe Üniversitesi
77	Makale	Sosyal Medyanın Moda Tasarımı Öğrencilerinin Tasarımları Üzerindeki Etkileri: Örnek Bir Uygulama	2016	Selçuk Üniversitesi

78	Makale	Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı	2010	Başkent Üniversitesi
79	Makale	Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği	2014	Sakarya Üniversitesi
80	Makale	Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi	2015	Niğde Üniversitesi
81	Makale	Sosyal Medyanın Öğrenme Süreçlerinde Kullanımı: Ters-Yüz Edilmiş Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Öğrenen Görüşleri	2015	Çukurova Üniversitesi
82	Makale	Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Amaçları ve Bu Sitelerin Eğitimlerinde Kullanılması ile İlgili Görüşleri	2012	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
83	Makale	Üniversite Öğrencilerinin Web 2.0 Teknolojileri Kullanma Durumları, Beceri Düzeyleri ve Eğitsel Olarak Faydalanma Durumları	2013	Dokuz Eylül Üniversitesi
84	Makale	Video Paylaşım Sitelerinin Eğitsel Amaçlı Kullanımı	2012	Fırat Üniversitesi
85	Makale	Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Üzerindeki Etkileri ve Örnek Bir Öğrenme Yaşantısı	2010	Afyon Kocatepe Üniversitesi

86	Makale	Web 2.0 Yeniliklerinin Eğitimde Kullanımı: Bir Facebook Eğitim Uygulama Örneği	2010	Fırat Üniversitesi
87	Makale	Webquest (Web Macerası) Öğrenme Yönteminin Türkçe Dersindeki Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi	2012	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
88	Makale	WebQuest Destekli Matematik Öğretiminin Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi	2017	Süleyman Demirel Üniversitesi
89	Makale	WebQuest Öğrenme Ortamının Öğrencilerin Akademik Başarı ve Tutumlarına Etkisi	2012	Gazi Üniversitesi
90	Makale	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Facebook Üzerinden Sözcük Öğretimi	2015	Marmara Üniversitesi
91	Makale	Yeni Eğitim Paradigması Olarak E-Öğrenme 2.0 ve Satış Elemanlarının Eğitiminde Kullanımı	2010	Afyon Kocatepe Üniversitesi
92	Makale	Yeni Nesil Mobil Öğrenme Aracı: Podcast	2010	İstanbul Üniversitesi
93	Makale	Edmodo: Eğitsel Sosyal Ağ Sitesi, Edmodo: Educational Social Network	2014	Ahi Evran Üniversitesi

94	Makale	Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medyayı Eğitim-Öğrenim Amaçlı Kullanımı	2016	Gazi Üniversitesi
95	Makale	Eğitim Süreçlerinde Sosyal Ağların Kullanımı: Bir MYO Deneyimi	2013	Gazi Üniversitesi
96	Makale	Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersinde Facebook Kullanımına İlişkin Görüşleri	2015	Anadolu Üniversitesi
97	Makale	Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı	2011	Anadolu Üniversitesi
98	Makale	Eğitim için Yeni Bir Ortam: Twitter	2012	Anadolu Üniversitesi
99	Makale	Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği	2014	Sakarya Üniversitesi
100	Makale	Eğitsel Sosyal Ağ Ortamı Edmodo'nun Kullanılabilirliğinin İncelenmesi	2017	Afyon Kocatepe Üniversitesi
101	Makale	İlköğretim Öğrencilerinin Eğitsel Bir Çevrimiçi Sosyal Öğrenme Ortamı Olan Edmodo'ya İlişkin Görüşleri	2016	Başkent Üniversitesi
102	Makale	Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği	2012	Fırat Üniversitesi

103	Makale	Sosyal Medya Destekli Eğitim: 6. ve 7. Sınıf Fen Bilimleri ve İngilizce Derslerinde Sosyal Ağ Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi	2017	Atatürk Üniversitesi
104	Makale	Bir Eğitsel Sosyal Ağ Olarak Edmodo'nun Yükseköğretimde Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	2017	Sakarya Üniversitesi
105	Makale	Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Araştırma: Anadolu Üniversitesi Örneği	2016	Anadolu Üniversitesi
106	Makale	Öğretmenlerin ve Öğretim Elemanlarının Sosyal Ağların Eğitimsel Açısından Kullanımına İlişkin Görüşleri	2016	Trakya Üniversitesi
107	Makale	Facebook Sosyal Ağına Entegre E-Portfolyo Yazılımının Akademik Başarı ve Öğretim Sürecinde Kullanımına Yönelik Tutuma Etkisi	2016	Trakya Üniversitesi

108	Makale	Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeğinin Geliştirilmesi	2017	Dokuz Eylül Üniversitesi
109	Makale	Sosyal Ağlar ve Yaşam Boyu Öğrenme Deneyimi	2015	Anadolu Üniversitesi
110	Makale	Türkçe Öğretiminde Dijital Teknolojilerin Kullanımı Ve Bir Web Uygulaması Örneği	2017	Kastamonu Üniversitesi
111	Makale	Web 2.0 Eğitimine Yönelik Gerçekleştirilen Bilimsel Bir Etkinliğin Değerlendirilmesi: Katılımcı Görüşleri	2017	Kırıkkale Üniversitesi
112	Makale	Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Facebook Örneği	2017	Afyon Kocatepe Üniversitesi
113	Makale	Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri	2016	Anadolu Üniversitesi

114	Makale	Eğitim Fakültelerinde Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Web2.0 Araçlarını Akademik Amaçlı Kullanmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	2011	Yıldız Teknik Üniversitesi
115	Makale	Edmodo: Eğitsel bir Çevrimiçi Sosyal Öğrenme Ortamı	2014	Niğde Üniversitesi
116	Makale	Eğitimde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Facebook Örneği	2014	Gazi Üniversitesi
117	Makale	Blogların e-Öğrenmede Rolü	2015	Hacettepe Üniversitesi
118	Makale	Bloglarda Uzaktan Öğrenme	2016	Anadolu Üniversitesi
119	Makale	Bir Ortaokul Matematik Öğretmeninin WebQuestin Uygulamasına Yönelik Görüşü	2014	Osmangazi Üniversitesi

120	Makale	Alternatif Bir Eğitim- Öğretim Ortamı Olarak Video Paylaşım Siteleri: Üniversitelerdeki Youtube Uygulamaları	2016	Atatürk Üniversitesi
121	Makale	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin WebQuest Yöntemi ile Yürütülmesinin Akademik Başarıya Etkisi	2014	Gazi Üniversitesi
122	Yüksek Lisans Tezi	Öğretmenlerin Mesleki Gelişimini Sağlamada Sosyal Ağların Rolü	2016	Afyon Kocatepe Üniversitesi
123	Makale	Eğitimde bir Günlük Uygulaması: Weblog!	2010	Gazi Üniversitesi
124	Yüksek Lisans Tezi	Sosyal ağ kullanımının akademik başarıya etkisinin araştırılması: 6.ve 7. Sınıf fen bilimleri ve ingilizce derslerinde facebook kullanımı	2017	Atatürk Üniversitesi